

Ministerstvo financí
České republiky

FINANČNÍ GRAMOTNOST 2020

Zpráva z výzkumu pro Ministerstvo financí ČR

9. 4. 2020

Kapitola	stránka
Metodika	3
Shrnutí hlavních výsledků	8
Rozpočet	17
Rezervy	23
Finanční produkty	37
Úvěry	54
Obecné postoje	70
Ochrana spotřebitele na finančním trhu	86
Makroekonomie + matematika	96
Analytická část	104

Metodika

Metodika I.

Zadání výzkumu

- ČR – Ministerstvo financí realizovalo třetí vlnu šetření zaměřeného na finanční gramotnost občanů ČR. Součástí dotazníku jsou i otázky zařazené pro mezinárodní srovnání zemí OECD.
- Otázky pro OECD jsou zařazeny v rámci logické posloupnosti mezi otázkami MF. Je možné je identifikovat podle označení otázky na slidu (viz dále).

Příprava dotazníku

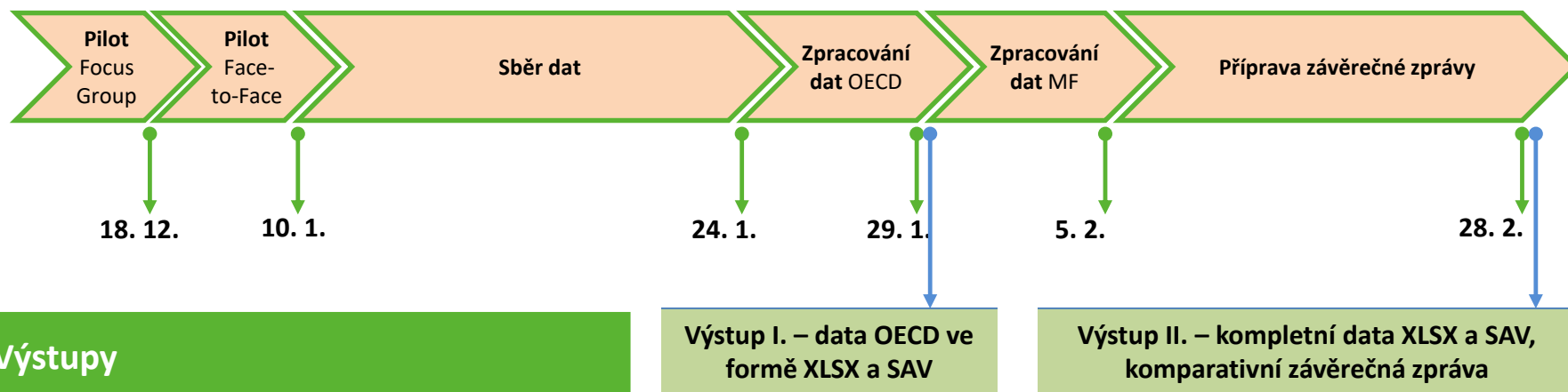
- Podle zadávací dokumentace byl dosti rozsáhlý dotazník testován metodami:
 - **Focus Group – skupinová diskuze:** Pro lepší pochopení reakcí respondentů na některé otázky byly problematické okruhy z pilotáže testovány na skupině 8 respondentů u skupinové diskuze. Moderátor pokládal testované otázky a zkoumal relevantnost odpovědí vzhledem k jejich zaměření. Také z této fáze byla vypracována závěrečná zpráva, která byla předána zadavateli před začátkem samotného šetření.
 - **Face-to-Face – pilotní ověření:** V rámci pilotního ověření byl naprogramovaný dotazník distribuován mezi tazatele, kteří před další fází provedli pilotáž. Z pilotáže byla vypracována závěrečná zpráva, která zohledňovala řešení problematických otázek. Tato zpráva byla prezentována zadavateli.
- Po ukončení pilotní fáze šetření byla odsouhlasena finální verze dotazníku. Ta byla převedena do elektronické formy pro dotazování (CAPI) a distribuována mezi tazatele.

Metodika II.

Hlavní fáze šetření

Cílová skupina	Obecná populace ČR 18+ let
Výběrová metoda	Kvótní (pohlaví, věk, vzdělání, velikost místa bydliště, kraj)
Velikost vzorku	n=1 003 osob
Způsob sběru dat	CAPI (osobní dotazování s pomocí počítače)
Místa sběru dat	Domácnosti respondentů

Harmonogram

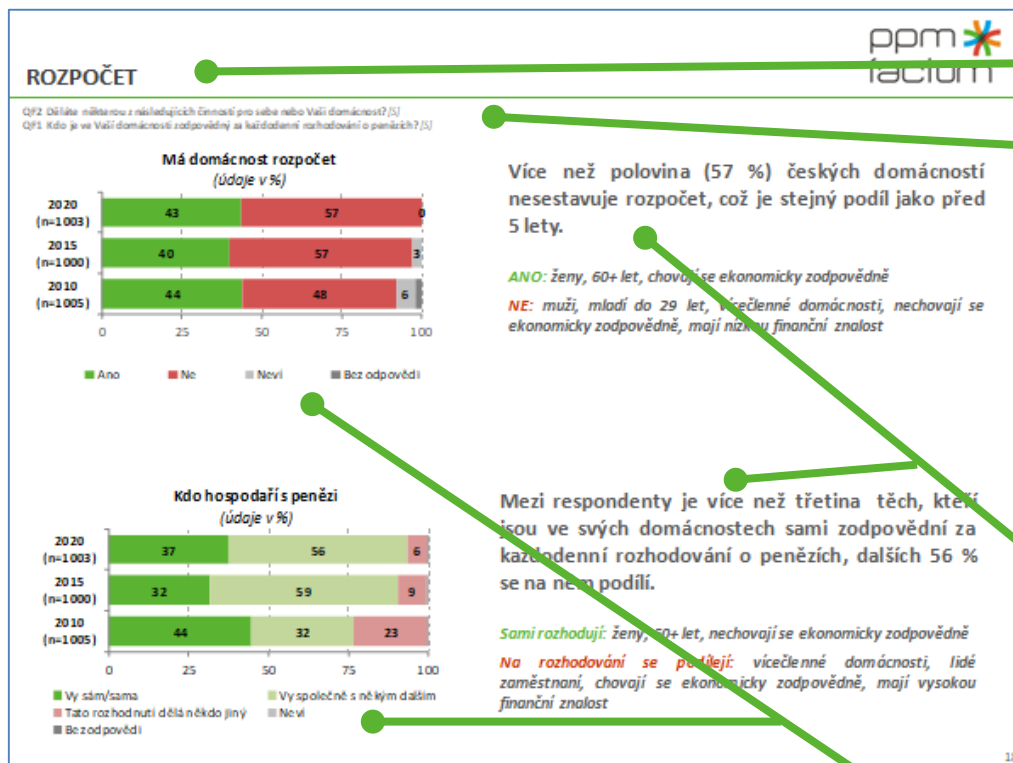

Struktura vzorku

		n	%
CELKEM		1000	100,0
Pohlaví	Muž	494	49,3
	Žena	509	50,7
Věk	do 29 let	164	16,4
	30-39 let	197	19,6
	40-59 let	361	36,0
	60 let a více	281	28,0
Vzdělání	vysokoškolské vzdělání	193	19,2
	SŠ s maturitou	375	37,4
	SŠ bez maturity	362	36,1
	základní vzdělání	73	7,3
Hrubý měsíční příjem domácnosti	do 23 000 Kč hrubého měsíčně	211	21,0
	23 001 Kč až 38 500 Kč hrubého měsíčně	270	26,9
	38 501 Kč a více hrubého měsíčně	362	36,1
	Nevím	42	4,2
	Odmítl(a) odpovědět	118	11,8
Ekonomická aktivita	Samostatně výdělečně činný/á	104	10,4
	Zaměstnaný/á	590	58,8
	Student, učeň	38	3,8
	V důchodu	227	22,6
	Jiný ekonomicky neaktivní	44	4,4

		n	%
CELKEM		1000	100,0
Velikost místa bydliště	do 3.000 obyvatel	309	30,8
	3.001 do 15.000 obyvatel	204	20,3
	15.001 do 100.000 obyvatel	277	27,6
	100.001 do 1.000.000 obyvatel	91	9,1
	obec nad 1.000.001 obyvatel	122	12,2
Kraj	Hl. m. Praha	122	12,2
	Středočeský kraj	122	12,2
	Jihočeský kraj	60	6,0
	Plzeňský kraj	55	5,5
	Karlovarský kraj	29	2,9
	Ústecký kraj	77	7,7
	Liberecký kraj	42	4,2
	Královéhradecký kraj	51	5,1
	Pardubický kraj	50	5,0
	Kraj Vysočina	50	5,0
	Jihomoravský kraj	111	11,1
	Olomoucký kraj	59	5,9
	Moravskoslezský kraj	115	11,5
Zlínský kraj	60	6,0	

JAK ČÍST ZPRÁVU

Název kapitoly – respektuje rozložení v dotazníku

Znění otázek interpretovaných na slidu.

Typ otázky:

A) Forma

- [S] – single, uzavřená, jedna možná odpověď;
- [M] – multiple, uzavřená, více odpovědí;
- [O] – open, otevřená;

B) Zda jde o otázku národní nebo OECD (mezinárodní)

- G... - národní;
- Q... - OECD;

Textová interpretace otázky. Pod otázkami jsou ještě znázorněny skupiny osob, které mají statistiky významně (signifikantně) jiné odpovědi než zbytek vzorku. **Rozdíly se týkají roku 2020.** Např. zde, ženy a osoby od 60 let (což nejsou stejné skupiny!) častěji než ostatní sestavují rozpočet (tj. uvádějí odpověď „ANO“). Naopak muži a mladí lidé do 29 let (což opět nejsou stejné skupiny!) významně častěji než ostatní odpovídají „NE“.

Porovnání s lety 2010 a 2015

Tam, kde to bylo možné, jsou ve zprávě porovnány výsledky i s lety 2010 a 2015. U některých otázek to možné nebylo, protože se jejich znění výrazně změnilo, nebo vůbec nebyly v předchozích letech položeny.

Obtížné je zejména porovnání u otevřených otázek, kde v roce 2015 nešlo dodržet stejný způsob kódování jako v roce 2010. V roce 2020 byl použit totožný kódový klíč jako v roce 2015, jen ojediněle doplněný o nové kategorie odpovědí.

Graf zobrazující dosažené výsledky. Barevně je označeno:

- zelená = pozitivní/ dobře;
- červená = negativní / špatně;
- modrá=neutrální;
- šedá= neví ,bez odpovědi

Součet v grafu nemusí být vždy 100 %, odchylky +-1 % jsou zapříčiněny zaokrouhlováním v grafickém zobrazení – výsledky v tabulkách jsou vždy správně 100 %.

**Shrnutí
hlavních
výsledků**

Shrnutí I.

Rozpočet

- **Rozpočet sestavuje 43 % domácností. Z nich 83 % ho vytváří pravidelně. Ti, kdo rozpočet nesestavují, jako důvod nejčastěji uvádějí zbytečnost a nepotřebnost. Zodpovědnější vzhledem k rozpočtu jsou spíše starší lidé a ženy. Rozpočet ve větší míře nesestavují vícečlenné domácnosti.**
- **V rámci finančního plánování si lidé nejčastěji nastavují trvalé příkazy (70 %), bankovní aplikace ke sledování výdajů využívá 46 % dospělé populace, častěji lidé s vyšším vzděláním.**
- **Finanční cíle si stanovuje 41 % Čechů, zejména rodiny s dětmi a lidé s vyšším vzděláním a vyššími příjmy. Střední generace touží především po splacení hypotéky, mladí lidé po pořízení vlastního bydlení, muži po novém vozidle, ženy spíše po cestování.**
- **Pro plnění osobních finančních cílů si nejčastěji lidé (okolo dvou třetin) začali spořit, stanovili si finanční plán nebo omezili výdaje.**

Shrnutí II.

Rezervy

- Schopnost reagovat na menší akutní výdaj mělo v lednu 2020 73 % Čechů, ustát výpadek měsíčního příjmu by dokázalo 62 %, což je o 7 p. b. více než před 5 lety.
- Přesto, že většina lidí se za poslední rok nedostala do situace, v níž by jejich příjmy nepokrývaly životní náklady, má 69 % připraveno řešení takové situace. Od roku 2015 se o 5 p. b. zvýšil podíl těch, kteří je připraveno nemají (27 %).
- Pokud by měli lidé řešit nedostatek financí, nejčastěji by omezili výdaje, příp. vybrali úspory. Pokud by museli řešit ztrátu hlavního příjmu, čtvrtina by si hledala novou práci nebo další přivýdělek. 42 % Čechů by nevědělo, co v takové situaci dělat – jedná se o lidi s nízkým vzděláním a nízkými příjmy. Bez půjčky nebo přestěhování by nevydrželo v případě ztráty hlavního příjmu pokrývat životní náklady ani měsíc celkem 16 % českých domácností.
- 9 % obyvatel nespoří, v roce 2015 to bylo 19 % populace. Téměř polovina Čechů spoří doma v hotovosti, a tento podíl od roku 2010 roste.
- Jistotu ohledně svého dostatečného zabezpečení na stáří má 26 % lidí, většina populace spoléhá na státní důchod. Kvůli zajištění na stáří velká část populace spoří v hotovosti nebo má peníze uložené v bance. Na 3. místě je penzijní připojištění.

Shrnutí III.

Finanční produkty

- Česká populace má znalost poměrně širokého spektra finančních produktů. Aktivně využívá ve větší míře klasický běžný účet (90 %), dále účet u mobilního operátora nebo pojištění (kolem dvou třetin), spořicí účet nebo penzijní připojištění (přes 50 %).
- Pokud si Češi pořizují nějaký finanční produkt, nejčastěji zvažují nabídku více společností, popř. nabídku více produktů od jedné společnosti (hlavně v případě kreditní karty). Při rozhodování se nejčastěji řídí informacemi poskytnutými na pobočce, dále informacemi z internetu nebo doporučením známých.
- 55 % populace dokáže popsat rozdíl mezi debetní a kreditní kartou, což je dvakrát více než v roce 2015. Jen asi pětina Čechů využívá kreditní kartu, nejčastěji ji vlastní jako finanční rezervu v případě potřeby. Pokud už ji využijí, pak závazky zpravidla splatí v bezúročném období.
- Lidé nemají úplně správný přehled o tom, jestli jsou investice ve finančních institucích pojištěny. 71 % občanů se mylně domnívá, že jsou pojištěny jejich vklady u pojišťoven a 60 % u penzijních fondů.
- Pokud se zaměříme pouze na banky, stejně jako před 5 lety jen 16 % ví, na kolik jsou peníze v bance pojištěny a do jaké výše.
- Od roku 2010 stále roste podíl obyvatel využívajících internetbanking. V roce 2010 jej využívala třetina obyvatel, v roce 2015 polovina a nyní tři čtvrtiny dospělé populace.

Shrnutí IV.

Úvěry

- **Většina lidí, kteří si berou úvěr, ho využívá na financování bydlení, popř. na nákup služeb a zboží. Krátkodobé úvěry např. na nákup vánočních dárků by si 82 % Čechů rozhodně nebo spíše nevzalo.**
- **Zodpovědnost lidí při splácení závazků je poměrně vysoká – 87 % nemá problémy s placením svých závazků a celých 60 % by avizovalo problém věřiteli. Nicméně mezi těmi, co problém se splácením zažili, je hned druhým řešením půjčka. Půjčkou by problém se splácením řešili i lidé, kteří tuto situaci dosud nezažili.**
- **Znalost zkratky RPSN se od roku 2010 jen mírně zlepšuje. 57 % lidí stále neví, co RPSN znamená, a mezi těmi, co deklarují znalost, se téměř polovina mýlí. Nejvýhodnější variantu úvěru ze tří možností by si správně vybrala jen čtvrtina lidí.**
- **Jasno Češi nemají ani v termínech „p. a.“ a „p. m.“, i když oproti roku 2010 se situace mírně zlepšila. Jen asi pětina dokáže oba termíny definovat a výhodnější úročení na základě uvedené sazby p. a. nebo p. m. si umí vybrat čtvrtina dospělých.**
- **Obecně jsou lidé v oblasti splácení úvěrů zodpovědní, avšak v terminologii vážící se k úvěrům nemají jasno a tudíž nemusí vždy volit nejvýhodnější nabídku. Svědčí o tom i výsledky na otázku po určení celkové výše úroků z předložených informací k úvěru, kdy odpověděla správně třetina lidí.**
- **6 % lidí nesdílí všechny své úvěry se svým partnerem v domácnosti.**

Obecné postoje

- **Své finanční znalosti hodnotí jako dobré pouze 12 % lidí, častěji ze střední generace a s vysokoškolským vzděláním. Sebehodnocení finančních znalostí koreluje s tím, jakých výsledků lidé dosáhli v testu finančních znalostí i ekonomické zodpovědnosti.**
- **Obecně platí to, že správně odpovídají na otázky ohledně financí spíše vzdělanější a finančně znalí a zároveň zodpovědní lidé. To dokládá nejen správné odhadnutí pravdivosti výroků, ale i naložení s výhrou v loterii, kterou by tito jedinci investovali nebo s ní dále spořili. Naopak finančně nezodpovědní a mladí by výhru spíše utratili.**
- **Pokud se podíváme na výroky ohledně finanční zodpovědnosti, velká část lidí s nimi souhlasí a zároveň přes 50 % české populace odmítá riskování s financemi. Dvě třetiny (64 %) Čechů mají své finance pod kontrolou a 10 % lidí má velké dluhy a stejný podíl starosti s placením běžných životních nákladů.**

Ochrana spotřebitele na finančním trhu

- Více než polovina Čechů si před podpisem pečlivě prostuduje smlouvu o finančním produktu. Zejména lidé s vyššími příjmy a vzděláním, mladšího středního věku (30-39 let). Tato skupina osob se také nejčastěji ptá, pokud ve smlouvě něčemu nerozumí.
- Většina české populace ještě nikdy neřešila stížnost nebo reklamaci finančního produktu. Pokud by ji hypoteticky řešit měli, čtvrtina lidí vůbec neví, jak. Ve zbytku odpovědí žádná výrazněji nedominuje, tudíž zřejmě chybí propagace určité dovolací instituce. Pakliže je ovšem předložena nabídka možných řešení, 64 % lidí by se obrátilo na Českou obchodní inspekci a skoro polovina by se spolehla na radu příbuzných/známých.
- V případě problémů se splácením závazků by se šlo poradit 46 % Čechů, a to spíše těch s lepší úrovní finančních znalostí. Tito lidé by ve většině případů hledali radu u finančního poradce, ve svém okolí nebo v bance, a to většinou neprodleně po zjištění problémů. Odborníka by vybrali na základě doporučení buď příbuzných či známých nebo finanční instituce.
- Většina lidí správně odhadla, co může exekutor v případě dluhů zabavit. Význam termínu oddlužení (osobní bankrot) znají asi dvě třetiny lidí.

Makroekonomie a matematika

- **Většina občanů má představu o průměrné výši starobních důchodů v ČR i o tom, jak jsou důchody financovány.**
- **V kvízové části dotazníku si většina Čechů vedla dobře, a to zejména pokud se jedná o procenta, klasickou matematiku (dělení), ale i bezúročnou půjčku.**
- **Fungování inflace ve vztahu k penězům a jejich hodnotě znají dvě třetiny populace.**
- **Aplikaci úrokové sazby u vkladu na spořicí účet rozumí polovina (méně než v roce 2015). Složený úrok lidé moc neznají a správně odpovědělo jen 34 % z nich, což je podobné procento jako v roce 2015.**
- **V testu investování by si správně vybraly necelé dvě třetiny občanů (61 %).**

Analytická část

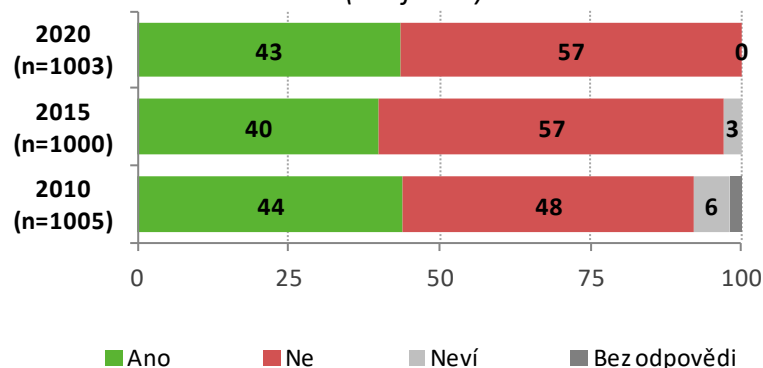
- **Téměř polovina české veřejnosti (48 %) vykazuje celkově spíše nebo velmi vysoké finanční znalosti, zbylých 52 % má znalosti spíše nebo velmi nízké. Horší znalosti mají lidé s nižším stupněm vzdělání a mladí lidé do 29 let.**
- **Zhruba dvě třetiny populace (69 %) se chovají ekonomicky zodpovědně, celkem 31 % osob vykazuje nízkou ekonomickou zodpovědnost. Nejčastěji jde o mladé lidi, studenty, lidi se základním vzděláním.**

Rozpočet

QF2 Děláte některou z následujících činností pro sebe nebo Vaši domácnost? [S]
 QF1 Kdo je ve Vaší domácnosti zodpovědný za každodenní rozhodování o penězích? [S]

Má domácnost rozpočet

(údaje v %)

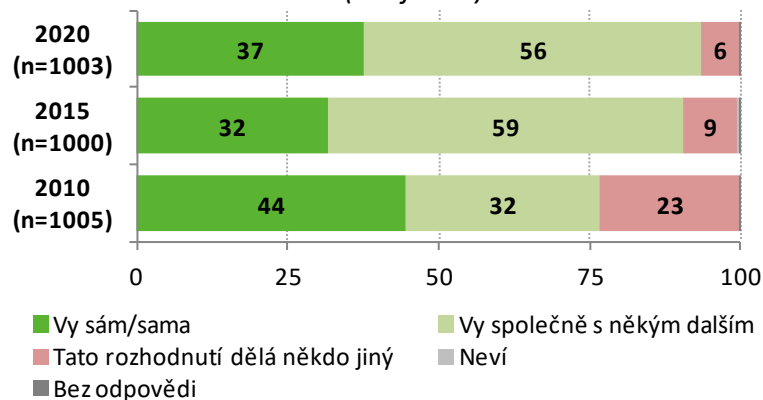
Více než polovina (57 %) českých domácností nesestavuje rozpočet, což je stejný podíl jako před 5 lety.

ANO: ženy, 60+ let, chovají se ekonomicky velmi zodpovědně

NE: muži, mladí do 29 let, vícečlenné domácnosti, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost

Kdo hospodaří s penězi

(údaje v %)

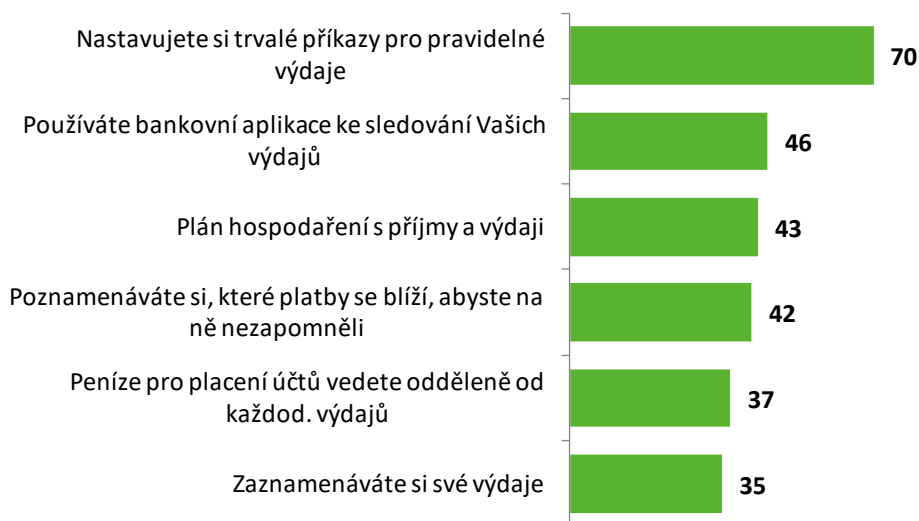
Mezi respondenty je více než třetina těch, kteří jsou ve svých domácnostech sami zodpovědní za každodenní rozhodování o penězích, dalších 56 % se na něm podílí.

Sami rozhodují: ženy, 60+ let, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost, spíše nízké fin. znalosti

Na rozhodování se podílejí: vícečlenné domácnosti, lidé zaměstnaní, vykazují vysokou ekonomickou zodpovědnost, mají vysoké finanční znalosti

QF2 Děláte některou z následujících činností pro sebe nebo Vaši domácnost? ? [M]

Činnosti ohledně finančního plánování (n=1003, údaje v %)

Nejčastější činností v rámci finančního plánování je nastavování trvalých příkazů (provádí 70 % domácností).

Méně než polovina používá bankovní aplikace ke sledování výdajů, plán hospodaření, poznamenává si blížící se platby.

O něco více než třetina vede peníze pro placení účtů odděleně od každodenních výdajů nebo si zaznamenává výdaje.

NASTAVOVÁNÍ TRVALÝCH PŘÍKAZŮ:

ANO: domácnosti s dětmi, VŠ vzdělání, vykazují vysokou ekonomickou zodpovědnost, mají vysoké finanční znalosti

NE: mladí do 29 let a 60+ let, základní vzdělání, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost, mají nízké finanční znalosti

VYUŽÍVÁNÍ BANKOVNÍCH APLIKACÍ:

ANO: VŠ a SŠ vzdělání, domácnosti s dětmi, vykazují vysokou ekonomickou zodpovědnost, mají vysoké finanční znalosti

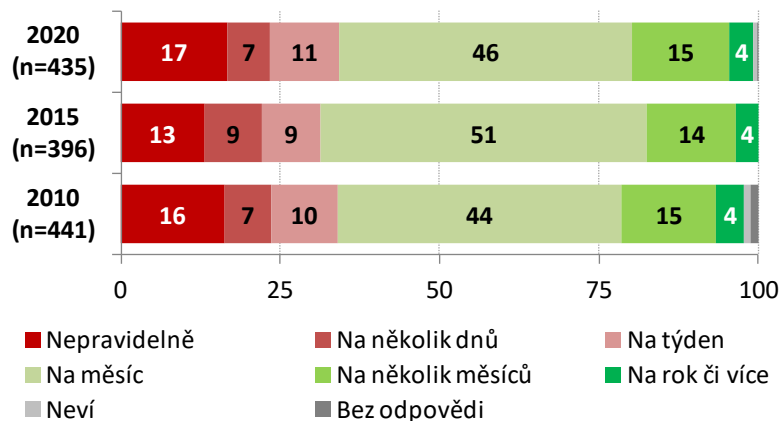
NE: 60+ let, nižší vzdělání, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost, mají nízké finanční znalosti

ROZPOČET

G3 Sestavuje Vaše domácnost plán Vašich příjmů a výdajů pravidelně? Pokud ano, na jaké období? [S]

G6 Z jakého důvodu Vaše domácnost nesestavuje svůj rozpočet? Uveďte prosím hlavní důvod. [S]

Délka plánování rozpočtu
(údaje v %)

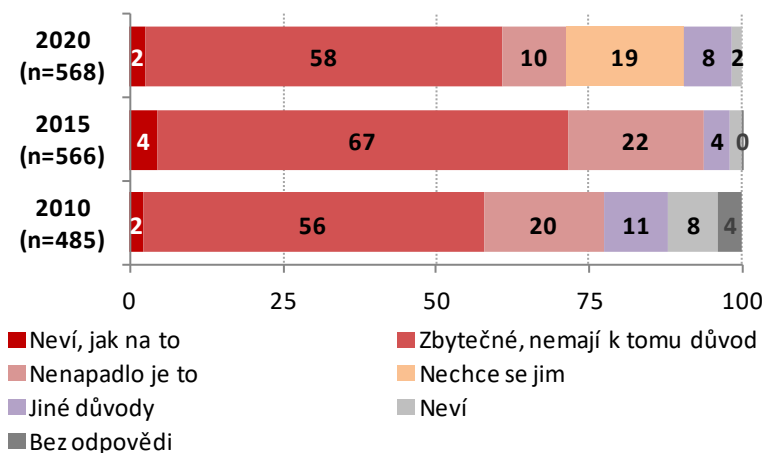
Jen domácnosti sestavující rozpočet; n= 435

Rozpočet je u 83 % domácností, které ho sestavují, vytvářen pravidelně. V tom 65 % ho sestavuje alespoň na měsíc dopředu či na delší období. Od minulých šetření se situace téměř neliší.

Delší horizont: lidé s vysokou ekonomickou zodpovědností a finančními znalostmi připravují rozpočet častěji na několik měsíců dopředu, Pražané častěji na měsíc dopředu

Kratší horizont: ženy, žijí sami, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost, mají nižší finanční znalosti

Důvod nesestavování rozpočtu
(údaje v %)

Jen domácnosti nesestavující rozpočet; n= 568

Zdaleka nejčastějším důvodem, proč některé domácnosti nesestavují rozpočet, je pocit, že je to zbytečné. Téměř každá třetí z těchto domácností uvádí, že se jim nechce nebo je to nenapadlo.

*** Jak je z grafu patrné, v roce 2020 přibyla nová možnost odpovědi („Nechce se jim“) a porovnávání by bylo zavádějící.**

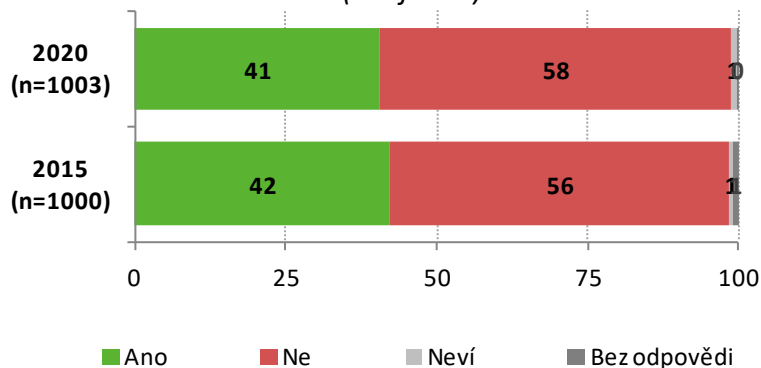
ROZPOČET

QF5 Někteří lidé si stanoví finanční cíle, jako například splacení dluhů, splacení hypotéky nebo nákup auta. Máte Vy (osobně, nebo s partnerem) nějaké finanční cíle? [S]

QF6 Mohl(a) byste mi ve stručnosti říct, jaký je Váš nejdůležitější finanční cíl? [S]

Stanovení finančních cílů

(údaje v %)

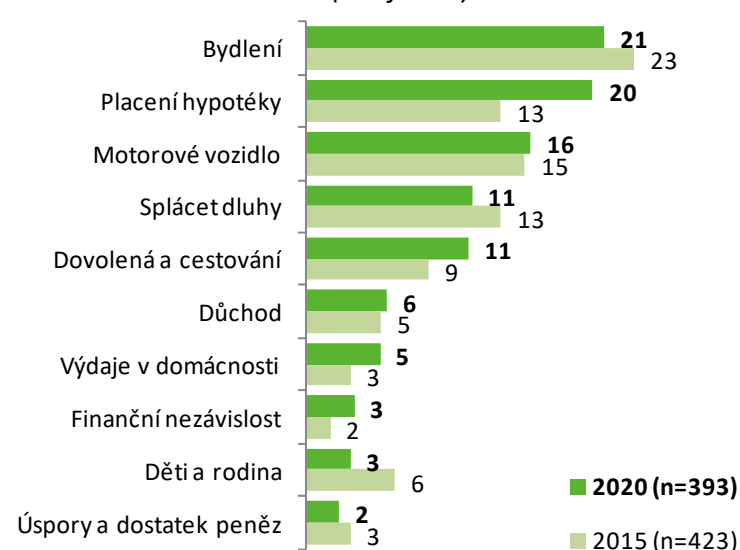
Svůj finanční cíl má stanoveno, podobně jako v roce 2015, málo přes 40 % občanů.

ANO: lidé s VŠ vzděláním, vyššími příjmy, rodiny s dětmi, vykazují vysokou ekonomickou zodpovědnost, mají vysoké finanční znalosti

NE: 60+ let, základní vzdělání, žijí sami, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost, mají nízké finanční znalosti

Nejdůležitější finanční cíl

(údaje v %)

Nejdůležitější finanční cíle se nejčastěji týkají bydlení, vč. splacení hypotéky.

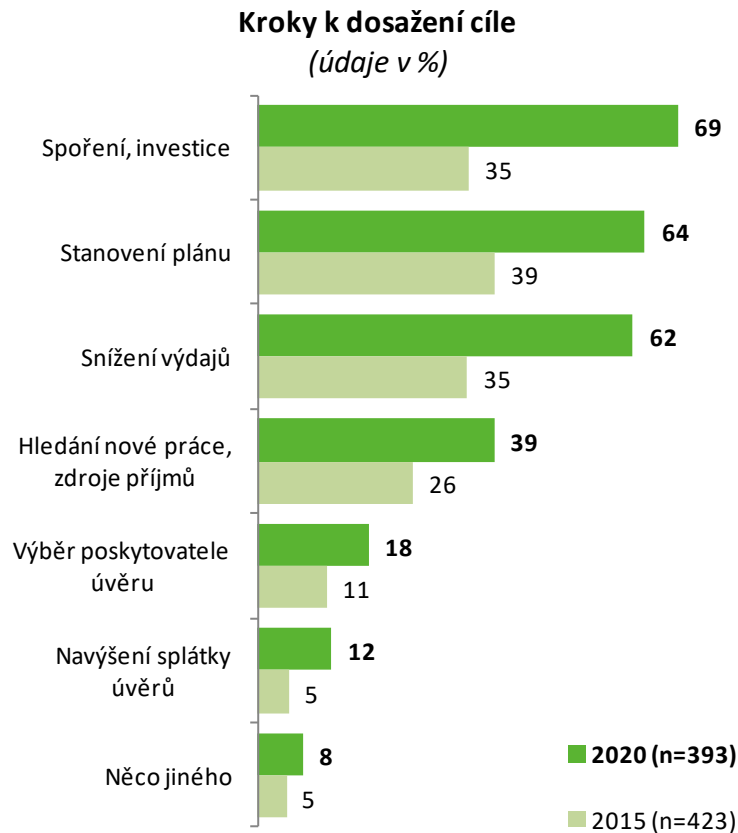
BYDLENÍ:

ANO: ženy, mladí do 29 let

PLACENÍ HYPOTÉKY:

ANO: VŠ vzdělání, 30-39 let, Praha, rodiny s dětmi

QF7 A jaké kroky jste podnikl(a) k dosažení tohoto cíle? [M]

Pro plnění osobních finančních cílů si nejčastěji lidé (okolo dvou třetin Čechů) začali spořit, stanovili si finanční plán a omezili výdaje.

Více než jedna třetina si potom začala hledat novou práci.

Téměř jedna pětina si vzala úvěr.

HLEDÁNÍ NOVÉ PRÁCE:

ANO: mladí lidé do 29 let, ZŠ vzdělání

ÚVĚR:

ANO: rodiny s dětmi, VŠ vzdělání, OSVČ

NE: 60+ let

SNÍŽENÍ VÝDAJŮ:

ANO: 60+ let, Praha

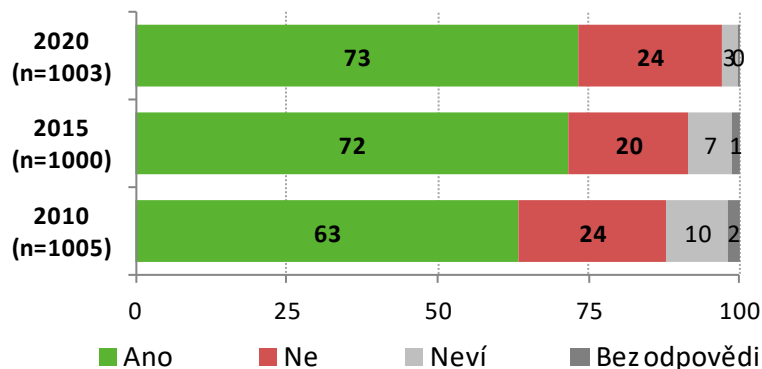
Rezerwy

REZERVY

G11BA Může si Vaše domácnost dovolit zaplatit z vlastních zdrojů neočekávaný výdaj ve výši 11 200 Kč (například za pračku, lednici)? [S]

QF4 A pokud byste Vy osobně dnes čelil(a) nějakému velkému výdaji – ve výši Vašeho měsíčního příjmu – byl(a) byste schopný/á jej pokrýt bez nutnosti půjčit si nebo požádat rodinu či přátele o pomoc? [S]

Schopnost reagovat na akutní náklad domácnosti (údaje v %)

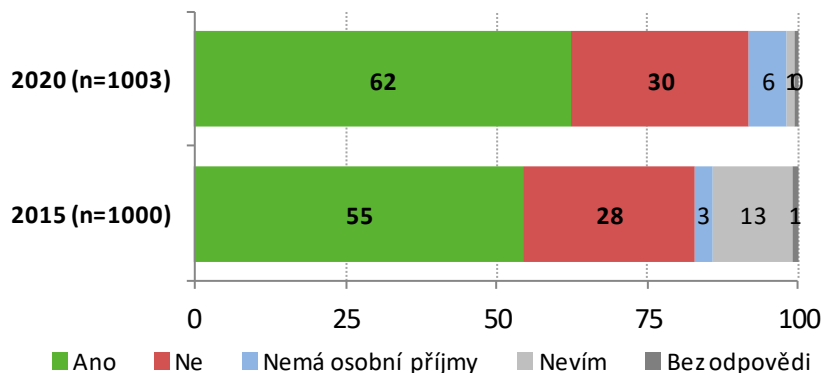

Zaplatit z vlastních zdrojů neočekávaný výdaj si mohou dovolit téměř $\frac{3}{4}$ domácností (73 %, což je o 10 p. b. více než před 10 lety).

ANO: VŠ a SŠ vzdělání, nejmenší obce, vícečetné domácnosti bez dětí, OSVČ, vyšší příjmy, vykazují vysokou ekonomickou zodpovědnost, mají vysoké finanční znalosti

NE: mladí lidé do 29 let, SŠ bez maturity a ZŠ vzdělání, žijí sami, nízké příjmy, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost, mají nízké finanční znalosti

Schopnost zareagovat na výpadek osobního měsíčního příjmu (údaje v %)

Zvládnout výpadek osobního měsíčního příjmu, aniž by si museli půjčovat, dokáží tři z pěti (62 %) lidí, což je o 7 p. b. více než před 5 lety.

ANO: VŠ a SŠ vzdělání, nejmenší obce, vícečetné domácnosti, OSVČ, vyšší příjmy, vykazují vysokou ekonomickou zodpovědnost, mají vysoké finanční znalosti

NE: ZŠ vzdělání, Praha, žijí sami, nízké příjmy, vykazují nízkou ekonomickou zodpovědnost, mají nízké finanční znalosti

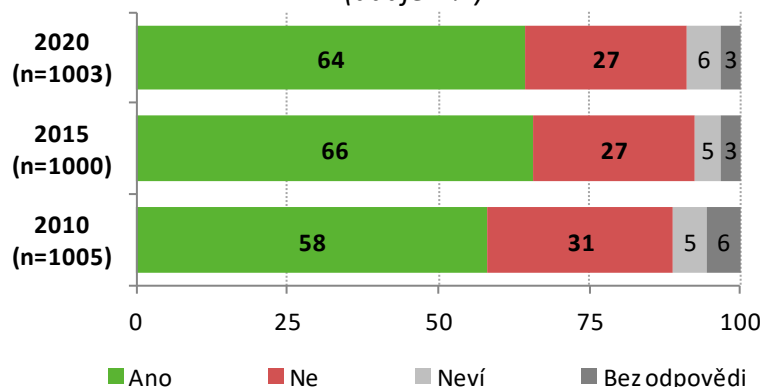
REZERVY

G12 Ukládá Vaše domácnost pravidelně část svých příjmů stranou jako rezervu pro případ ztráty příjmu a mimořádných výdajů, např. zakoupení dražšího spotřebiče? [S]

G12_1 Jakým způsobem? [O] G12_2 Proč ne? [O]

Existence finanční rezevy domácnosti

(údaje v %)

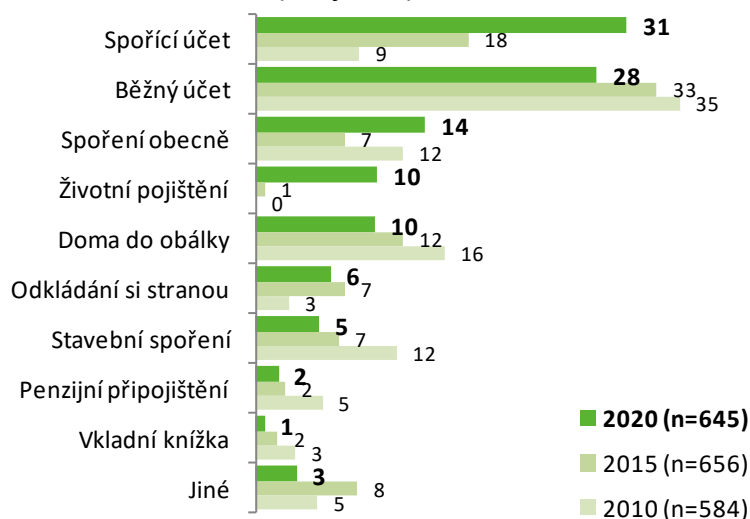
Dvě třetiny (66 %) českých domácností si ukládají finanční rezervu pro případ ztráty příjmu. Podobný byl i výsledek v roce 2015.

ANO: ženy, vyšší vzdělání (VŠ + SŠ) i příjmy, vícečlenné domácnosti, nejmenší obce, vyšší finanční znalosti i ekonomická zodpovědnost

NE: nižší vzdělání (ZŠ + bez maturity), nízké příjmy, Praha a střední Čechy, žijí sami, nízké finanční znalosti i ekonomická zodpovědnost

Způsob ukládání

(údaje v %)

Nejčastěji své finance lidé ukládají na spořicí účet (31 % z těch, co ukládají prostředky); jeho využívání v čase postupně výrazně narůstá, a to na úkor jak běžného účtu, tak stavebního spoření i metody „doma do obálky“.

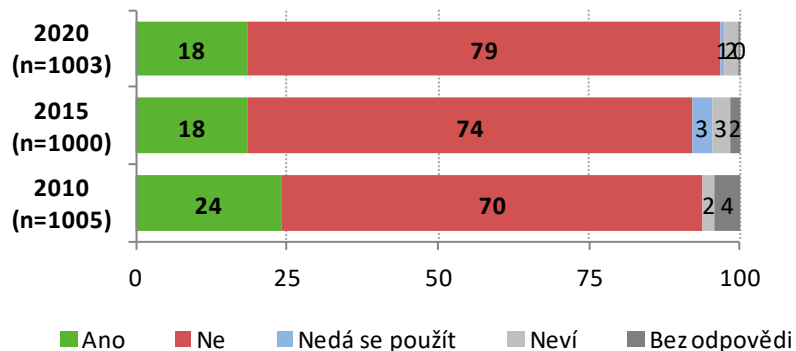
Důvodem neukládání žádné rezervy je především nízký příjem – tento důvod uvádí 68 % z těch, co neukládají stranou (v letech 2015 a 2020 to bylo 71 %).

REZERVY

QF11 Někdy lidé zjistí, že jejich příjem nepokrývá plně jejich životní náklady. Dostal(a) jste se Vy osobně do této situace v posledních 12 měsících? [S]

G45 Pokud byste se dostal(a) do situace, že by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady, víte, co byste dělal(a)? [S]

Zkušenost se situací, kdy příjmy nepokrývají náklady (údaje v %)

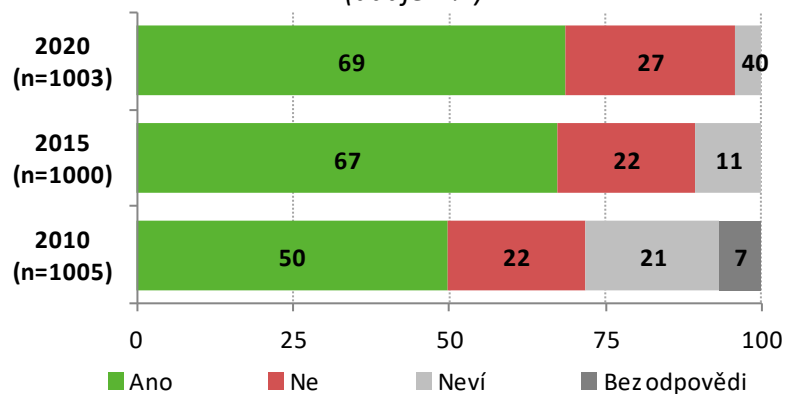

Přibližně tři čtvrtiny (79 %) občanů se za poslední rok nedostaly do situace, kdy jejich příjmy nepokrývaly životní náklady. Od roku 2010 (70 %) se situace postupně zlepšuje.

ANO: mladší 29 let, nižší vzdělání (ZŠ, bez maturity), nízké příjmy, ekonomicky neaktivní (nezaměstnaní...), nízké finanční znalosti a hlavně zodpovědnost

NE: vyšší vzdělání (VŠ, s maturitou), vysoké příjmy, OSVČ, vícečetné domácnosti bez dětí, vyšší ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

Připravenost řešení (údaje v %)

V případě nedostatku příjmů na pokrytí životních nákladů mají připravené řešení dvě třetiny (69 %) lidí. Od roku 2015 se však o 5 p. b. zvýšil podíl těch, kdo je připraveno nemají.

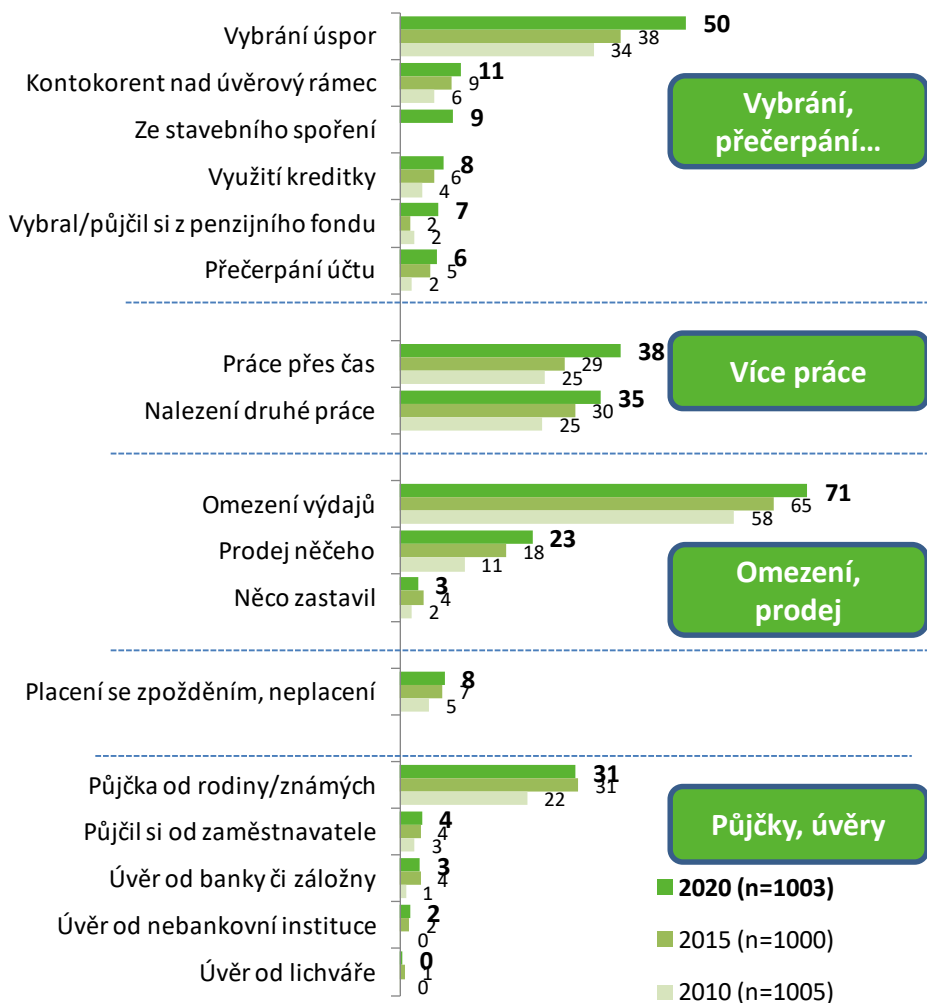
ANO: Praha a vyšší příjmy, vyšší finanční znalosti i zodpovědnost

NE: ženy, žijí sami, nízké finanční znalosti i zodpovědnost

REZERVY

G46 Co byste udělal(a), abyste se dostal(a) ze situace, při níž by Váš příjem zcela nepokrýval Vaše životní náklady? [M]

Způsob řešení, TOP 10 - porovnání v čase (údaje v %)

Pokud by příjem nepokrýval životní náklady, nejčastěji by Češi řešili situaci omezením výdajů (71 %), vybráním úspor (50 %), přesčasy (29 %) a nalezením druhé práce (35 %) nebo půjčkou od rodiny nebo známých (31 %).

Vzrostli zejména podíl těch, kteří by vybrali úspory, vzestup zaznamenaly i strategie „více práce“ nebo „omezení výdajů či prodej“. Stagnuje podíl těch, kteří by danou situaci řešili půjčkou či úvěrem.

QF12 Když jste naposledy nevyšel(la) s penězi, co jste udělal(a)? [M]

Řešení situace nevycházení s penězi

(N=1003, údaje v %)

Pokud jde o reálně použité způsoby, jak překlenout nedostatek zdrojů, většina uvedla omezení výdajů a spotřeby, málo přes polovinu půjčku od rodiny či přátel nebo žádost o pomoc rodiny.

Následuje práce přesčas, prodej něčeho a výběr úspor.

ROZDÍLY

PŘEVOD ZE spořicíHO ÚČTU:

ANO: důchodci, vyšší příjmy

PRODEJ MAJETKU:

ANO: VŠ vzdělání

KONTOKORENT, KREDITNÍ KARTA, SPLÁCENÍ SE ZPOŽDĚNÍM:

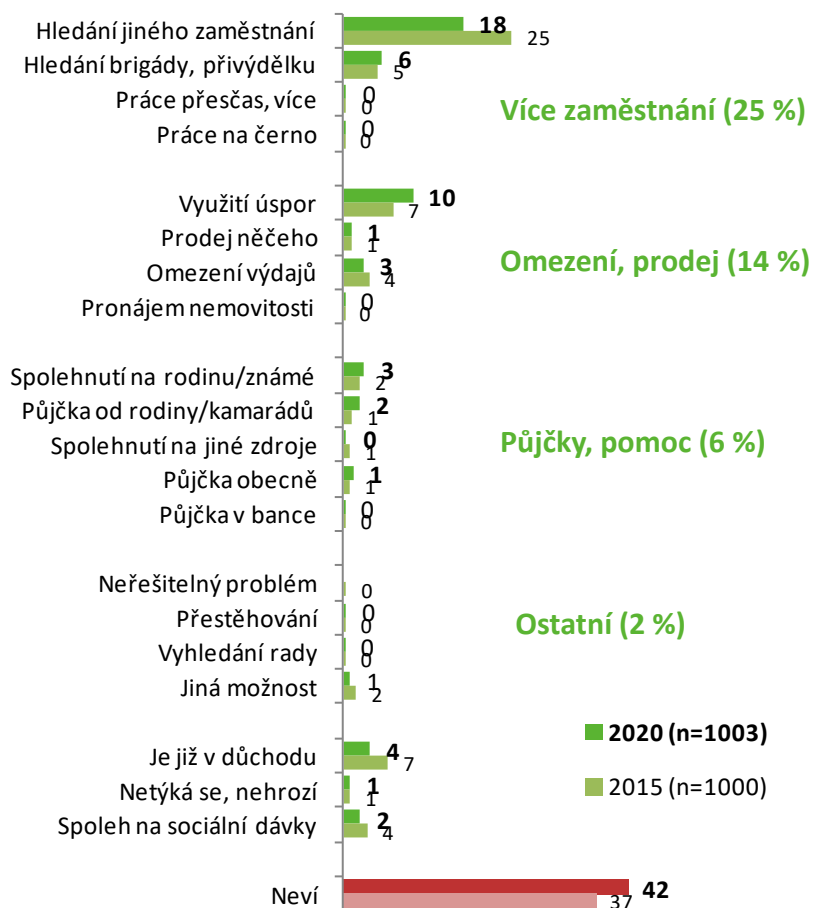
NE: důchodci

REZERVY

G100 Pokud by došlo ke ztrátě hlavního příjmu Vaší domácnosti, jak budete tuto situaci řešit? [O]

Řešení situace ztráty hlavního příjmu domácnosti

(údaje v %)

V případě výpadku hlavního příjmu domácnosti by občané nejčastěji hledali novou práci či brigádu (25 %). Na druhém místě by se snažili něco prodat, nebo omezit výdaje (14 %).

Pouhých 6 % osob by se spolehlo na půjčku rodiny či banky, přičemž na samotnou banku by se spolehl jen nepatrný podíl osob.

Přibližně 4 z 10 (42 %) Čechů nevědí, co by v takovém případě dělali.

ROZDÍLY

NOVÉ ZAMĚSTNÁNÍ:

nižší věk (do 39 let), vyšší příjmy

OMEZENÍ VÝDAJŮ:

vyšší příjmy

VYUŽITÍ ÚSPOR:

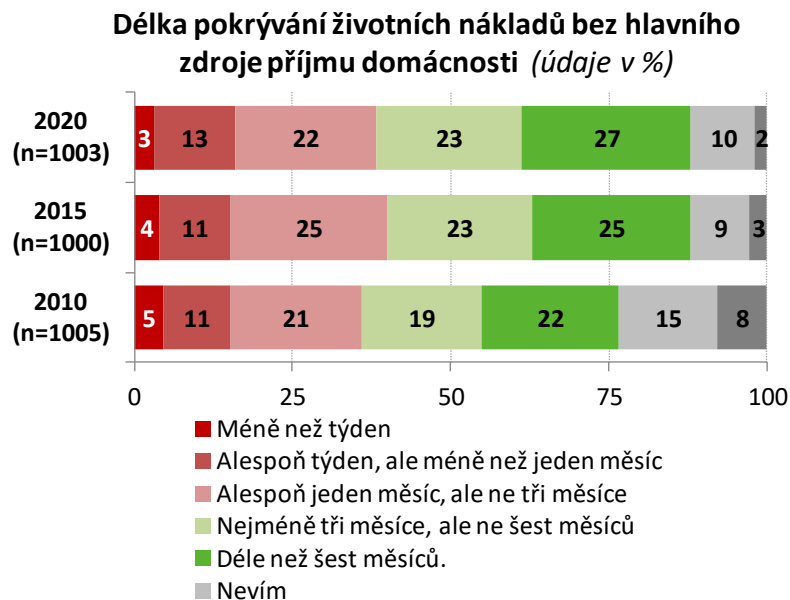
OSVČ

NEVÍ:

vzdělání bez maturity, nižší příjmy (do 23 tis. Kč), studenti, důchodci

REZERVY

QF13 Pokud by Vaše domácnost přišla o hlavní zdroj příjmu, jak dlouho byste vydrželi pokrývat životní náklady, aniž byste si museli půjčit peníze nebo se přestěhovat? [S]

V případě výpadku hlavního zdroje příjmu domácnosti by bez půjčky nebo přestěhování nevydrželo pokrývat životní náklady ani měsíc celkem 16 % českých domácností.

Alespoň jeden měsíc by zvládlo 22 %, více než tři měsíce dalších 23 %.

Přes půl roku by vydrželo 27 % domácností. Od roku 2015 se toto hodnocení prakticky nezměnilo.

Delší dobu: VŠ vzdělání, vysoké příjmy, starší generace, OSVČ, vykazují vysokou ekonomickou zodpovědnost, vysoké finanční znalosti

Kratší dobu: mladí lidé, studenti, nízké příjmy, nižší vzdělání (ZŠ a SŠ bez maturity), chovají se ekonomicky nezodpovědně, nízké finanční znalosti

G48 Plánujete spořit v následujících 12 měsících některým z následujících způsobů? [M]

V následujícím roce má v plánu spořit 45 % obyvatel doma v hotovosti, 38 % na běžném účtu, 27 % na spořicím účtu, 19 % na stavebním spoření a 16 % na penzijním připojištění.

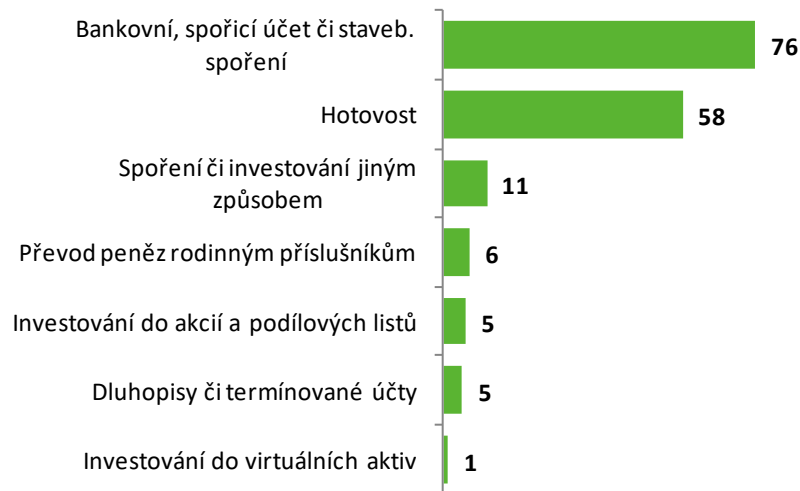
V porovnání s rokem 2015 občané častěji plánují spořit v hotovosti, na běžném i spořicím účtu. Stavební spoření, penzijní připojištění i životní pojištění se stabilizovalo.

Rozdíly:

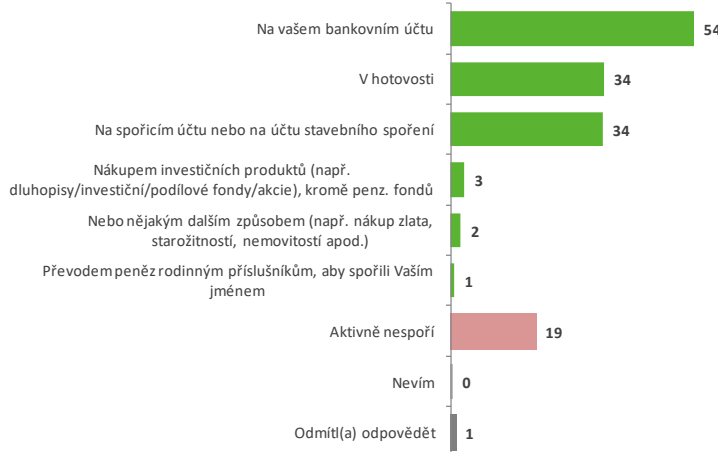
- Lidé s nižším vzděláním neplánují spořit, se středním vzděláním spoléhají na bankovní účet a s vyšším vzděláním spoléhají na sofistikovanější formy spoření či investování.
- Lidé s nízkými finančními znalostmi a hlavně s nízkou ekonomickou zodpovědností častěji spoření neplánují.

QF3 Spořil(a) jste Vy osobně během posledních 12 měsíců některým z následujících způsobů, bez ohledu na to, zda tyto peníze stále máte? Prosim' neberte v potaz peníze určené na penzi, ale myslíte na různé druhy spoření, a také budování rezerv pro horší časy nebo pro speciální příležitosti. [M]

Způsoby spoření
(n=1003, údaje v %)

Způsoby spoření - 2015
(n=1000, údaje v %)

Za poslední rok spořilo 76 % Čechů na bankovní účet (vč. spořicího nebo stavebního spoření) a 58 % ukládalo peníze v hotovosti.

Téměř desetina (9 %) obyvatel aktivně vůbec nespoří.

** V porovnání s rokem 2015 se změnilo znění variant odpovědí, proto neuvádíme srovnání výsledků v jednom grafu.*

V HOTOVOSTI:

ANO: důchodci, nižší příjmy

BANKOVNÍ ČI spořicí ÚČET:

ANO: vícečetné domácnosti bez dětí, VŠ a SŠ vzdělání, OSVČ i zaměstnanci

DLUHOPISY:

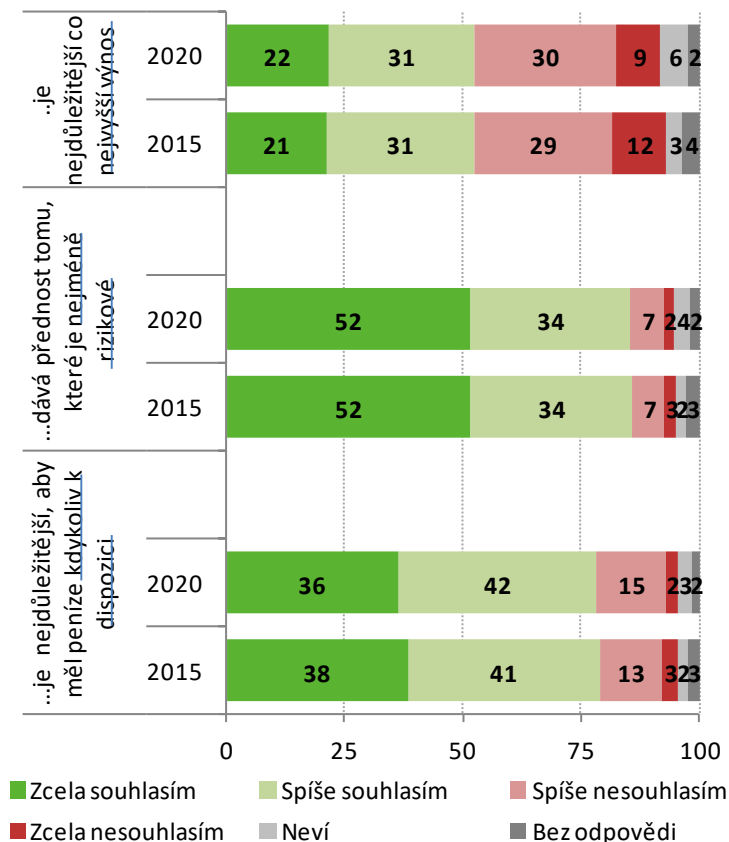
ANO: VŠ vzdělání

AKCIE, NÁKUP MAJETKU, KOMODIT:

ANO: VŠ vzdělání, věk 40-59 let

G49_ Při výběru spoření či investice je pro mne nejdůležitější... [S]

Při výběru spoření nebo investice...
(údaje v %)

V porovnání s rokem 2015 se nezměnil postoj k výběru spoření a investic. Hlavní důraz dávají občané stále na jistotu (rozhodně ano 52 %), dále na likviditu (36 %), nejméně na výnos (22 %).

ROZDÍLY (*zcela souhlasím*)

VÝNOS:

ANO: mladí lidé do 29 let, studenti

JISTOTA:

ANO: 60+ let, vícečlenné domácnosti bez dětí, spíše vysoká ekonomická zodpovědnost a spíše nízké finanční znalosti

LIKVIDITA:

ANO: 60+ let, nízké příjmy

* Otázka byla položena i v roce 2010, ale výsledky nelze srovnat zcela bezvýhradně, neboť tehdy byla použita pětibodová škála.

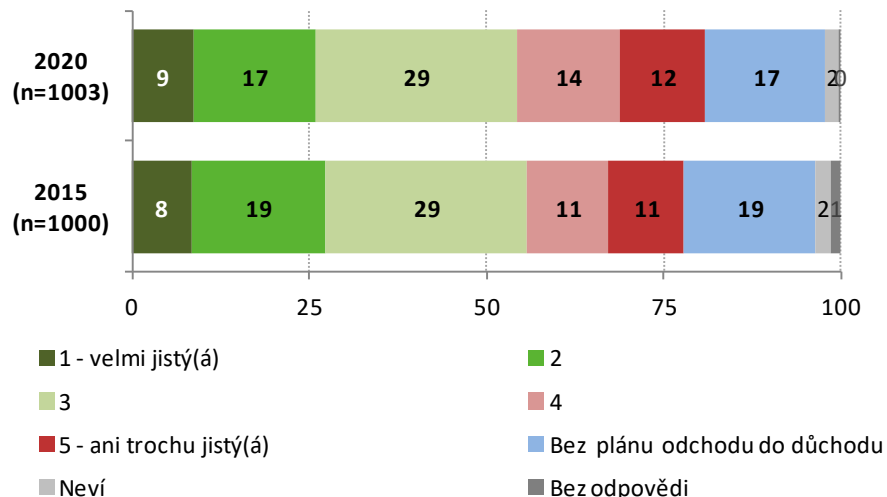
SPOŘENÍ

QF8 Celkově na stupnici od 1 do 5, kde 1 znamená velmi jistý(á) a 5 ani trochu jistý(á), stanovte, jestli se domníváte, že se dokážete dostatečně zabezpečit pro odchod do důchodu? [S]

QF9 Jak financujete nebo budete financovat své životní náklady v důchodu? [M]

Jistota zabezpečení do důchodu

(údaje v %)

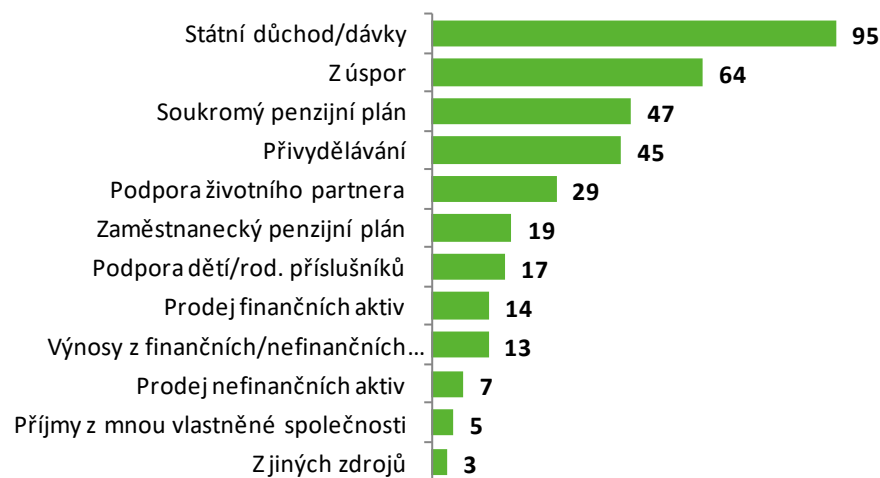
Z obyvatel České republiky se jen 26 % dokáže dostatečně zabezpečit na důchod. Stejný podíl si není jist, že se dokáže na důchod zabezpečit. Téměř pětina Čechů (17 %) nemá žádný plán odchodu do důchodu.

Jistí: muži, důchodci, VŠ vzdělání, vícečetné domácnosti bez dětí, velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

Nejistí/nemají plány: ženy, nižší vzdělání, studenti, do 29 let, nízkopříjmoví, nezaměstnaní, nízká ekon. zodpovědnost

Financování životních nákladů v důchodu

(n=1003, údaje v %)

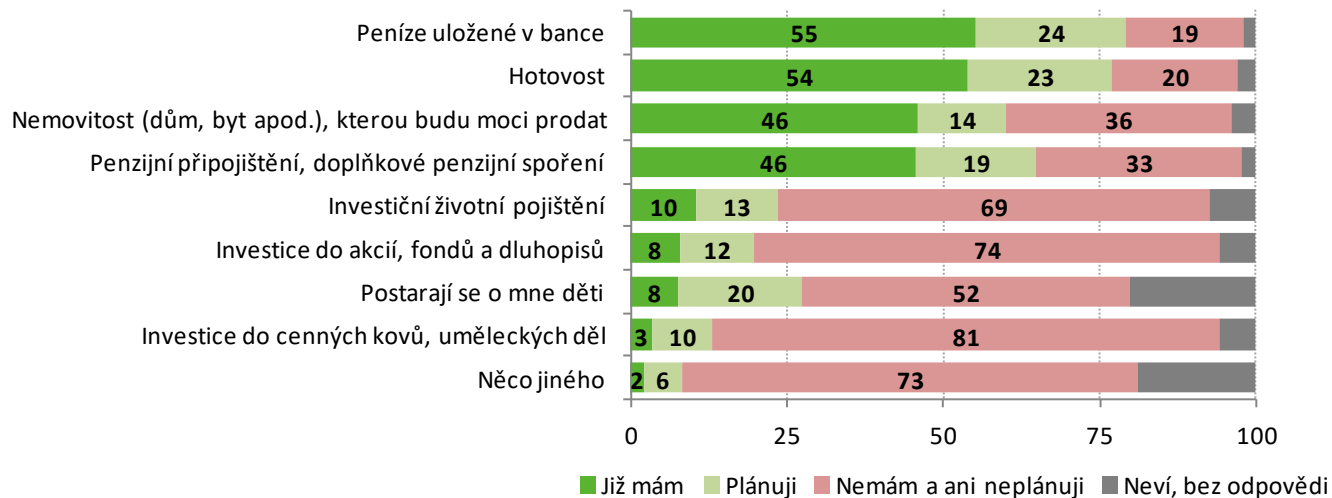
Naprostá většina obyvatel (95 %) spoléhá na financování důchodu státem, případně na své úspory (64 %). Méně než polovina Čechů chce financovat důchod ze soukromého penzijního plánu (47 %), skoro stejně velká část počítá s přivyděláváním (45 %). Na podporu partnera spoléhá 29 %.

Rozdíly:

• Alternativní formy financování důchodů mají především lidé s VŠ vzděláním, vyššími příjmy, jsou ve středním věku a mají vyšší ekonomickou zodpovědnost i finanční znalosti.

G17 Která z následujících finančních zajištění na stáří již v současnosti máte a která z nich plánujete? [S]

Zajištění na stáří (n=1003, údaje v %)

Češi se při zajištění na stáří stejnou měrou spoléhají na peníze uložené v bankách (79 %) a na hotovost (77 %). Na dalších místech jsou spoření na penzi (65 %) a nemovitost (60 %).

ROZDÍLY

PENÍZE ULOŽENÉ V BANKÁCH:

ANO: starší generace, vyšší vzdělání, vyšší příjmy, OSVČ, ale i důchodci, ekon. zodp. i fin. znalosti

HOTOVOST:

ANO: starší generace, důchodci, OSVČ

NEMOVITOST:

ANO: muži, starší generace, vyšší vzdělání, vícečetné domácnosti, OSVČ i důchodci, vyšší příjmy

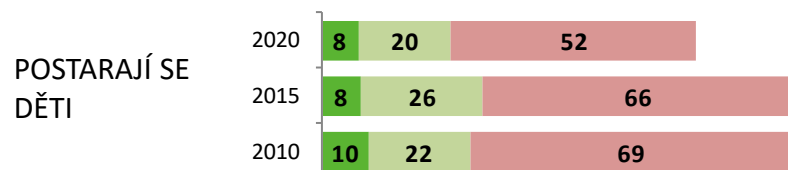
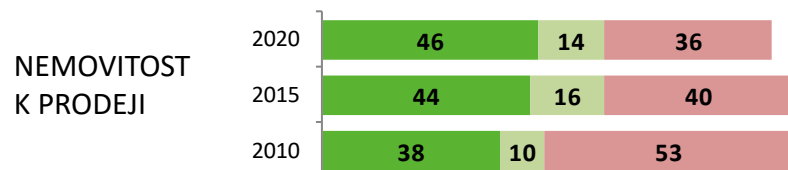
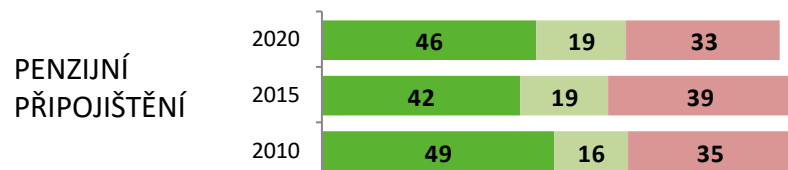
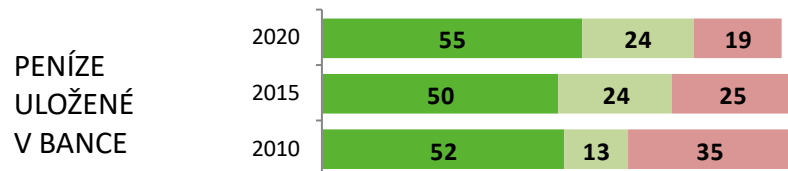
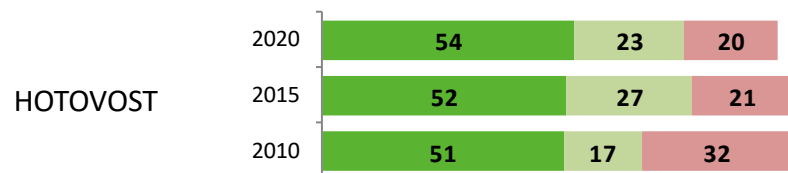
PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ:

ANO: vyšší vzdělání, vícečetné domácnosti, OSVČ i zaměstnanci, vyšší příjmy, ekon. zodp. i fin. znal.

G17 Která z následujících finančních zajištění na stáří již v současnosti máte a která z nich plánujete? [S]

Porovnání 2010-2020

(v roce 2020 navíc možnost „netýká se mě“)

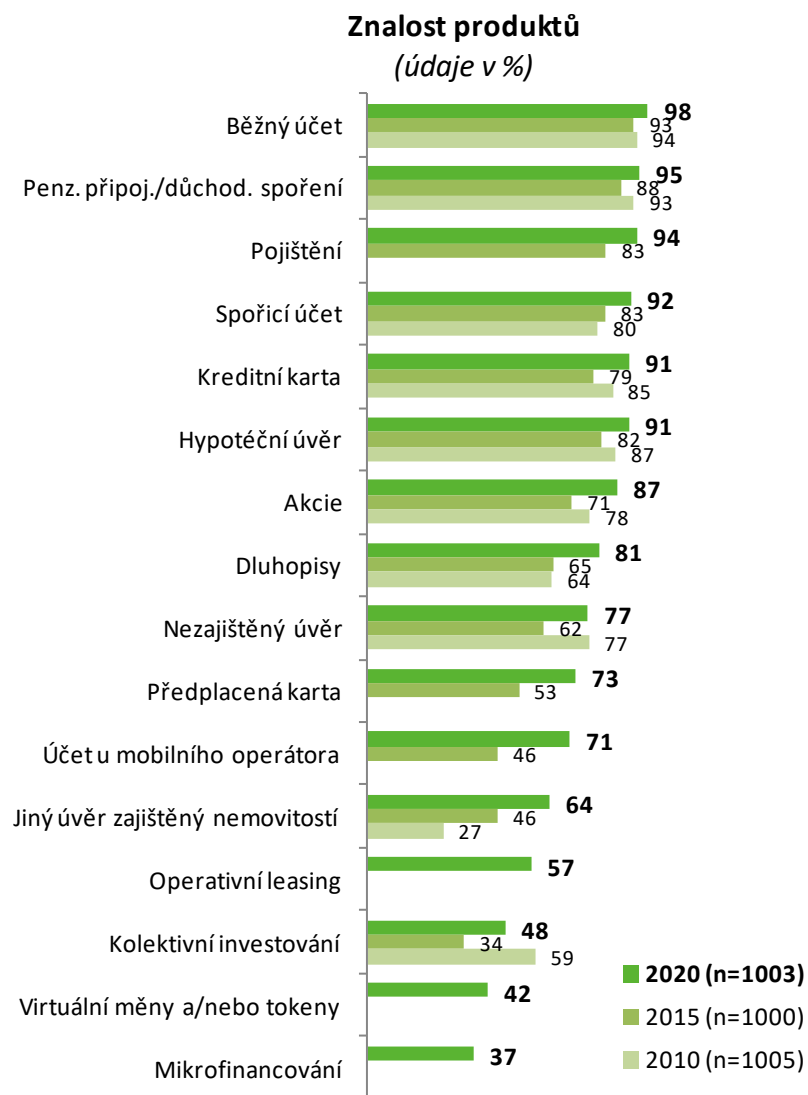
Ve vlastněných a plánovaných prostředcích na stáří se od roku 2010 výsledky výrazně nemění.

V posledních pěti letech mírně narostl zejména podíl těch, kteří počítají s penězi uloženými v bance (o 5 p. b.), a těch, kteří mají nebo plánují penzijní připojištění (o 4 p. b.).

**Finanční
produkty**

FINANČNÍ PRODUKTY - ZNALOST

Qprod1_a Nyní mi, prosím, řekněte, zda jste už někdy slyšel(a) o následujících finančních produktech: [S]

Česká veřejnost má celkem dobré povědomí o finančních produktech, větší míra neznalosti se ukázala pouze v případě kolektivního investování, virtuálních měn a mikrofinancování.

Znalost všech produktů za posledních 5 let vzrostla, nejvíce v případě účtu u mobilního operátora, předplacené karty, jiného úvěru zajištěného nemovitostí, nezajištěného úvěru, akcií a dluhopisů.

Rozdíly:

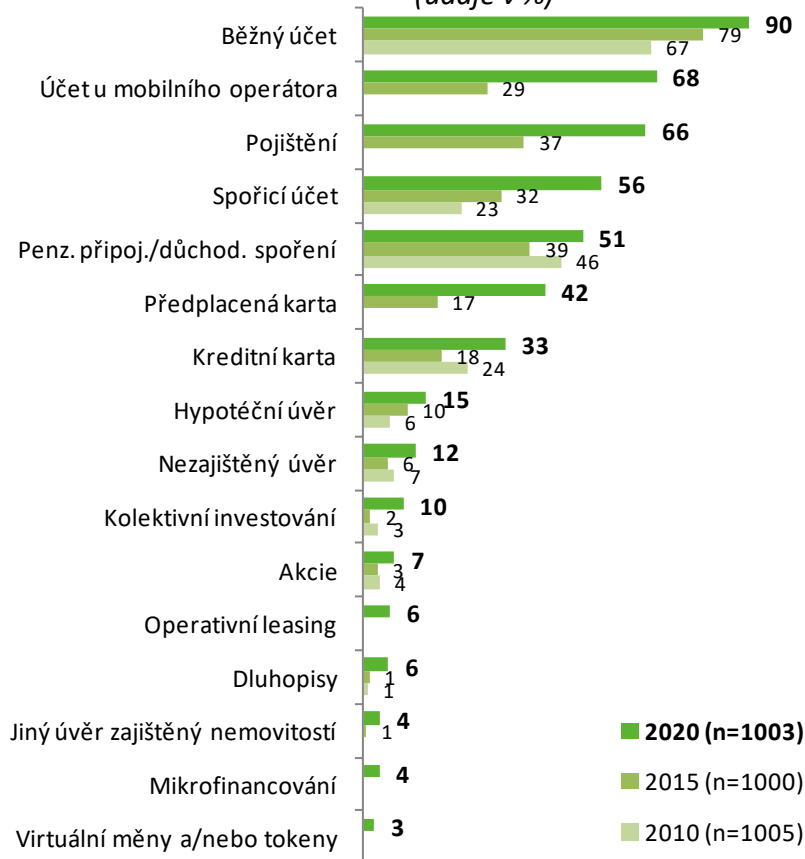
Jiné formy finančních produktů než je běžný účet či pojištění znají předně lidé s vyšším vzděláním, vyššími příjmy, častěji též OSVČ a lidé ve středním a vyšším věku. Rovněž častěji lidé s vyšší ekonomickou zodpovědností i finančními znalostmi.

FINANČNÍ PRODUKTY - VYUŽÍVÁNÍ

Qprod1_b A které z těchto finančních produktů využíváte (osobně či s dalším) [přečtete příslušné části seznamu uvedeného níže]? [S]

Využívání produktů

(údaje v %)

Jen respondenti, kteří daný produkt znají

Přestože mají Češi povědomí o mnoha finančních produktech, aktivně využívají pouze jejich malou část. Běžný účet vlastní v roce 2020 90 % populace, účet u mobilního operátora nebo pojištění kolem dvou třetin, spořicí účet nebo penzijní připojištění přes 50 %.

Od roku 2015 vzrostlo využívání všech produktů, nejvýrazněji účtu u mobilního operátora, pojištění, spořicího účtu, předplacené i kreditní karty.

Rozdíly:

U využívání finančních produktů jsou rozdíly především v závislosti vzdělání a výši příjmu (kromě mikropůjček, virtuálních měn, ale i nezajištěného či neúčelového úvěru).

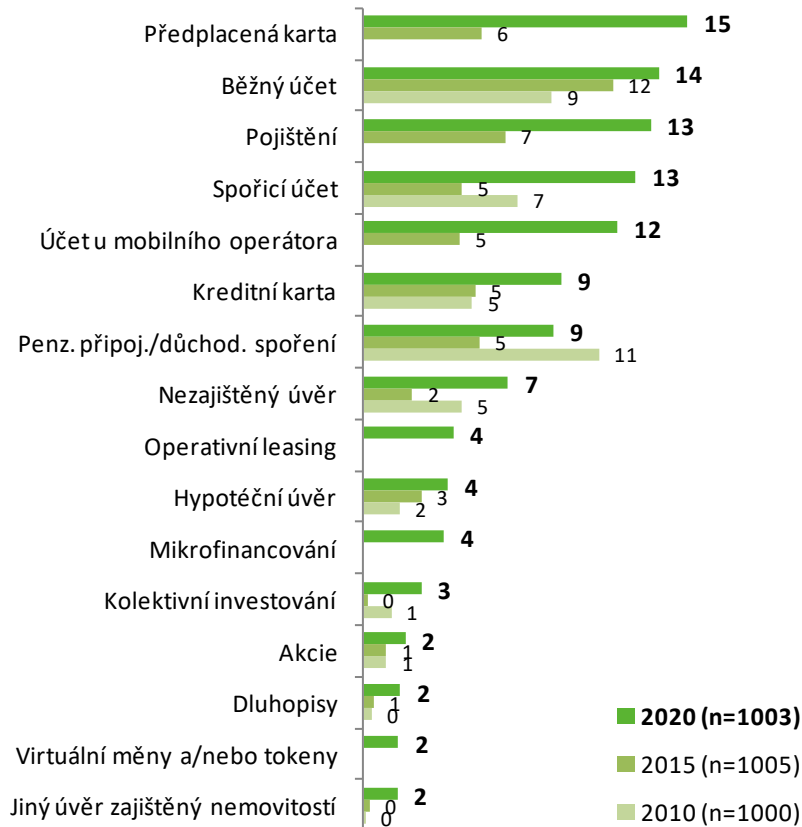
Lidé s vyššími finančními znalostmi a s vyšší ekonomickou zodpovědností častěji využívají běžný i spořicí účet a pojištění.

FINANČNÍ PRODUKTY - NAPOSLEDY POŘÍZENÉ

Qprod1_c A které z těchto finančních produktů jste si pořídil(a) v posledních dvou letech (sám či s další osobou)? Nezáleží na tom, zda je ještě stále využíváte, či nikoliv. Neuvádějte, prosím, finanční produkty, které se automaticky obnovují. [S]

Pořízení produktů v posledních 2 letech

(údaje v %)

Jen respondenti, kteří daný produkt využívají

V posledních dvou letech si lidé nejčastěji pořizovali právě ty produkty, které zaznamenaly od roku 2015 nejvýraznější nárůst, zejména předplacenou kartu, běžný účet, pojištění, spořicí účet, účet u mobilního operátora, kreditní kartu, penzijní připojištění.

ROZDÍLY

VŠ VZDĚLÁNÍ:

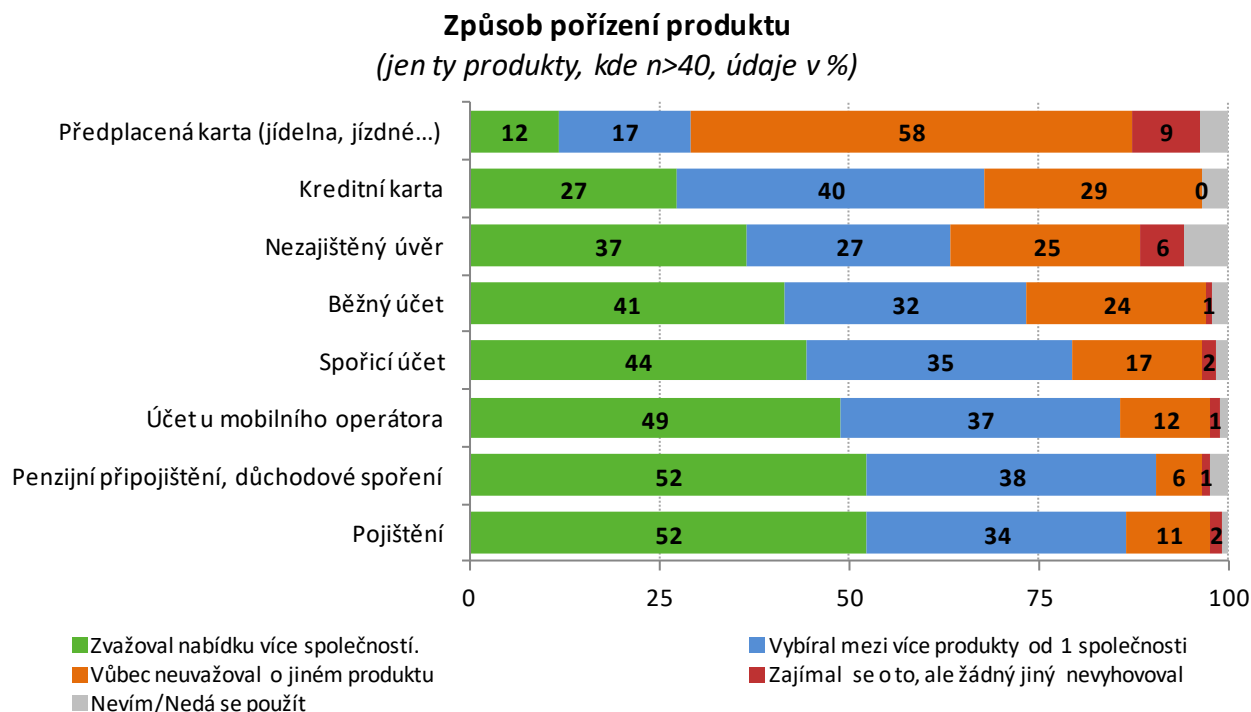
ANO: penzijní připojištění, hypoteční úvěr

MLADŠÍ 29 LET:

ANO: kreditní karta, spořicí účet, účet u mobilního operátora, předplacená karta

FINANČNÍ PRODUKTY - ZPŮSOB POŘÍZENÍ

Qprod2 Jakým způsobem jste si tento finanční produkt pořídil(a)? [S]

* Do hodnocení otázky na způsob pořízení jednotlivých produktů jsou zařazeny jen ty produkty, na které v roce 2020 odpovídalo alespoň 40 osob.

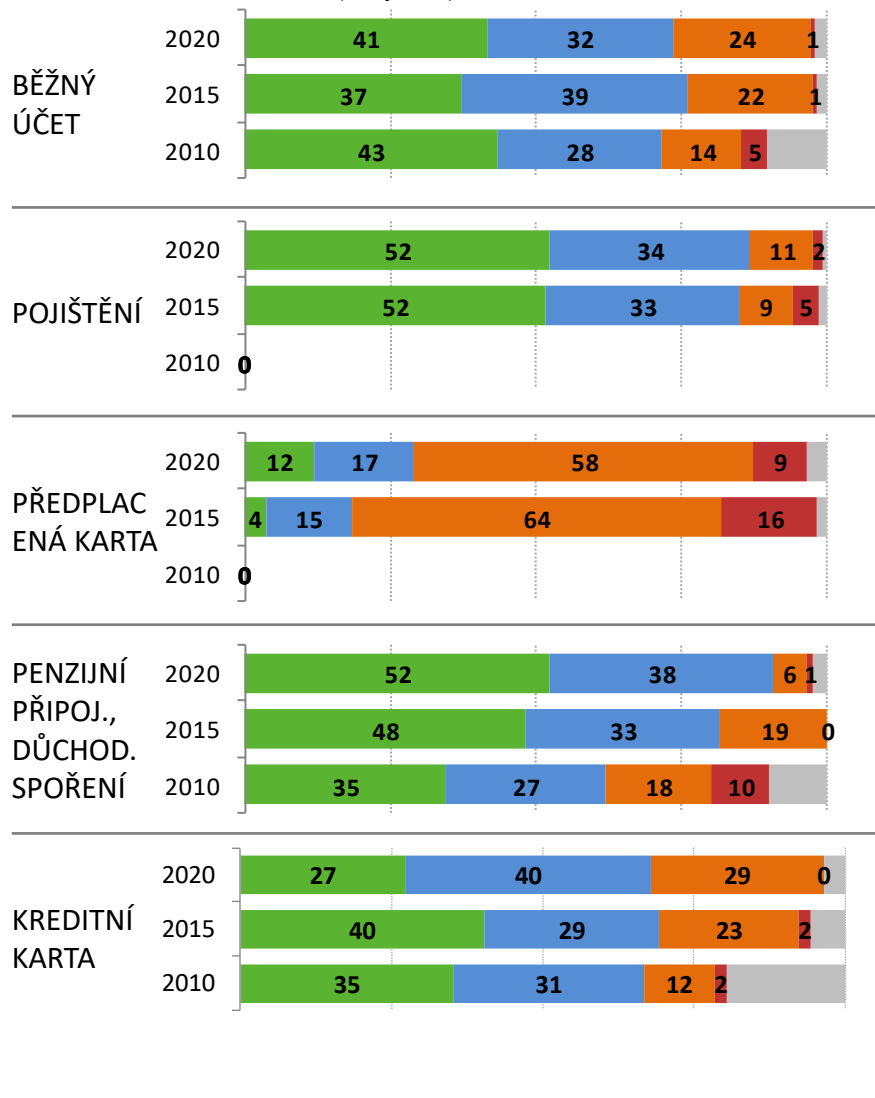
U většiny sledovaných produktů lidé vybírají nejčastěji z nabídek více společností. U kreditní karty častěji vybírali mezi produkty jedné společnosti. U předplacené karty (jízdenka, ...) je zvažovaná nabídka nejčastěji omezena jen na jeden produkt.

FINANČNÍ PRODUKTY - ZPŮSOB POŘÍZENÍ

Qprod2 Jakým způsobem jste si tento finanční produkt pořídil(a)? [S]

Porovnání 2010-2020

(údaje v %)

Způsob výběru se od roku 2015 nezměnil u pojištění.

V případě běžného účtu a penzijního připojištění lidé o něco častěji nyní zvažovali nabídku více společností. Výrazněji se tato možnost prosazovala i u předplacené karty.

Naopak v případě kreditní karty se podíl těch, kdo zvažovali nabídku více společností, poněkud snížil.

- Zvažoval nabídku více společností.
- Vybíral mezi více produkty od 1 společnosti
- Vůbec neuvažoval o jiném produktu
- Zajímal se o to, ale žádný jiný nevyhovoval
- Neví/Bez odpovědi

FINANČNÍ PRODUKTY - ZPŮSOB POŘÍZENÍ II.

Qprod3_1 Jakým způsobem jste si tento finanční produkt pořídil(a)? [S]

	Běžný účet	Pojištění	Spořicí účet	Předplacená karta
Specializované produktové srovnání	11	15	19	7
Doporučení od nez. fin. poradce	21	28	19	9
Informace z reklamy	10	12	9	7
Doporučení od přátel	46	35	36	53
Informace od zaměstnanců banky	20	21	26	6
Další zdroj informací	2	0	4	20
Bez odpovědi	1	2	1	2

V případě pořizování běžného účtu, pojištění, spořicího účtu a zejména předplacené karty jsou nejčastějším zdrojem informací přátelé a rodina.

U běžného účtu a pojištění i u spořicího účtu hrají roli i doporučení nezávislého finančního poradce a informace od zaměstnanců banky.

Specializované produktové srovnání lidé berou v úvahu relativně často při pořizování spořicího účtu.

FINANČNÍ PRODUKTY - ZPŮSOB POŘÍZENÍ II.

Qprod3_1 Jakým způsobem jste si tento finanční produkt pořídil(a)? [S]

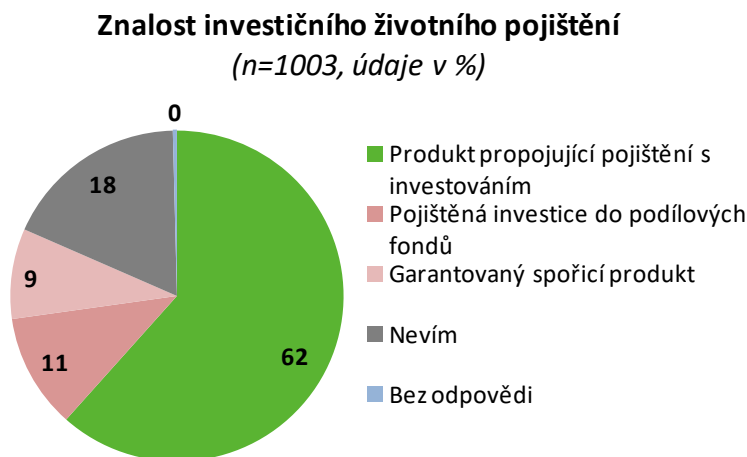
	Penz. připojištění	Kreditní karta	Účet u operátora	Nezajištěný úvěr
Specializované produktové srovnání	19	12	25	25
Doporučení od nez. fin. poradce	39	26	12	12
Informace z reklamy	12	12	14	14
Doporučení od přátel,	26	27	45	45
Informace od zaměstnanců banky	19	40	11	11
Další zdroj informací	5	2	5	5
Bez odpovědi	1	0	1	1

Zatímco v případě pořizování účtu u operátora a nezajištěného úvěru hrají roli nejčastěji doporučení přátel a rodiny, u penzijního připojištění to je především doporučení nezávislého poradce a u kreditní karty informace od zaměstnanců banky.

Specializované produktové srovnání se uplatňuje nejčastěji při pořizování účtu u operátora a nezajištěného úvěru.

FINANČNÍ PRODUKTY - ZNALOST INVESTIČNÍHO ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

G117 Mohl(a) byste mi říct, co je to investiční životní pojištění? [S]

Necelé dvě třetiny občanů (62 %) vědí, že investiční životní pojištění je produkt propojující pojištění s investováním.

38 % lidí nevědělo nebo odpovědělo chybně.

ROZDÍLY ZNALOSTI PRODUKTU:

SPRÁVNĚ: vyšší vzdělání (VŠ a SŠ s maturitou), Praha, vícečetné domácnosti, OSVČ, vyšší příjmy, vyšší finanční znalosti i ekonomická zodpovědnost

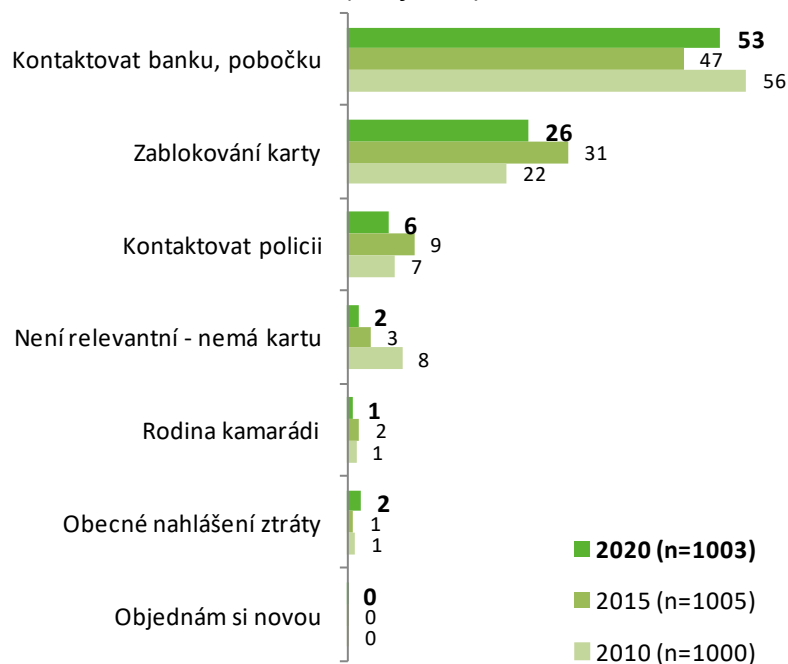
CHYBNĚ: mladí od 29 let, nižší vzdělání, nízké příjmy, nízké finanční znalosti i zodpovědnost

FINANČNÍ PRODUKTY - ODCIZENÍ PLATEBNÍ KARTY

G31 Jak byste reagoval(a), pokud by Vám byla odcizena platební karta? Co byste udělal(a)? Na koho byste se obrátil(a)? [O]

Co dělat v případě ztráty platební karty

(údaje v %)

V případě ztráty platební karty by se lidé nejčastěji obrátili na banku a zajistili potřebné (53 %), případně ihned zablokovali kartu (26 %).

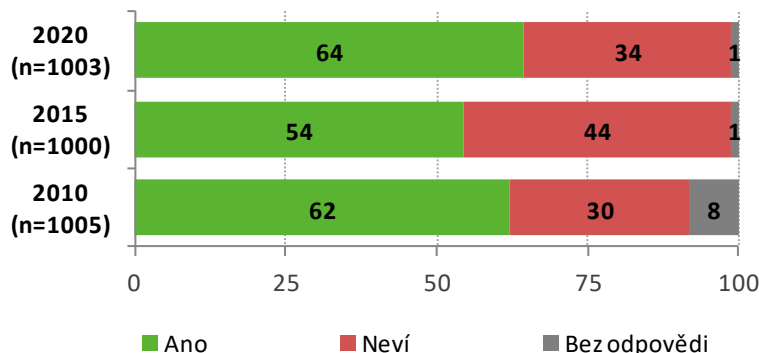
ROZDÍLY:

- *Muži, lidé s VŠ vzděláním a vyšším příjmem a vyššími finančními znalostmi častěji uvádějí zablokování karty.*
- *Ženy, SŠ bez maturity, s nižšími příjmy a spíše nízkými finančními znalostmi by se častěji obraceli na policii.*

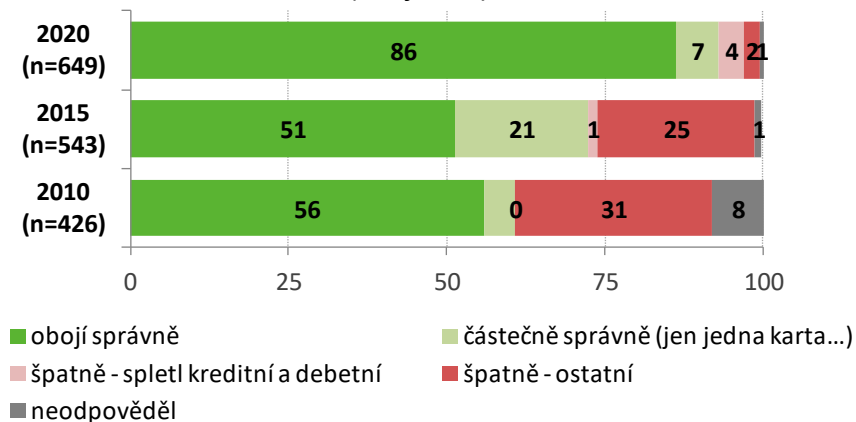
FINANČNÍ PRODUKTY - PLATEBNÍ KARTY

G18b Věděl(a) byste, jaký je rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou? [S]

Deklarovaná znalost rozdílu kredit X debet karty
(údaje v %)

Uváděná znalost rozdílu kredit X debet karty
(údaje v %)

Rozdíl mezi kreditní a debetní kartou znají v roce 2020 téměř dvě třetiny (64 %) populace České republiky. Od roku 2015 (62 %) se deklarovaná znalost rozdílu mezi těmito kartami zvýšila.

ANO: Praha, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti

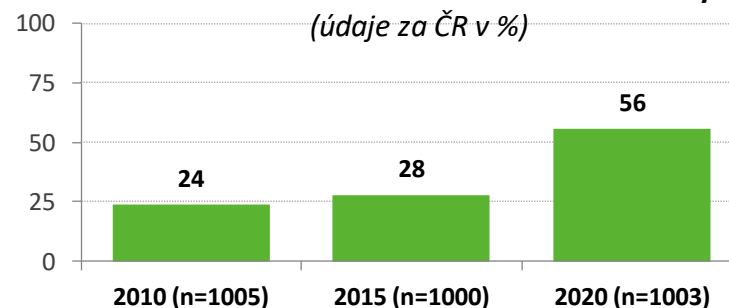
NE: 60+ let, v důchodu, nízké, ale i střední příjmy, nízké finanční znalosti i ekonomická zodpovědnost

Jen respondenti, deklarující znalost rozdílu

U těch, kteří deklarují znalost rozdílu mezi typy karet, naprostá většina (86 %) dokáže skutečně rozdíl popsat.

Rozdíl mezi kreditní a debetní kartou ve skutečnosti dokáže popsat 56 % občanů, což je dvakrát více než v roce 2015.

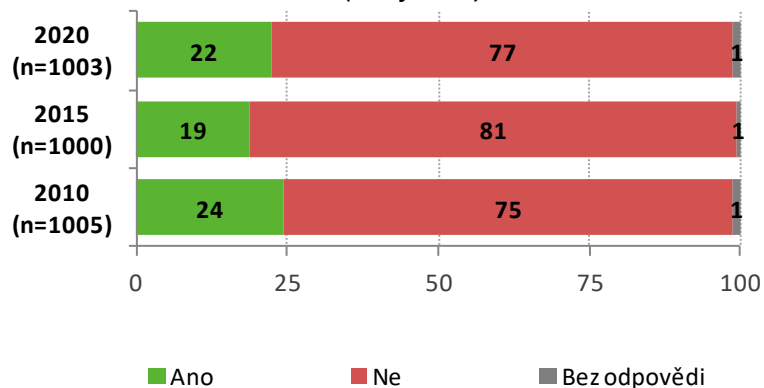
Skutečná znalost rozdílu kredit X debet karty
(údaje za ČR v %)

FINANČNÍ PRODUKTY - PLATEBNÍ KARTY

G18x Využíváte Vy osobně kreditní kartu? Z jakého důvodu? [S] [O]

Využívání kreditní karty (údaje v %)

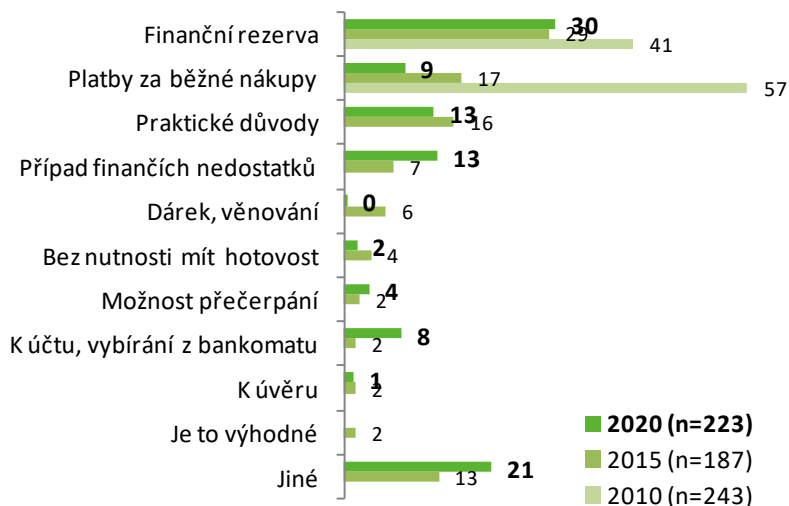

Kreditní kartu využívá přibližně pětina (22 %) Čechů. Je to mírně více než před 5 lety.

ANO: 30-39 let, Praha, vícečlenné domácnosti s dětmi, vyšší příjmy, vyšší finanční znalosti

NE: 60+ let student, základní vzdělání, menší města, důchodci a lidé s nižšími příjmy

Důvody používání kreditní karty (údaje v %)

Jen respondenti, kteří kreditní kartu využívají

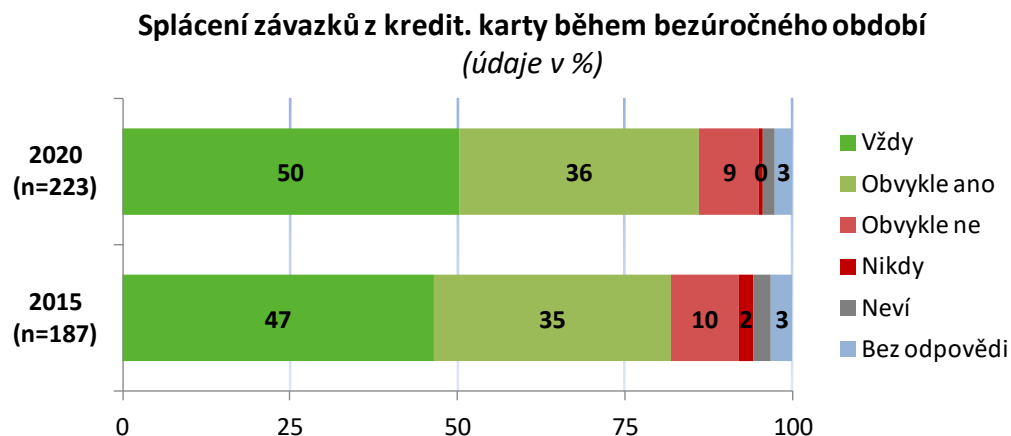
Důvody používání kreditních karet jsou pestré. Nejčastěji jmenovaným důvodem je disponibilní finanční rezerva (30 %).

Jen 9 % jako důvod uvádí, že jí platí při běžných nákupech. Podíl této odpovědi v čase klesá.

*** Porovnání s rokem 2010 není příliš vypovídající – jak je z grafu patrné, odpovědi byly rozdělené pouze do 2 možností a porovnávání by bylo velmi zavádějící.**

FINANČNÍ PRODUKTY - PLATEBNÍ KARTY

G18c Splácíte všechny své závazky z kreditní karty během tzv. bezúročného období? [S]

Jen respondenti, kteří mají kreditní kartu

Více než 80 % lidí vlastnících kreditní kartu splácí své závazky vyplývající z jejího užívání vždy nebo obvykle během bezúročného období.

Těch, kteří tyto závazky většinou nesplácejí během bezúročného období, je v roce 2020 asi 9 %. Od roku 2015 zaznamenáváme nepatrný posun ve směru splácení během bezúročného období.

Splácí: *VŠ vzdělání, OSVČ, vyšší příjmy, ekonomicky zodpovědní*

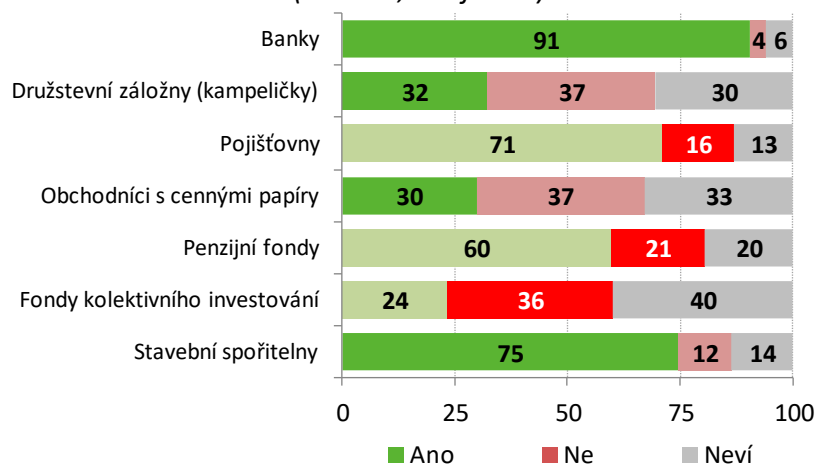
Nesplácí: *se spíše nižší ekonomickou zodpovědností*

FINANČNÍ PRODUKTY - POJIŠTĚNÍ VKLADŮ

G32b Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce? [S]

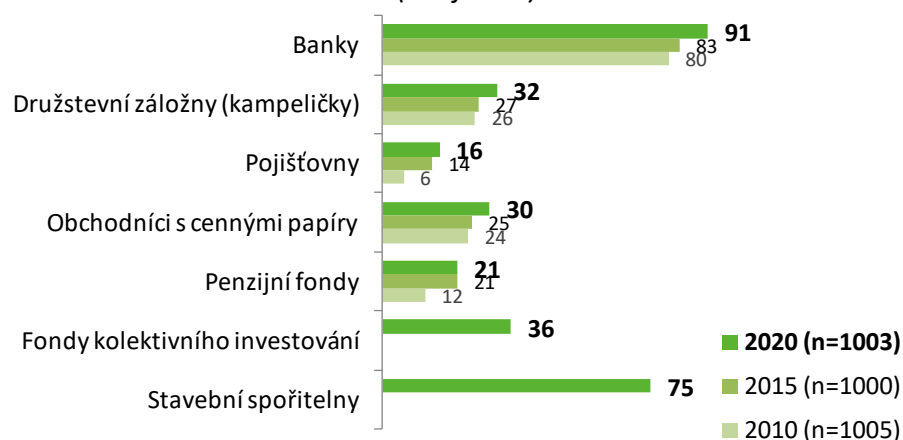
Pojištění peněz v institucích

(n=1003, údaje v %)

Pojištění peněz - správné odpovědi; porovnání

(údaje v %)

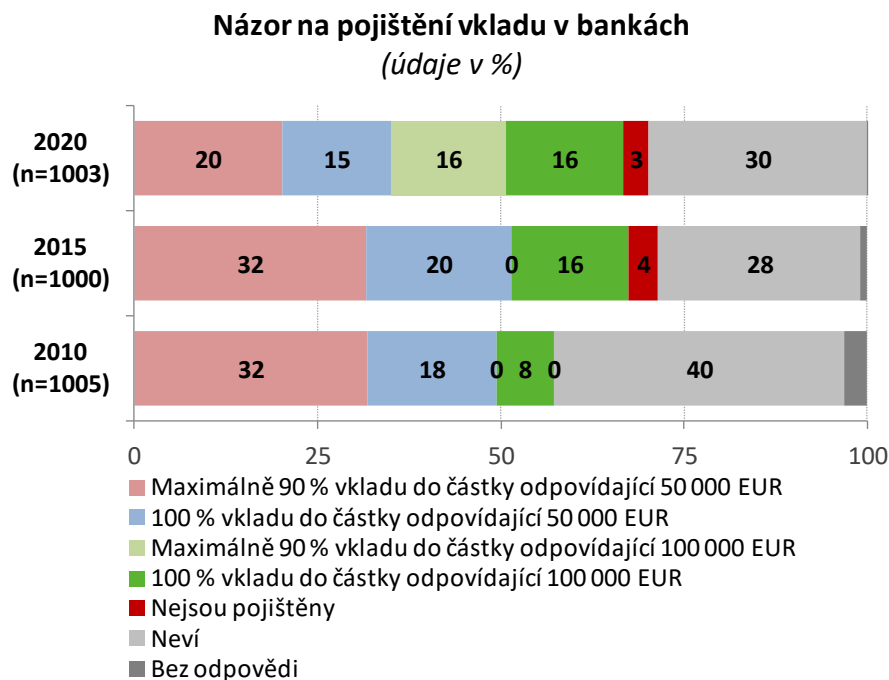

Lidé v ČR obecně mají za to, že jsou vklady pojištěny ve více institucích, než ve skutečnosti jsou. V případě penzijních fondů sdílí mylné mínění 60 % občanů, u pojišťoven 71 % a u fondů kolektivního investování 24 %.

Skladba odpovědí zůstává od roku 2010 podobná, jen mírně se zvyšují procenta správných odpovědí.

FINANČNÍ PRODUKTY - POJIŠTĚNÍ VKLADŮ

G33 Prosim řekněte mi, do jaké výše jsou podle Vašeho názoru v současné době pojištěny vklady v bankách? [S]

Stejně jako v roce 2015, jen malá část Čechů (16 %) správně ví, že vklady v bankách jsou pojištěny na 100 % do částky 100 tis. EUR. Podobně velká část (15 %) sice ví, že se jedná o 100 % vkladů, ale myslí si, že jen do částky 50 tis. EUR. Celkem 36 % pak uvádí pojištění jen do 90 %, podle 3 % nejsou pojištěny vůbec, 30 % neví.

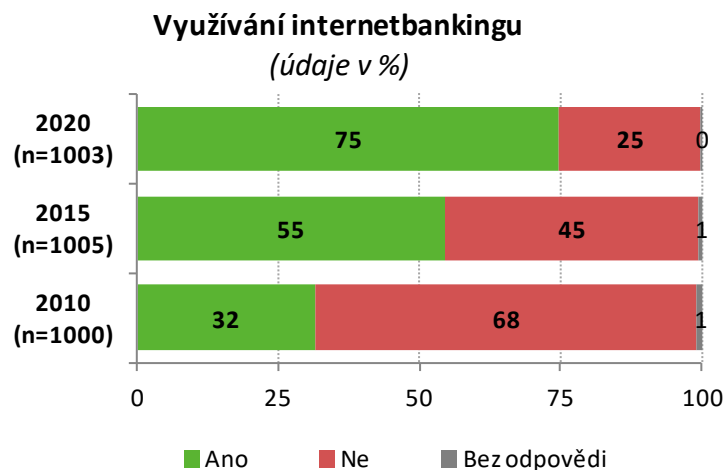
Správně: muži, VŠ vzdělání, větší města, vícečlenné domácnosti, vyšší příjmy, velmi vysoké finanční znalosti

Neví: ženy, důchodci a lidé s nižšími příjmy, nízká ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

* Porovnání s předchozími lety není příliš vypovídající – jak je z grafu patrné, v roce 2020 přibyla nová možnost odpovědi („Max. 90 % vkladu do částky odpovídající 100 tis. EUR“) a porovnávání by bylo zavádějící.

FINANČNÍ PRODUKTY - INTERNETBANKING

G34 Využíváte Vy osobně elektronické bankovníctví (internetové bankovníctví, mobilní bankovníctví atd.)? [S]

Elektronické bankovníctví využívají tři čtvrtiny obyvatel (75 %). Tento podíl od roku 2010 kontinuálně narůstá.

ANO: všichni do 59 let věku, VŠ a SŠ vzdělání s maturitou, vyšší příjmy, vícečetné rodiny s dětmi, s vysokými finančními znalostmi a vysokou ekonomickou zodpovědností

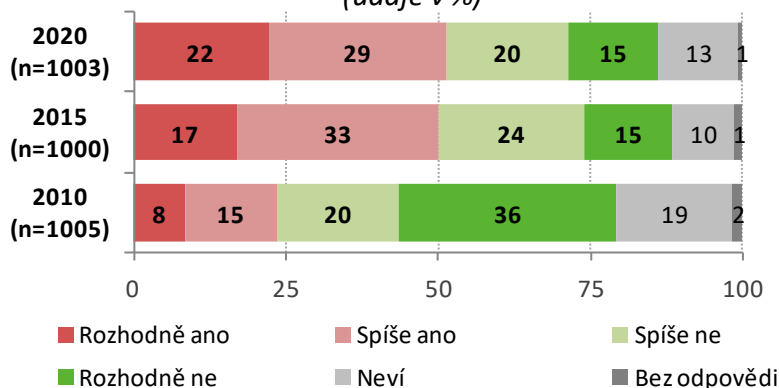
NE: 60+ let, ZŠ a SŠ vzdělání bez maturity, nižší příjmy, méně finančně znalí i ekonomicky zodpovědní

FINANČNÍ PRODUKTY - VYUŽITÍ INVESTIČNÍ NABÍDKY

G50a Byla Vám nabídnuta investice se zhodnocením 20 % ročně s tím, že investice je velmi bezpečná a k Vaším penězům budete mít kdykoliv volný přístup. Využijete této nabídky? [S] [O] [0]

Využití investiční nabídky

(údaje v %)

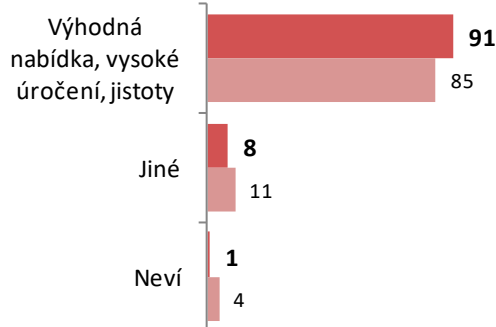

Takto zajímavou investiční nabídku by využilo 51 % Čechů, podobně jako před 5 lety. Na druhé straně 35 % si uvědomuje, že jde o nereálnou a tedy potenciálně nebezpečnou nabídku (před 5 lety to bylo o něco více – 39 %).

Rozdíly: zajímavé určitě je, že odpověď je závislá na ekonomické zodpovědnosti – čím vyšší, tím spíše by nabídku využil/a. Častěji by nevyužili lidé s nižšími příjmy a důchodci, rozhodně by ji nevyužili častěji lidé s vysokými finančními znalostmi

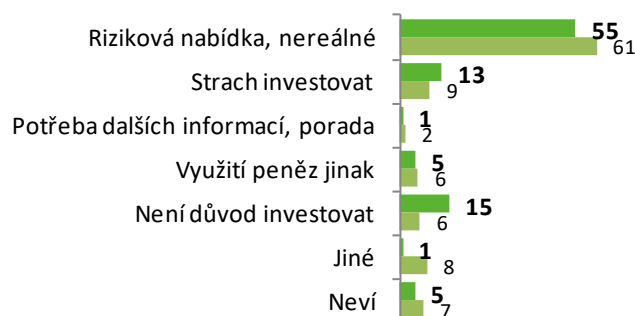
Proč ANO

(údaje v %)

Proč NE

(údaje v %)

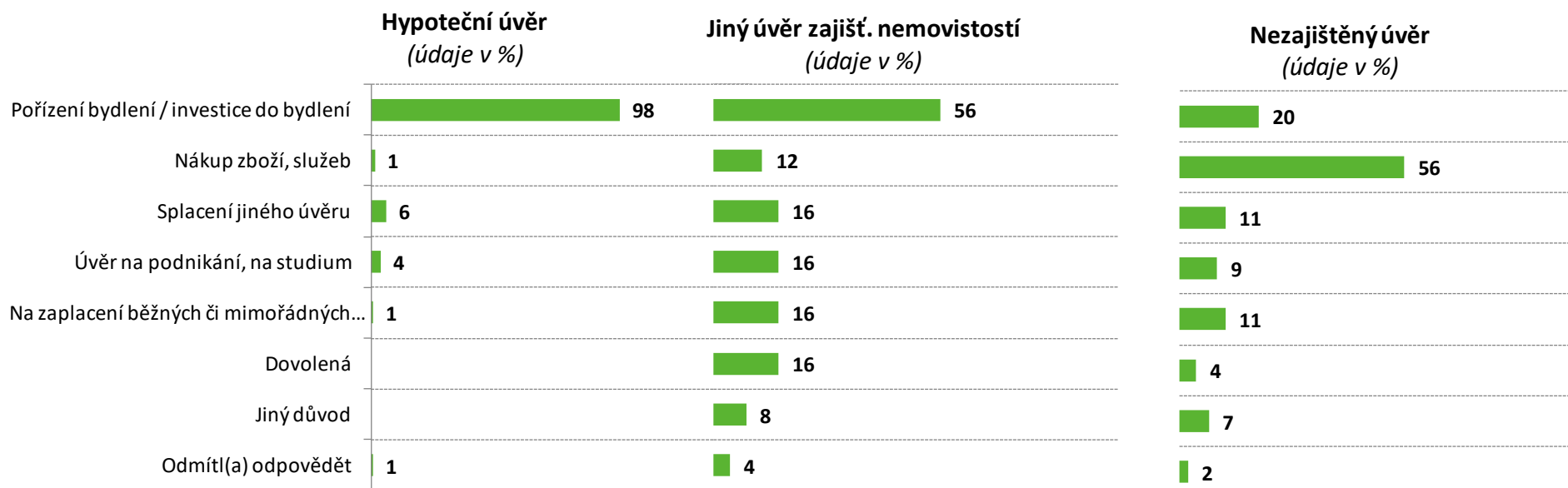
Hlavním důvodem nevyužití je nereálnost nabídky (55 %), ale také neochota nebo absence důvodu investovat (tedy pokud by mohli, tak by nabídku využili).

Jediným podstatným důvodem, proč nabídku využít, je právě její výhodnost a deklarovaná bezpečnost.

Úvěry

ÚVĚRY – ÚČEL SJEDNÁNÍ ÚVĚRU

G39 Za jakým účelem jste si sjednal(a) tento úvěrový produkt? [S]

Upozorňujeme, že pro interpretaci dat obsahuje vzorek jen malé počty respondentů

Jen lidé, jež si sjednali určitý úvěrový produkt

HYPOTEČNÍ ÚVĚR

Nejčastěji sjednán pro pořízení bydlení (98 %), ale též na splácení jiného úvěru (6 %) nebo na krytí nákladů na podnikání či studium (4 %).

ÚVĚR ZAJIŠTĚNÝ NEMOVITOSTÍ

Nejčastěji sjednán pro pořízení bydlení (56 %), ale též splácení jiného úvěru, mimořádných výdajů, podnikání/studia i dovolené (16 %).

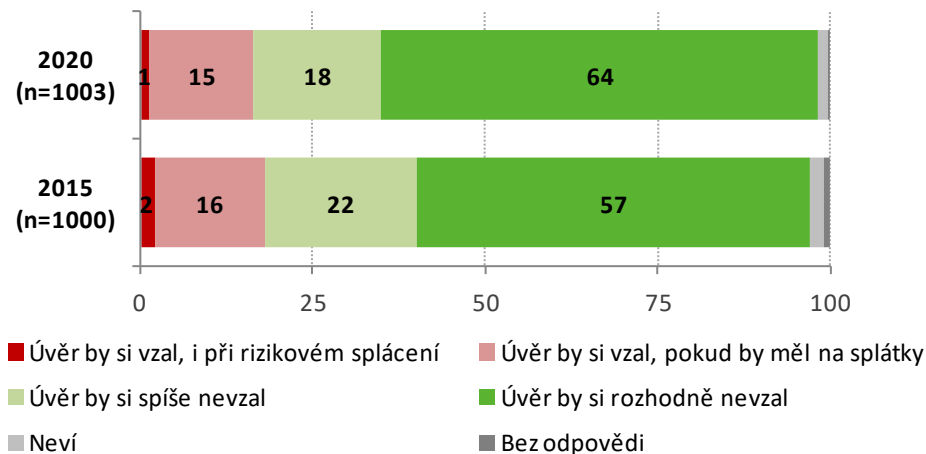
NEZAJIŠTĚNÝ ÚVĚR

Nejčastěji na nákup zboží a služeb (56 %) – častěji lidé v Praze a Středních Čechách – a bydlení (20 %).

OCHOTA VZÍT SI ÚVĚŘ

G40 Nyní si, prosím, představte, že nemáte dostatek peněz na nákup vánočních dárků. Situaci můžete vyřešit úvěrem, který budete splácet během celého následujícího roku. Za dárky tak nakonec zaplatíte o 20 % více, než kolik by stály bez půjčky. Jak se zachováte? [S]

Ochota vzít si úvěr za určitých podmínek
(údaje v %)

Většina dotázaných (82 %) by si úvěr na zaplacení vánočních dárků nevezala. Pro využití úvěru by bylo 16 % respondentů.

Od roku 2015 došlo k navýšení podílu (o 7 p. b.) těch, kteří by si úvěr v tomto případě určitě nevezali.

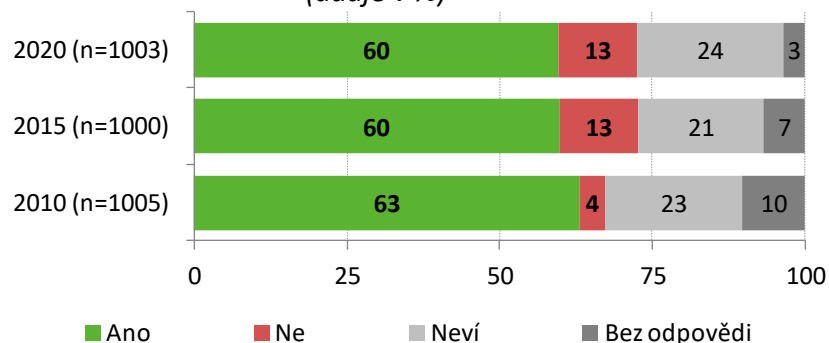
Nevzal: VŠ vzdělání, 60+ let, důchodci, vícečetné domácnosti bez dětí, lidé s vyšší finanční zodpovědností a znalostmi

Vzal: lidé se středními příjmy, domácnosti s dětmi; lidé s nízkou finanční zodpovědností a znalostmi

INFORMOVÁNÍ VĚŘITELE O NESCHOPNOSTI SPLÁCET

G53 Kdybyste zjistil(a), že nemůžete zaplatit splátku, informoval(a) byste věřitele předem a proč? [S] [O] [O]

Informování věřitele v případě neschopnosti splácet
(údaje v %)

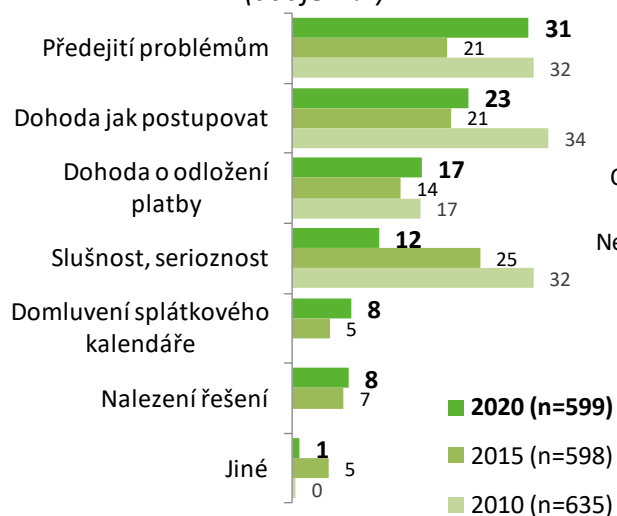

Více než polovina (60 %) lidí by v případě neschopnosti zaplatit splátku informovala věřitele předem. Situace je stejná jako před pěti lety.

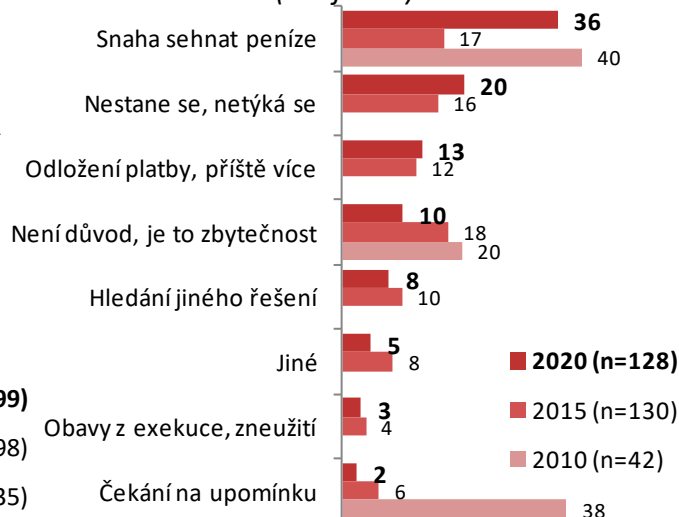
ANO: VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, OSVČ, lidé s větší finanční zodpovědností a znalostmi

NE: mladí do 29 let, ZŠ vzdělání, nezaměstnaní, nejnižší příjmy, lidé s menší finanční zodpovědností a znalostmi

Proč ANO
(údaje v %)

Proč NE
(údaje v %)

Hlavním důvodem, proč informovat, je snaha předejít problémům (31 %), dohodnout se, jak postupovat (23 %) a odložit platbu (17 %). Důraz na slušnost a serióznost od r. 2010 klesá na současných 12 %.

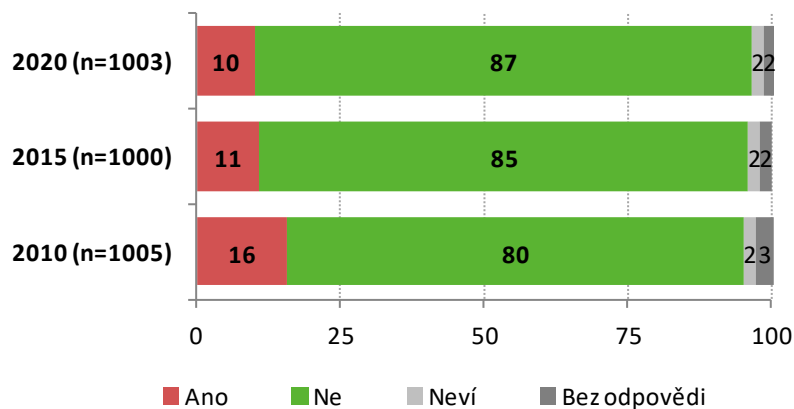
Naopak ti, co by věřitele neinformovali, by se předně snažili sehnat další peníze (36 %), odložili by platbu (13 %) nebo by to zkrátka považovali za zbytečné (10 %).

PROBLÉMY SE SPLÁCENÍM

G55 Stalo se Vám v posledních 12 měsících, že jste se dostal(a) do situace, že jste nezaplátil(a) včas nějakou splátku či pravidelnou platbu? [S] [O] [O]

Problémy se splácením v posledním roce

(údaje v %)

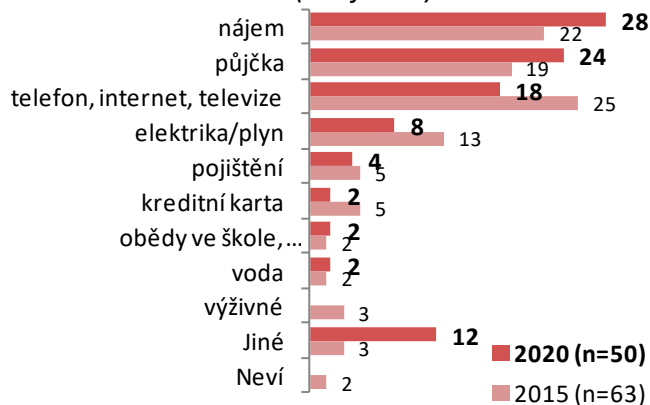
Většina lidí (87 %) nemá problémy s včasným placením závazků, což je obdobné procento jako v roce 2015.

MAJÍ PROBLÉMY: lidé ve věku 30-39 let

NEMAJÍ PROBLÉMY: 60+ let, důchodci, VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy

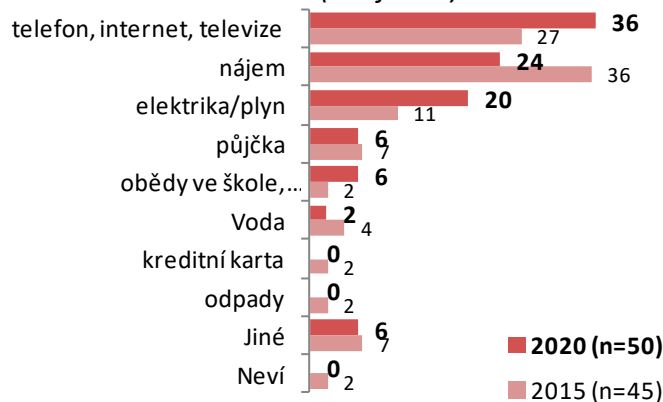
Problémy se splátkou

(údaje v %)

Problémy s jinou platbou

(údaje v %)

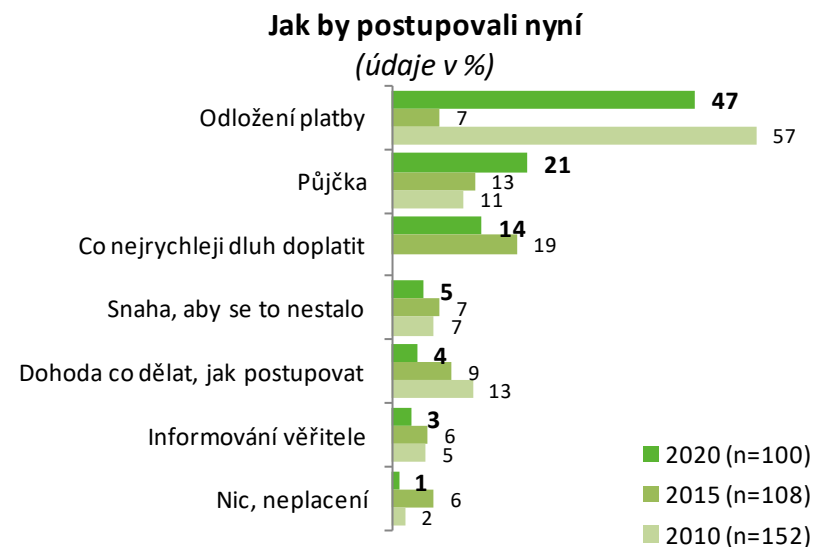
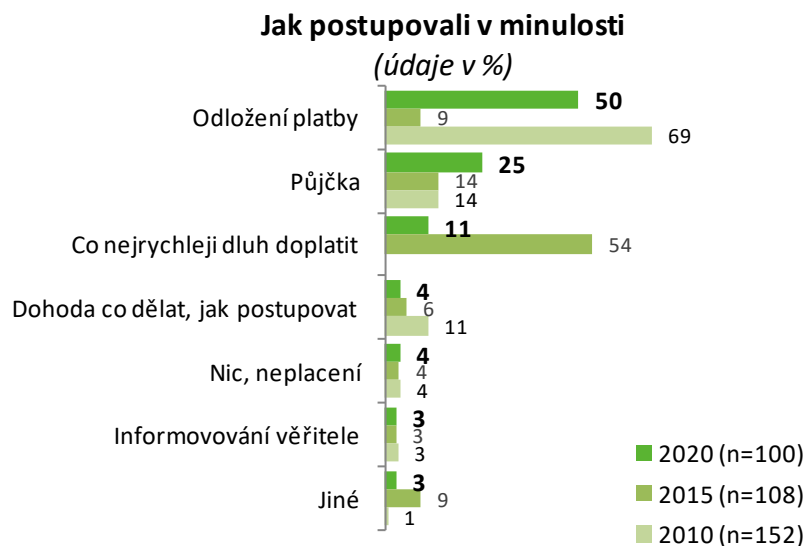

Problémy se splátkami se týkají nejčastěji nájmu, půjčky a plateb za telefon /internet/TV.

ZPŮSOB ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ SE SPLÁCENÍM

G56 Jak jste tuto situaci vyřešil(a)? [O]

G57 Jak byste tuto situaci vyřešil(a) nyní? Jak byste reagoval(a)? [O]

Jen ti, kteří měli problém se splácením

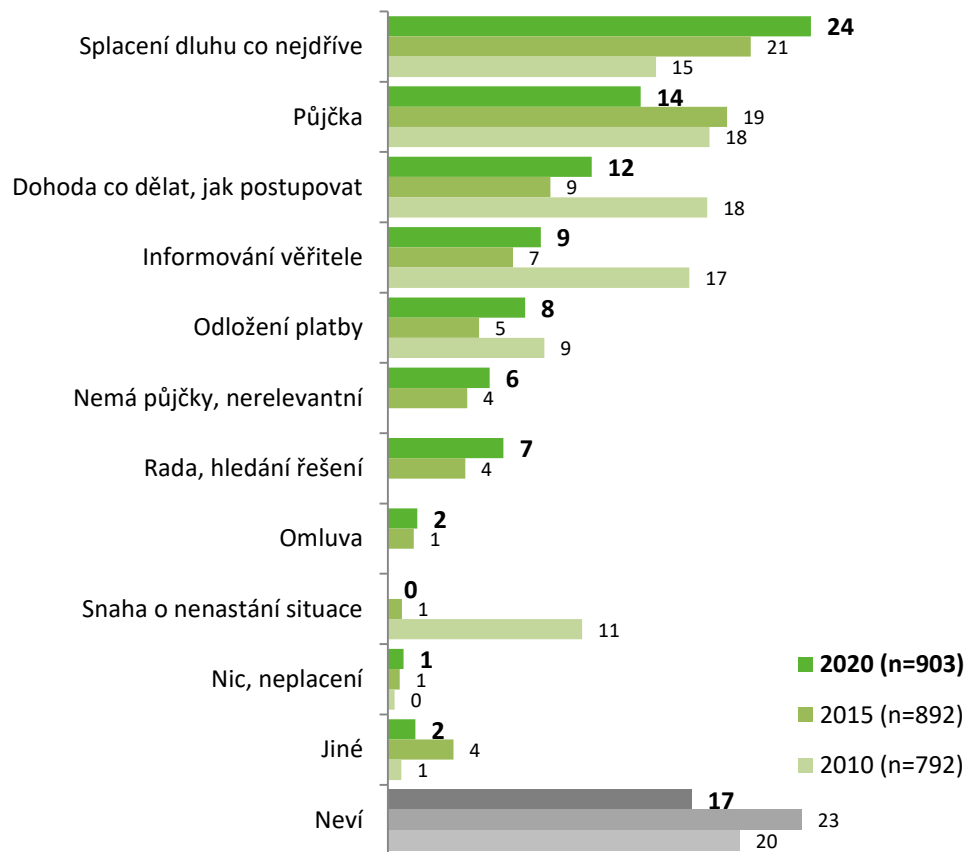
Lidé, kteří měli problémy se splátkami, se snažili nejčastěji o odložení platby (50 %), případně o další půjčku (25 %). Oproti minulosti se tak často nesnažili dluh co nejrychleji doplatit.

Jejich současný hypotetický postup by se oproti minulosti téměř nezměnil.

ÚVĚRY – ODPOVĚDNOST, ŘEŠENÍ

G58. Pokud by se Vám to stalo, jak byste tuto situaci vyřešil(a)? Jak byste reagoval(a)? [0]

Hypotetická situace problémů se splácením a řešení
(údaje v %)

Jen osoby, které nikdy neměly problém se splácením

Největší část má, stejně jako před 5 lety, za to, že by se v případě neschopnosti splácet snažila dluh doplatit co nejrychleji (24 %). Menší část než v roce 2010 (14 %) by si půjčila.

Nemalá část (17 %) Čechů vůbec netuší, co by v takové situaci dělali.

Srovnání s minulými lety je stejně jako u předchozích otázek dosti problematické – porovnávat odpovědi na otevřené otázky je velmi obtížné (viz str. 7).

ROZDÍLY

SPLACENÍ CO NEJDŘÍVE:

ANO: nejvyšší příjmy, vícečlenné domácnosti bez dětí, velmi vysoké finanční znalosti

PORADIL SE S RODINOU:

ANO: mladí do 29 let a 60+ let, důchodci

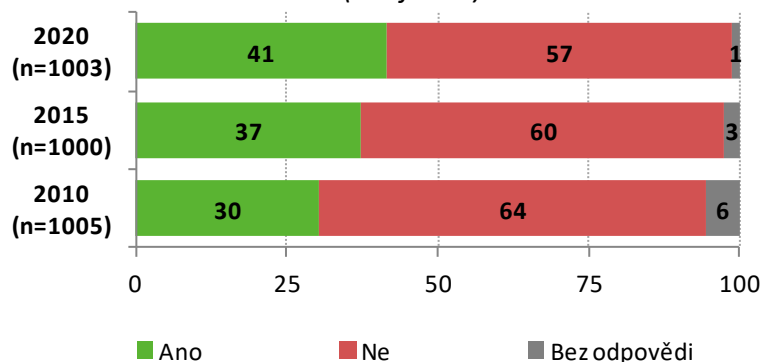
NEVÍ:

ZŠ vzdělání, žijí sami, nezaměstnaní, nízké finanční znalosti i odpovědnost

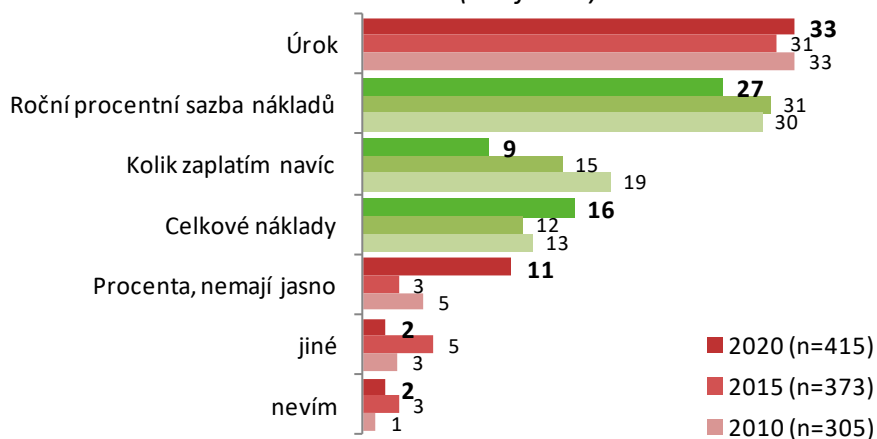
ZNALOST RPSN

G59 Věděl(a) byste, co v souvislosti s úvěry a půjčkami znamená zkratka „RPSN“ a k čemu slouží? Pokud ano, pokuste se, prosím, alespoň přibližně říci, o co se jedná. [S] [O]

Znalost RPSN
(údaje v %)

Definice RPSN
(údaje v %)

Postupně se mírně zvyšuje procento lidí, kteří si myslí, že vědí, co znamená zkratka „RPSN“ (nyní 41 %). Nicméně více než polovina stále neví, co to RPSN je a k čemu slouží.

ANO: VŠ + SŠ s maturitou vzdělání, vícečetné rodiny s dětmi, nejvyšší příjmy, lidé s větší finanční zodpovědností a znalostmi

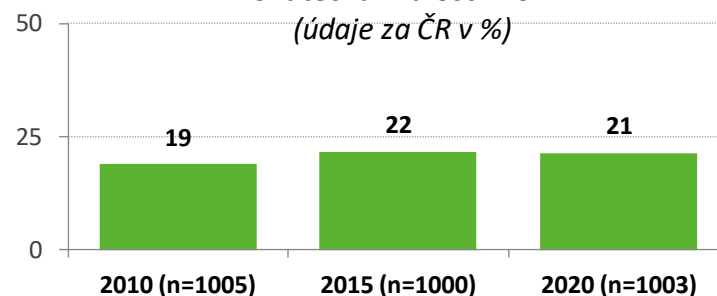
NE: mladší 29 let a 60+ let, studenti a důchodci, ZŠ + SŠ bez maturity, nižší i střední příjmy, lidé s nižší finanční zodpovědností a znalostmi

Z osob, které se domnívají, že odpověď znají, jich ale celkem více než 40 % nesprávně definuje RPSN jako „úrok“ nebo „procenta“.

Ostatní uvádějí správně odpovědi, a to vysvětlení jednotlivých písmen zkratky (27 %) nebo „lidové“ správné vysvětlení (9 % + 16 %).

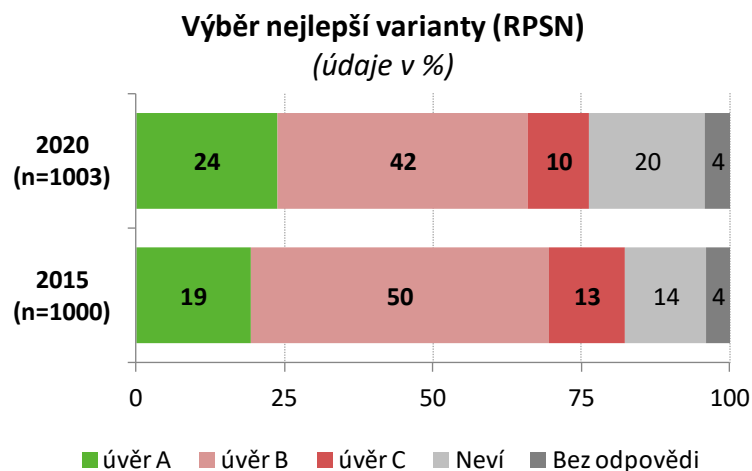
Skutečnou znalost významu RPSN tak má pouze 21 % obyvatel.

Skutečná znalost RPSN

ÚVĚRY – TEST ZNALOSTÍ

G60. Pokud byste si museli půjčit 10.000 Kč, který z následujících úvěrů byste si vybrali? [S]

	Úvěr A	Úvěr B	Úvěr C
Výše úvěru	10.000,-	10.000,-	10.000,-
Doba splatnosti	12	12	12
Úroková sazba	15 %	6 %	8 %
RPSN	16,2 %	16,6 %	17,8 %
Celkem na úrocích zaplaceno	830,-	330,-	440,-
Měsíční anuitní splátka	903,-	861,- Kč	870,-
Poplatek za vedení účtu		40 Kč/měsíc	40 Kč/měsíc
Poplatek za sjednání smlouvy		50 Kč	

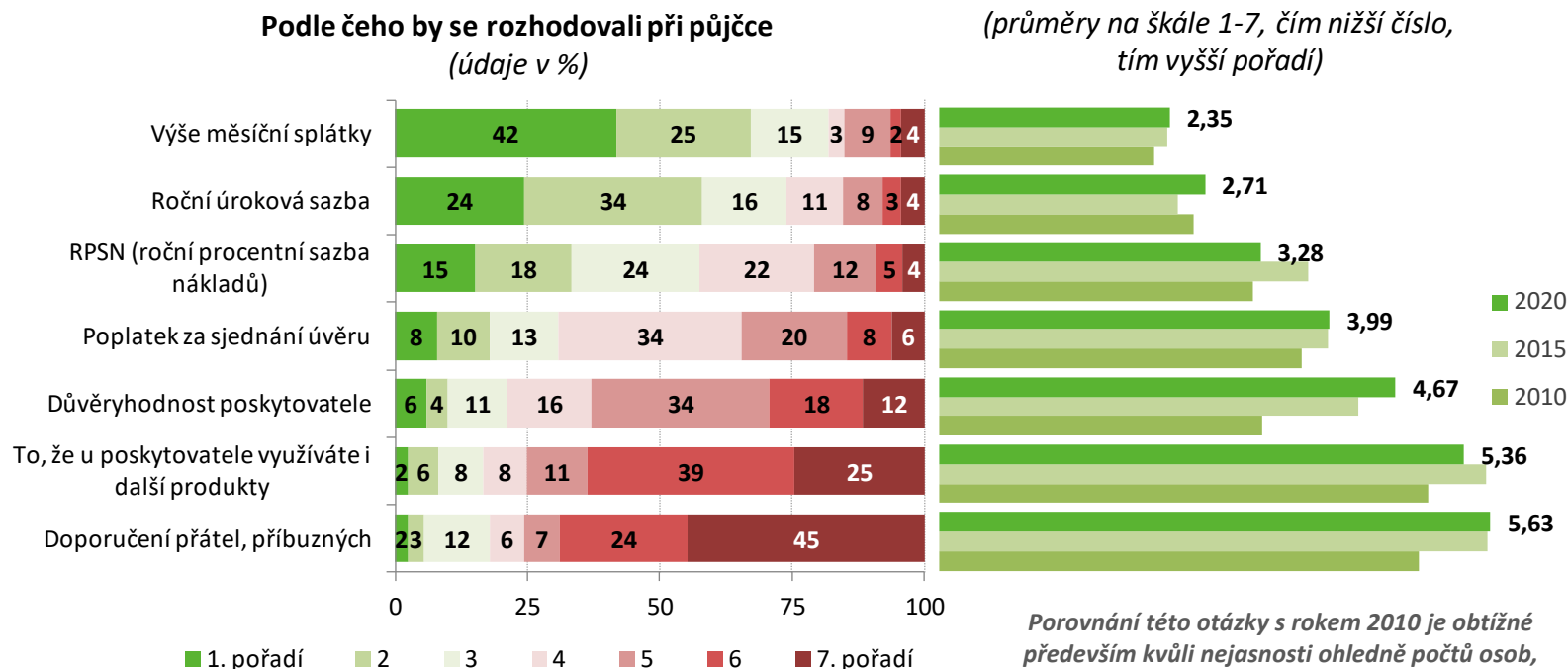
Dva z pěti občanů (42 %) by zvolili úvěr B, jenž však není nejvýhodnější. Nejlepší variantu – úvěr A – by si vybrala asi čtvrtina (24 %). Stejný podíl si vůbec nedokáže vybrat nebo neodpověděl.

Úvěr A: VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, lidé s velmi vysokými finančními znalostmi a ekonomickou zodpovědností

Úvěr B: nejvyšší příjmy, vícečetné domácnosti s dětmi, lidé se spíše vysokými finančními znalostmi a ekonomickou zodpovědností

ÚVĚRY – ROZHODOVÁNÍ

G61. Pokud byste si měl(a) vzít půjčku na nákup nezbytného vybavení do domácnosti (např. pračky, ledničky apod.), podle čeho především byste se při výběru půjčky rozhodoval(a)? Označte, prosím, všechny položky, podle nichž byste se rozhodoval(a). První bude ta nejdůležitější, pak druhá nejdůležitější atd. [5]

Při rozhodování o půjčce je nejdůležitějším atributem výše měsíční splátky – tedy jestli si ji lidé mohou dovolit. Na prvním místě ji uvádí 42 % Čechů. Celkové náklady (RPSN), tedy kolik celkem za půjčku zaplatím, uvádí na 1. místě jen 15 % české populace; před 5 lety to bylo 12 %.

Naopak doporučení přátel nebo klientství u poskytovatele půjčky nejsou příliš relevantní atributy při rozhodování.

ROZDÍLY:

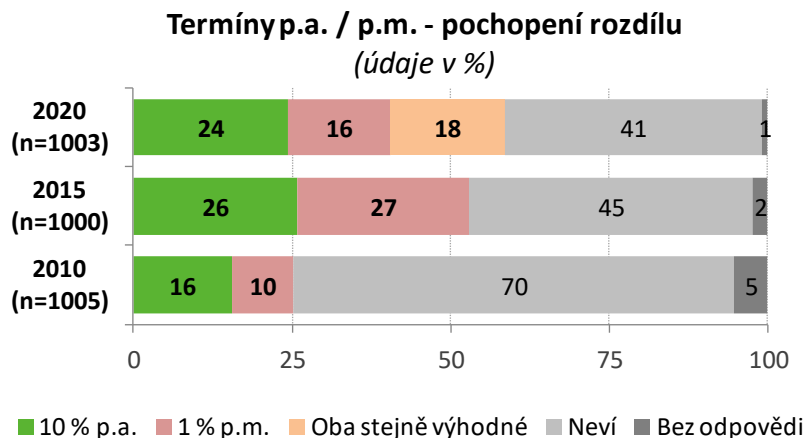
Výše měsíční splátky - ANO: ZŠ a SŠ bez maturity, nejnižší příjmy

RPSN - ANO: nejvyšší příjmy, velmi vysoké finanční znalosti

Důvěryhodnost poskytovatele - ANO: nejvyšší příjmy, Praha, velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

ÚVĚRY – TEST TERMINOLOGIE

G62. Který úvěr bude podle Vašeho názoru pro Vás jako dlužníka výhodnější – ten, který bude úročen 1 % p.m., nebo ten, který bude úročen 10 % p.a.? [S]

Upozornění:

▪ Porovnání s předchozími lety není příliš vypovídající – jak je z grafu patrné, v roce 2020 přibyla nová možnost odpovědi („Oba stejně výhodné“) a porovnávání by bylo zavádějící.

▪ V roce 2010 byly sledované možnosti 1,74 p.m. a 15,4 p.a.

Podobně jako v roce 2015 správnou odpověď (10 % p.a.) uvedla asi čtvrtina (24 %) lidí, 16 % by nesprávně zvolilo 1 % p.m., dalších 18 % dospělé populace se chybně domnívá, že obě možnosti jsou totožné. 41 % lidí se nedokázalo rozhodnout.

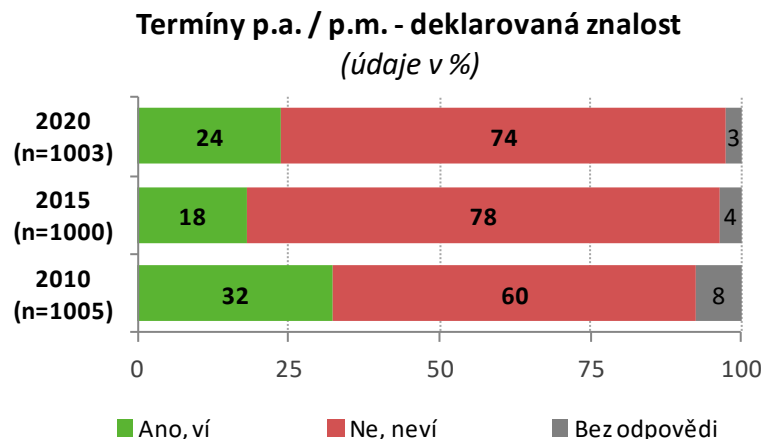
10% p.a.: VŠ vzdělání, OSVČ. vysoké příjmy, velmi vysoce ekonomicky zodpovědní a s vysokými finančními znalostmi

Oba jsou stejně výhodné: VŠ vzdělání, vícečetné rodiny s dětmi

Neví: 60+ let, ZŠ a SS bez maturity, v důchodu, nezaměstnaní, nejmenší obce, nízká ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

ÚVĚRY – TEST TERMINOLOGIE

G63. Věděl(a) byste, co znamená „p.m.“ a co „p.a.“? [S] [O]

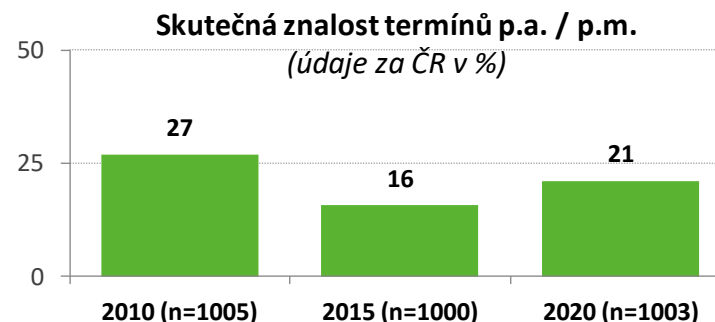
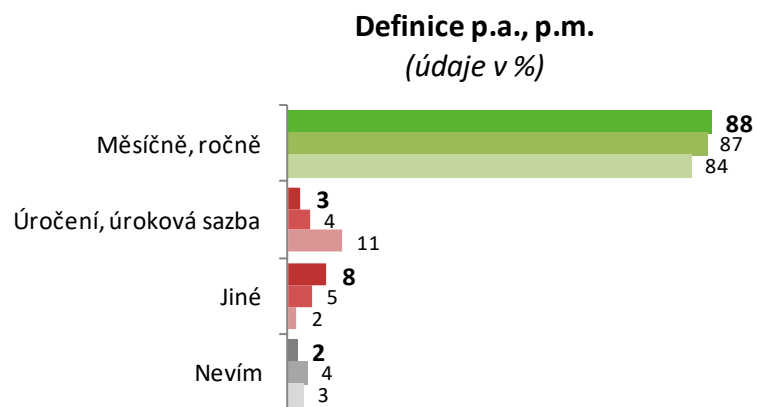
Podíl respondentů, kteří tvrdí, že vědí, co znamenají uvedené zkratky, se od roku 2015 zvýšil z 18 % na 24 %.

Ano, vědí: lidé s VŠ a SŠ s maturitou, vysokými příjmy, samostatně výdělečně činní, ekonomicky zodpovědní a finančně znalí

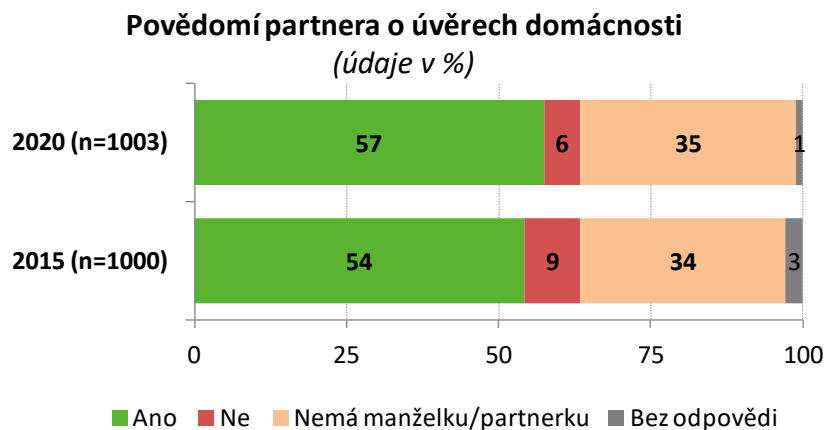
Ne, nevědí: lidé se ZŠ a SŠ bez maturity, nejnižšími příjmy, ekonomicky nezodpovědní a finančně neznalí

Ukazuje se, že většina osob, které deklarují znalost termínů p.m. a p.a., dokáže uvést jejich významy.

V celkovém pohledu však skutečně dokáže rozdíl mezi těmito termíny správně určit pouze 21 % populace (tj. o 5 p. b. více než v roce 2015).

G101. Myslíte si, že Váš/Vaše partner(ka)/manžel(ka) ví o všech úvěrech, které Vaše domácnost má? [S]

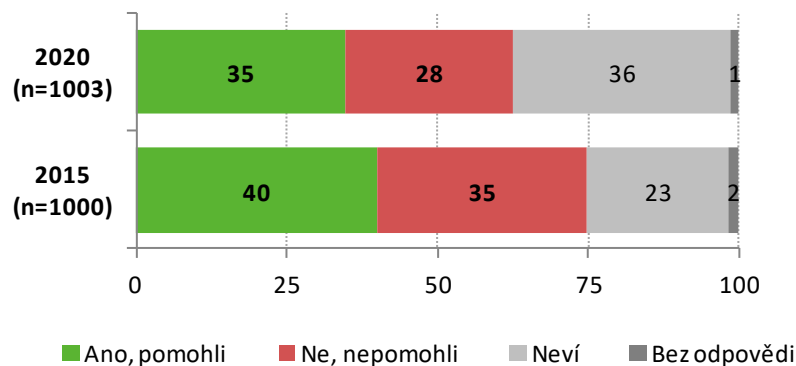
Šest procent obyvatel nesdílí informace o všech úvěrech domácnosti s partnerem/partnerkou.

Ano: muži, 30–59 let, VŠ vzdělání, vícečetné domácnosti, se spíše vyššími příjmy, ekonomicky zodpovědní a s vysokými finančními znalostmi

Ne: lidé se středními příjmy, ekonomicky nezodpovědní a s velmi nízkými finančními znalostmi

G102. Pokud by Váš příbuzný nebo velmi dobrý přítel měl problémy se splácením svých dluhů, pomohl byste mu? [S] [O]

Pomoc příteli se splácením dluhů
(údaje v %)

35 % lidí by pomohlo příteli se splácením dluhů, což je o 5 p. b. méně než v roce 2015.

Ano, pomohl: *VŠ a SŠ s maturitou, ekonomicky zodpovědní a s vysokými finančními znalostmi*

Ne, nepomohl: *muži, ZŠ a SŠ bez maturity, nízké příjmy, studenti, ekonomicky nezodpovědní a s nízkými finančními znalostmi*

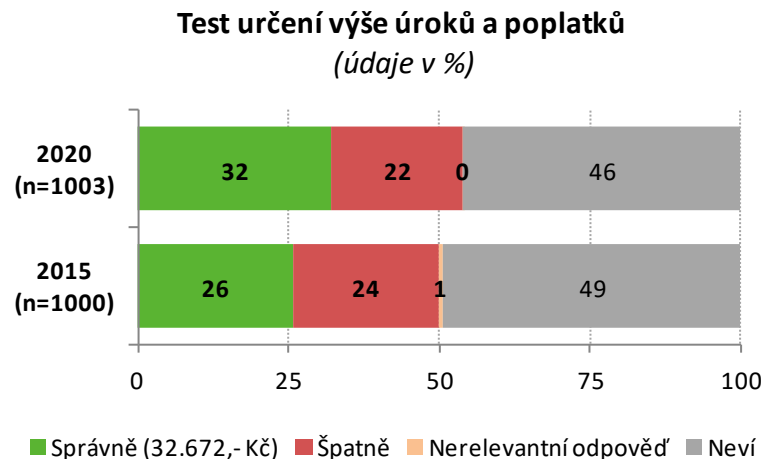
	2015 (n=399)	2020 (n=348)
ZPŮSOB POMOCI (n=399)	%	%
Finanční pomoc-půjčil bych mu	76	83
Poradil nebo doporučil poradce	10	8
Sehnal brigádu, přivýdělek	2	2
Podle potřeby a možností jiné	9	7
jiné	2	0
neví	2	0

Nejčastějším způsobem pomoci příbuznému či příteli by byla půjčka.

ÚVĚRY – TEST ZNALOSTI

G103. Kolik korun celkem zaplatíte na úrocích a poplatcích za celou dobu trvání úvěru, máte-li k dispozici následující údaje? [S]

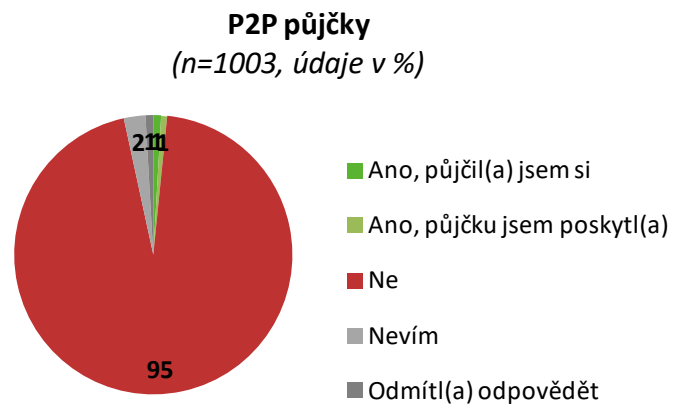
	Úvěr
Výše úvěru	100.000,-
Doba splatnosti	48
Úroková sazba	14,5 %
RPSN	15,6 %
Výše jednotlivých měsíčních splátek	2.758 Kč
Celková částka zaplacená klientem:	132.672,-
Poplatky spojené s úvěrem	6 Kč za inkaso splátky měsíčně

Téměř třetina (32 %) lidí odpověděla správně na otázku týkající se výše úroků a poplatků. Špatně odpovědělo 22 % a bezmála polovina osob vůbec nevěděla, jak by na otázku odpověděla.

Od roku 2015 se zvýšil podíl správných odpovědí (o 6 p. b.).

G114. Využil(a) jste někdy peer-to-peer půjčku? [S]

Peer-to-peer půjčky nevyužilo 95 % občanů. Jedno procento respondentů uvádí, že si takto půjčilo, a jedno procento půjčku poskytlo.

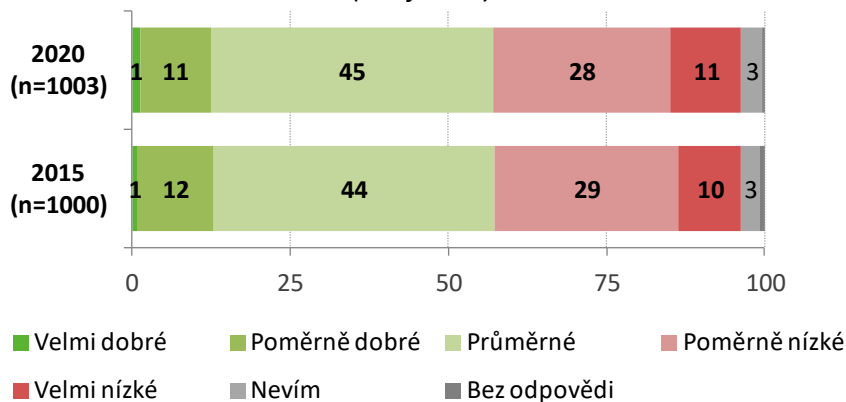

**Obecné
postoje**

OBECNÉ POSTOJE

QK1. Mohl(a) byste mi říct, jak byste ohodnotil(a) své celkové znalosti o financích ve srovnání s ostatními dospělými lidmi České republiky? [S]

Sebehodnocení finanční znalosti
(údaje v %)

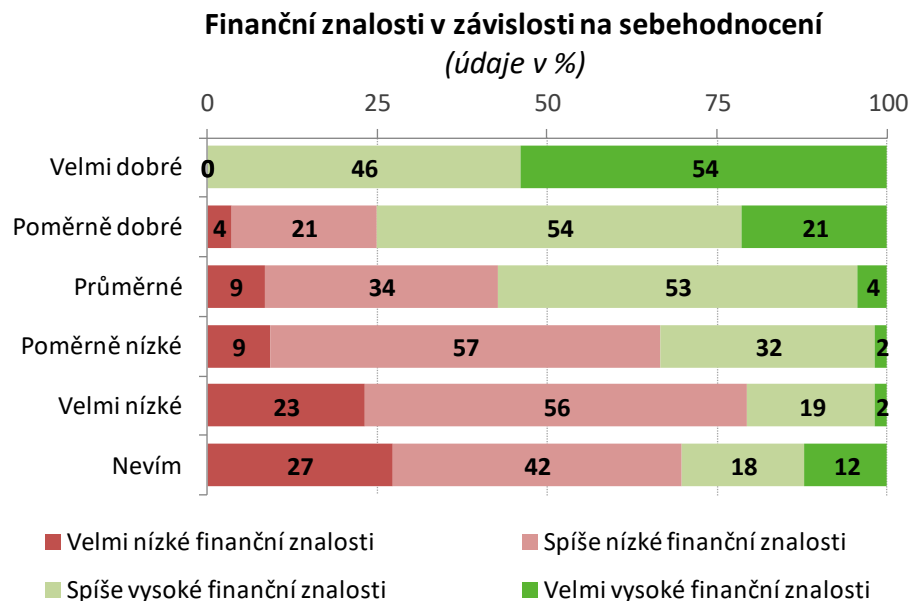
Pouze 12 % lidí hodnotí své finanční znalosti jako dobré a naopak více než třetina (39 %) je hodnotí jako nízké. Obrázek je prakticky stejný jako v roce 2015.

Dobré: muži, 40–59 let, VŠ vzdělání, vícečetné rodiny s dětmi, s vysokými příjmy, samostatně výdělečně činní, s vysokou ekonomickou zodpovědností a finančními znalostmi

Nízké: mladší 29 let a 60+ let, lidé se ZŠ a SŠ bez maturity, vzděláním, důchodci, nejnižší příjmy, s nízkou ekonomickou zodpovědností a finančními znalostmi

OBECNÉ POSTOJE

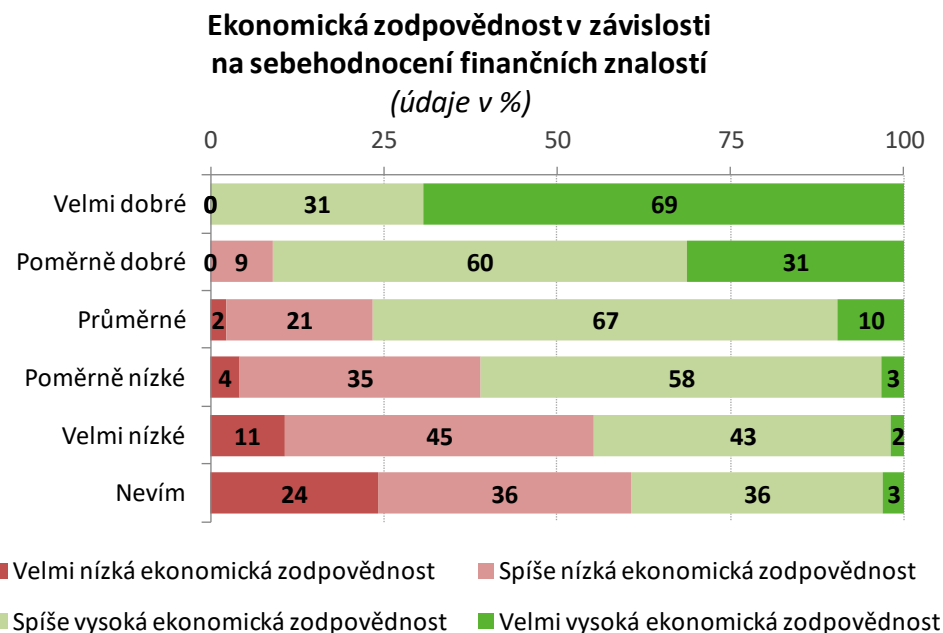
QK1. Mohl(a) byste mi říct, jak byste ohodnotil(a) své celkové znalosti o financích ve srovnání s ostatními dospělými lidmi České republiky? [S]

Stejná závislost se ukazuje i u ekonomické zodpovědnosti. Častěji ji prokazují lidé, kteří sami hodnotí své finanční znalosti jako dobré.

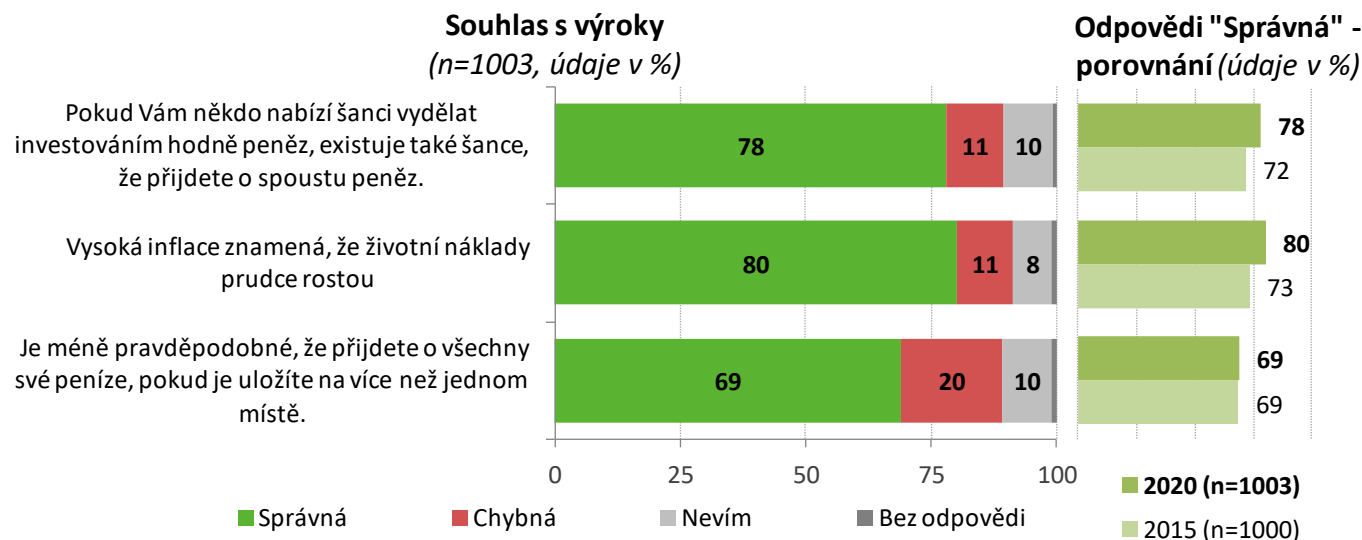
Vůbec nejnižší ekonomickou zodpovědnost mají ti, kteří nevědí, jak by své finanční znalosti ohodnotili.

Lidé, kteří sami hodnotí své finanční znalosti pozitivně, v zásadě prokázali vysokou úroveň finančních znalostí. Mezi těmi, kteří své znalosti sami hodnotí nepříznivě, většina dosahuje spíše horší úrovně finančních znalostí.

OBECNÉ POSTOJE

QK7. Chtěl(a) bych vědět, zda si myslíte, že následující tvrzení jsou pravdivá nebo nepravdivá: [S]

Většina respondentů (78 %, 80 % resp. 69 %) správně odhadla pravdivost výroků týkajících se financí.

V případě inflace a nabídky výtěžku investováním se podíl správných odpovědí od roku 2015 zvýšil.

Správná: VŠ vzdělání, vyšší příjmy, s vysokou ekonomickou zodpovědností a finančními znalostmi

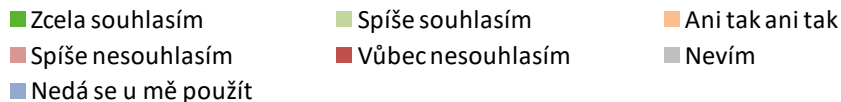
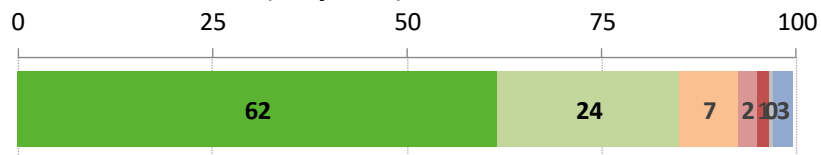
Neví: ZŠ a SŠ bez maturity, nejnižší příjmy, s nízkou ekonomickou zodpovědností a finančními znalostmi

OBECNÉ POSTOJE

QS1. U každého z následujících výroků mi, prosím, řekněte, nakolik s ním souhlasíte nebo nesouhlasíte. K odpovědi použijte pětibodovou stupnici, na níž 1 znamená, že s tím, co popisuje výrok, souhlasíte zcela, a 5, že nesouhlasíte vůbec. [S]

Když si půjčím, musím dluh splatit

(údaje v %)

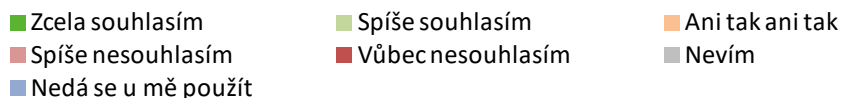
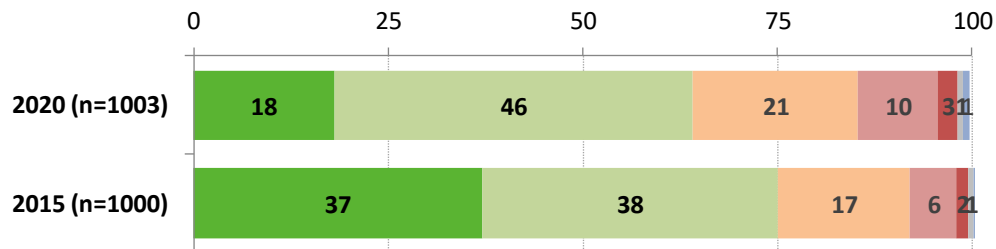
S výrokem o povinnosti splatit dluh souhlasí většina české populace.

Souhlas: VŠ, OSVČ

Nesouhlas: 18-29 let, ZŠ, studenti

Své finanční záležitosti mám pod kontrolou

(údaje v %)

Své finanční záležitosti má pod kontrolou podle svých slov 64 % Čechů, což je o 11 p. b. méně než před 5 lety.

Souhlas: 60 a více let, VŠ, OSVČ

Nesouhlas: 18-29 let, vzděl. bez mat.

OBECNÉ POSTOJE

QS1. U každého z následujících výroků mi, prosím, řekněte, nakolik s ním souhlasíte nebo nesouhlasíte. K odpovědi použijte pětibodovou stupnici, na níž 1 znamená, že s tím, co popisuje výrok, souhlasíte zcela, a 5, že nesouhlasíte vůbec. [S]

Peníze v bance jsou v bezpečí, i když zkrachuje

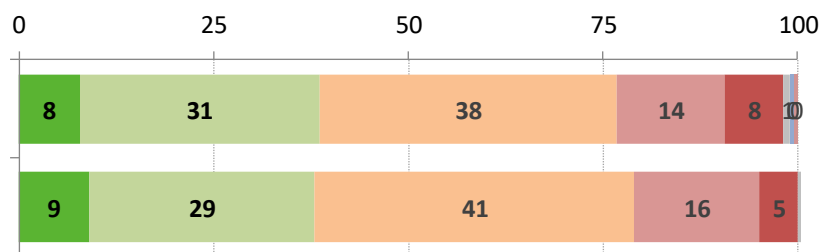
(údaje v %)

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Ani tak ani tak
- Spíše nesouhlasím
- Vůbec nesouhlasím
- Nevím
- Nedá se u mě použít
- Bez odpovědi

Peníze jsou od toho, aby se utrácely

(údaje v %)

- Zcela souhlasím
- Spíše souhlasím
- Ani tak ani tak
- Spíše nesouhlasím
- Vůbec nesouhlasím
- Nevím
- Nedá se u mě použít
- Bez odpovědi

Prakticky polovina české populace souhlasí s tím, že peníze v bance jsou v bezpečí i v případě jejího krachu.

Souhlas: VŠ, OSVČ, Praha

Nesouhlas: vzdělání bez maturity, nízký příjem

Názor, že peníze jsou od toho, aby se utrácely, sdílí stejně jako před 5 lety téměř 40 % lidí.

Souhlas: 18-29 let

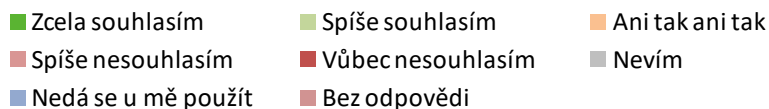
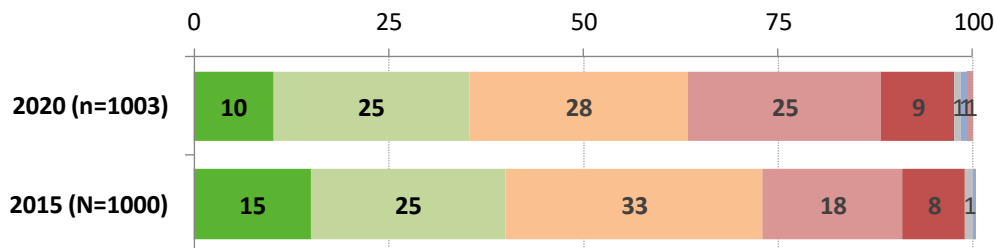
Nesouhlas: 60 a více let, VŠ vzdělání

OBECNÉ POSTOJE

QS1. U každého z následujících výroků mi, prosím, řekněte, nakolik s ním souhlasíte nebo nesouhlasíte. K odpovědi použijte pětibodovou stupnici, na níž 1 znamená, že s tím, co popisuje výrok, souhlasíte zcela, a 5, že nesouhlasíte vůbec. [S]

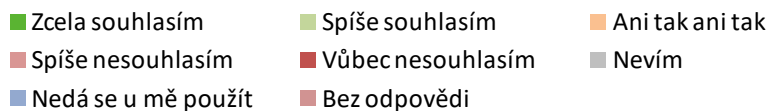
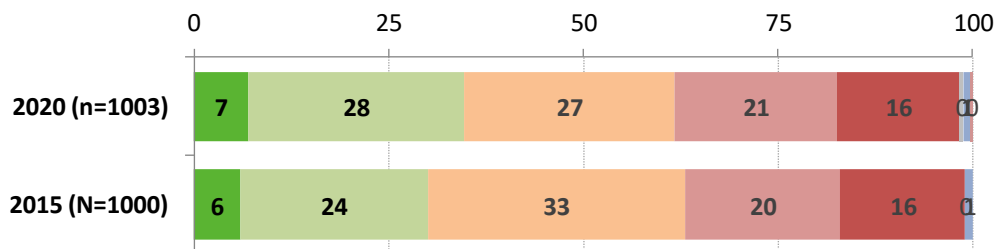
Moje finanční situace omezuje schopnost dělat důležité věci

(údaje v %)

Jsem spokojen se současnou finanční situací

(údaje v %)

Zhruba třetinu Čechů (35 %) omezuje v konání důležitých věcí jejich finanční situace. Od roku 2015 se tento podíl snížil o 5 p. b.

Souhlas: 18-29 let, vzděl. bez mat.

Nesouhlas: VŠ, OSVČ

Asi třetina (35 %) populace byla na začátku roku 2020 spokojena se svou finanční situací, je to o 5 p. b. více než v roce 2015.

Souhlas: VŠ a SŠ s mat.

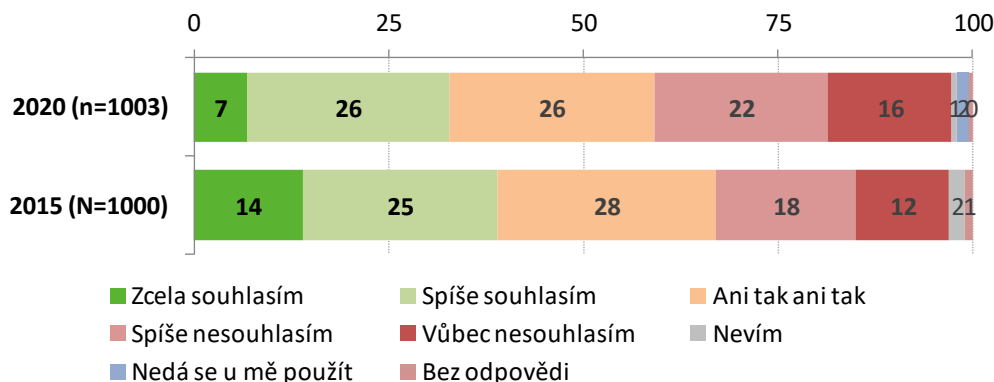
Nesouhlas: 18-29 let, vzděl. bez mat.

OBECNÉ POSTOJE

QS1. U každého z následujících výroků mi, prosím, řekněte, nakolik s ním souhlasíte nebo nesouhlasíte. K odpovědi použijte pětibodovou stupnici, na níž 1 znamená, že s tím, co popisuje výrok, souhlasíte zcela, a 5, že nesouhlasíte vůbec. [S]

Stanovují si finanční cíle, usilují o jejich dosažení

(údaje v %)

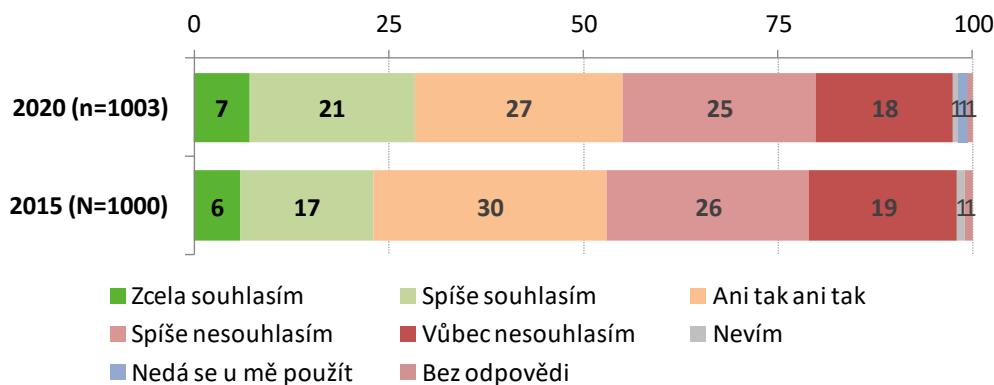
Přibližně třetina Čechů (35 %) si stanovuje finanční cíle a usiluje o jejich dosažení. Od roku 2015 se tento podíl snížil o 4 p. b.

Souhlas: 30-39 let, VŠ, OSVČ

Nesouhlas: 60 a více let, vzděl. bez mat.

Raději utracím, nežli dlouhodobě spořím

(údaje v %)

Více než čtvrtina (28 %) říká, že raději utrací, nežli dlouhodobě spoří. Je to o 5 p. b. více než v roce 2015.

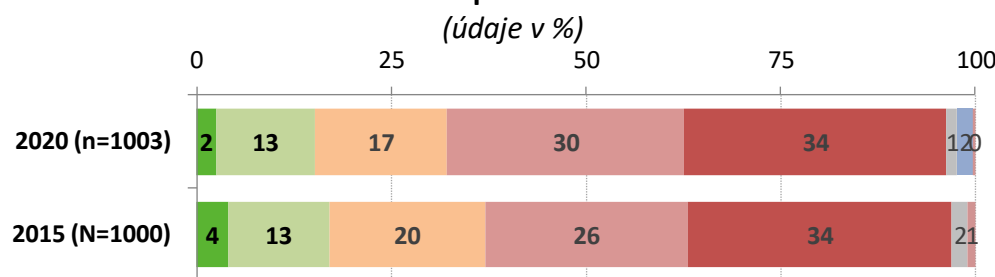
Souhlas: 18-29 let

Nesouhlas: 60 a více let, VŠ vzdělání, OSVČ

OBECNÉ POSTOJE

QS1. U každého z následujících výroků mi, prosím, řekněte, nakolik s ním souhlasíte nebo nesouhlasíte. K odpovědi použijte pětibodovou stupnici, na níž 1 znamená, že s tím, co popisuje výrok, souhlasíte zcela, a 5, že nesouhlasíte vůbec. [S]

Při spoření/investování jsem ochoten riskovat část svých peněz
(údaje v %)

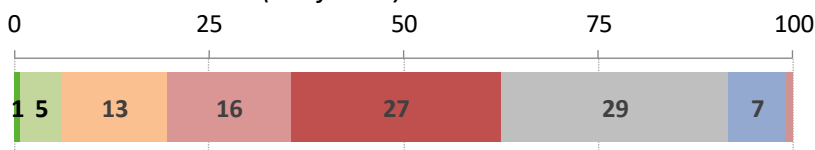

Ochotu při spoření či investování riskovat deklaruje 15 % populace.

Souhlas: muži, 18-39 let, VŠ vzdělání, OSVČ

Nesouhlas: ženy, 60 a více let

Nyní je nejlepší čas investovat do virtuálních měn a tokenů
(údaje v %)

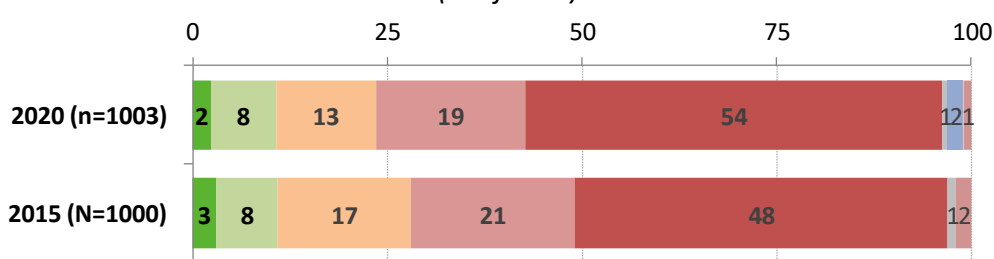

Současnost (leden 2020) jako nejlepší čas k investování do virtuálních měn vidí 6 %, značná část (29 %) neví.

Souhlas: 18-29 let, studenti

Nesouhlas: 60 a více let

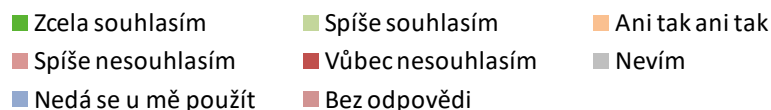
Mám v současnosti příliš velké dluhy
(údaje v %)

Příliš velké dluhy přiznává podobně jako v roce 2015 okolo 10 % populace.

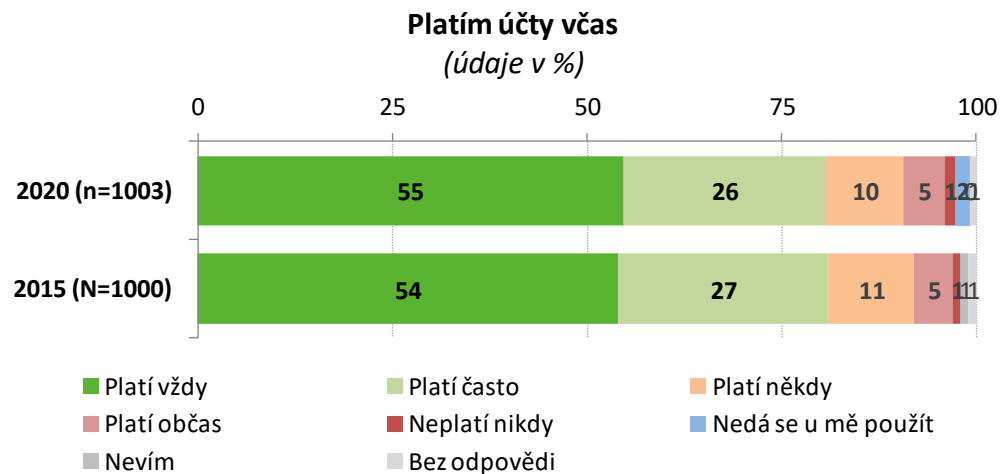
Souhlas: 30-39 let

Nesouhlas: 60 a více let

OBECNÉ POSTOJE

QS2. A jak často byste řekl(a), že tato tvrzení platí ve Vaší situaci. Můžete mi říct, jestli platí vždy, často, někdy, občas nebo nikdy? [5]

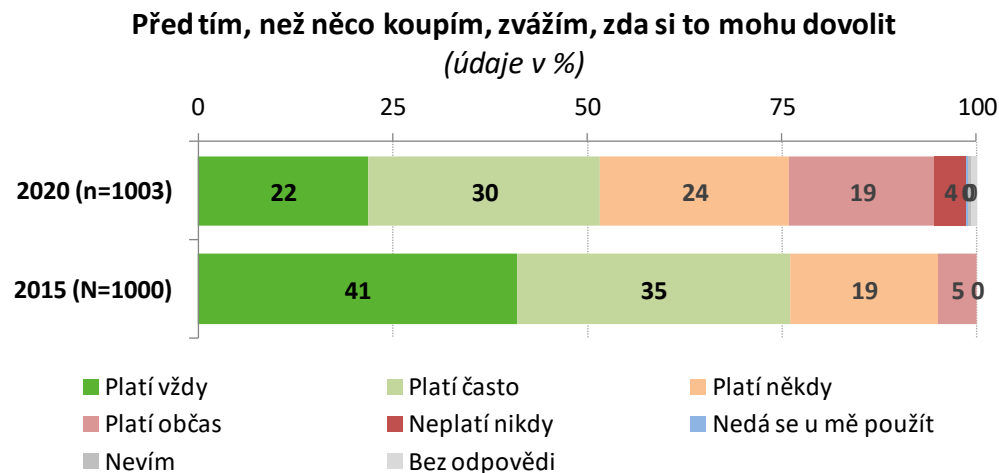
Pozn.: V roce 2015 byla použita škála 1=zcela souhlasí až 5=zcela nesouhlasí

Většina Čechů tvrdí, že platí účty včas (vždy nebo často 81 %). Od roku 2015 se tento výsledek nezměnil.

VŽDY NEBO ČASTO: vyšší příjmy, starší generace, OSVČ, VŠ vzdělání, s vysokou ekon. zodpovědností a finančními znalostmi

OBECNÉ POSTOJE

QS2. A jak často byste řekl(a), že tato tvrzení platí ve Vaší situaci. Můžete mi říct, jestli platí vždy, často, někdy, občas nebo nikdy? [S]

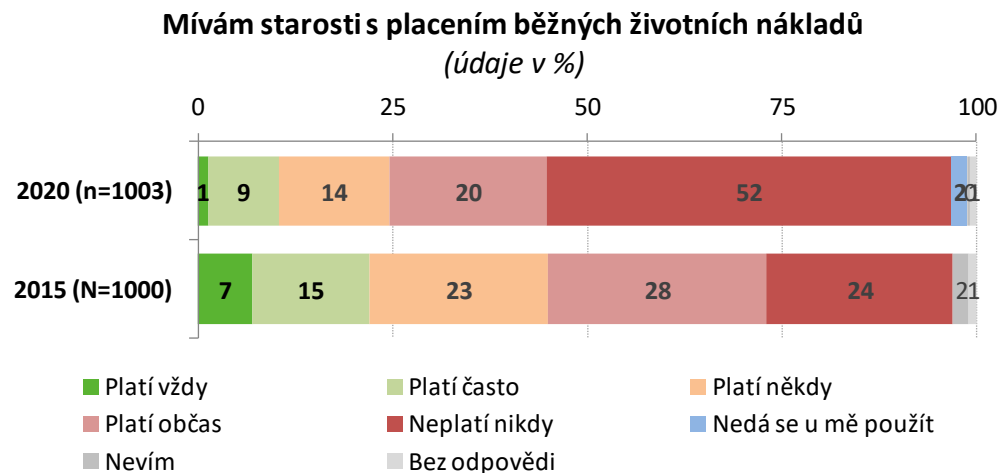
Pozn.: V roce 2015 byla použita škála 1=zcela souhlasí až 5=zcela nesouhlasí

Asi jedna pětina (22 %) před koupí vždy zváží, zda si může nákup dovolit, dalších 30 % to dělá často. V porovnání s rokem 2015 se podíl těch, kdo zvažují před nákupem své finanční možnosti, snížil. Je ovšem otázkou, jestli aspoň zčásti není tento rozdíl způsoben jinou škálou odpovědí.

VŽDY NEBO ČASTO: 60+ let, ZŠ, v důchodu, nejnižší příjmy

OBECNÉ POSTOJE

QS2. A jak často byste řekl(a), že tato tvrzení platí ve Vaší situaci. Můžete mi říct, jestli platí vždy, často, někdy, občas nebo nikdy? [S]

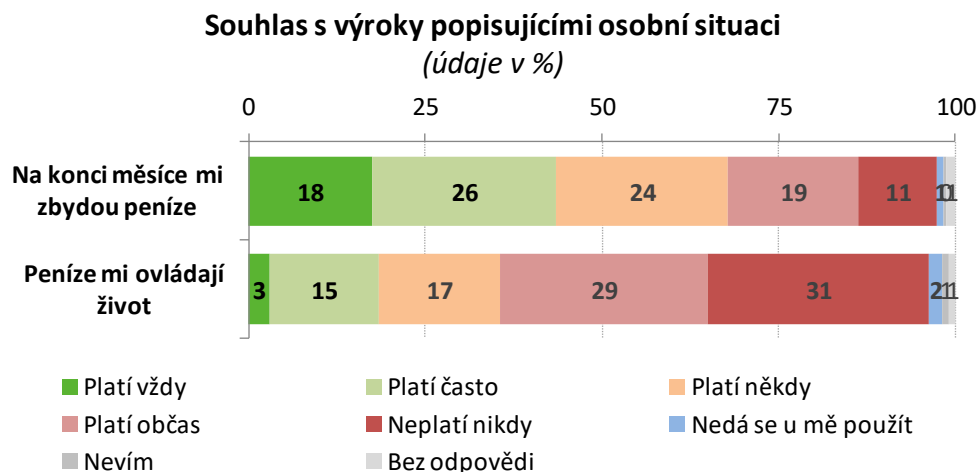
Pozn.: V roce 2015 byla použita škála 1=zcela souhlasí až 5=zcela nesouhlasí

Vždy nebo často mívá starosti s placením běžných životních nákladů desetina populace (10 %), naopak pro polovinu (52 %) to neplatí nikdy. V porovnání s rokem 2015 se podíl těch, kdo mívají starosti s běžnými životními náklady, snížil. Pravděpodobně alespoň zčásti je tento rozdíl způsoben jinou škálou odpovědí.

VŽDY NEBO ČASTO: vzdělání bez maturity, nejnižší příjmy

OBECNÉ POSTOJE

QS2. A jak často byste řekl(a), že tato tvrzení platí ve Vaší situaci. Můžete mi říct, jestli platí vždy, často, někdy, občas nebo nikdy? [S]

Méně než polovina (44 %) Čechů uvádí, že vždy nebo často jim na konci měsíce zbyvají peníze. To, že jim peníze vždy nebo často ovládají život, připouští necelá pětina (18 %), pro 31 % to neplatí nikdy.

NA KONCI MĚSÍCE ZBUDOU PENÍZE VŽDY NEBO ČASTO: nejmenší obce, VŠ vzdělání, vyšší příjmy, 60+ let, s velmi vysokou ekon. zodpovědností a finančními znalostmi

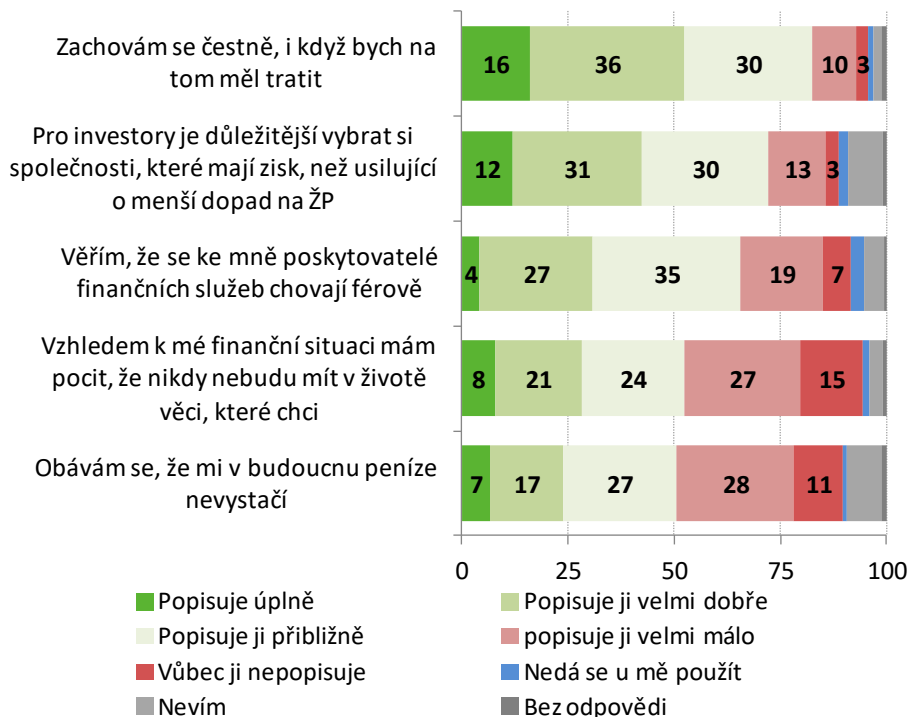
PENÍZE OVLÁDAJÍ ŽIVOT VŽDY NEBO ČASTO: vzdělání bez maturity, nejnížší příjmy, s velmi nízkou ekon. zodpovědností a finančními znalostmi

OBEČNÉ POSTOJE

QS3. Popište mi, jak každý výrok vystihuje Vaši situaci nebo pocity. Popisuje ji úplně, velmi dobře, přibližně, velmi málo nebo vůbec? [S]

Souhlas s výroky popisujícími osobní situaci nebo pocity I.

(n=1003, údaje v %)

- Asi polovina Čechů (52 %) spíše či s jistotou tvrdí, že se zachová čestně, i když by na tom měli tratit.

Myslí si to – ženy, 60+ let, důchodci

- Asi dvě pětiny (43 %) tvrdí, že pro investory je přednější zisk než dopad na životní prostředí.

Myslí si to – Praha, lidé s vysokými finančními znalostmi

- Méně než jedna třetina (31 %) lidí si myslí, že se poskytovatelé finančních služeb chovají férově.

- 29 % lidí si myslí, že vzhledem k jejich finanční situaci nikdy nebudou mít věci, které by chtěli.

Nemyslí si to – VŠ vzdělání, OSVČ, nejmenší obce, nejvyšší platy, nízká ekon. zodpov. i fin. znalosti

- Asi jedna čtvrtina lidí (24 %) se obává, že jim v budoucnu nebudou stačit peníze.

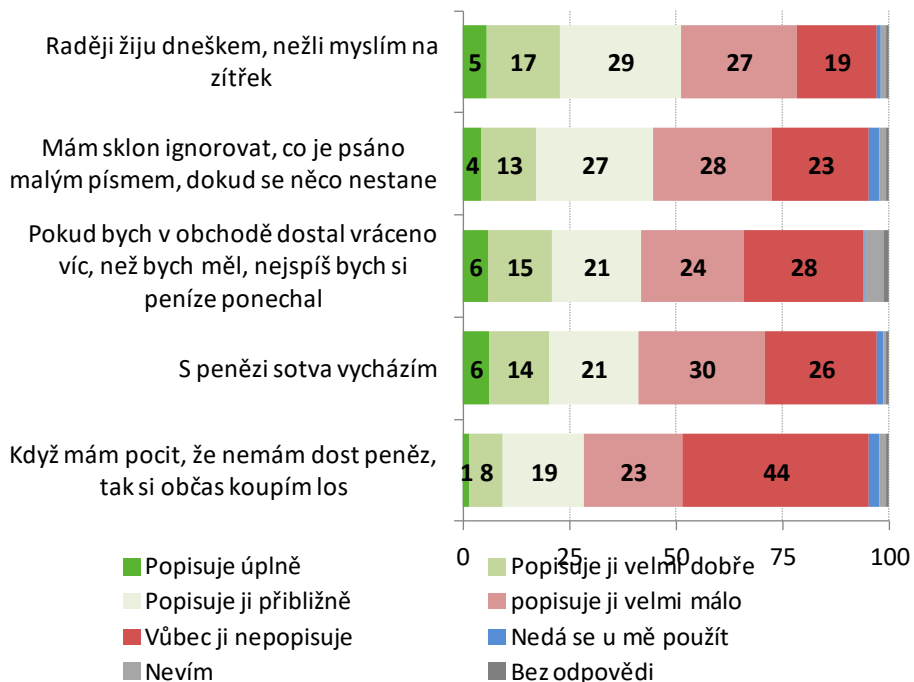
Nemyslí si to – VŠ vzdělání, nejmenší obce, OSVČ, velmi vysoká ekonomická zodpovědnost a finanční znalosti

OBECNÉ POSTOJE

QS3. Popište mi, jak každý výrok vystihuje Vaši situaci nebo pocity. Popisuje ji úplně, velmi dobře, přibližně, velmi málo nebo vůbec? [S]

Souhlas s výroky popisujícími osobní situaci nebo pocity II.

(n=1003, údaje v %)

▪ Asi jedna pětina lidí (22 %) uvádí, že raději žijí dneškem, než aby mysleli do budoucna.

Nemyslí si to – 60+ let, VŠ vzdělání, nejmenší obce, OSVČ, vyšší ekonomická zodpovědnost a vysoké finanční znalosti

▪ 17 % lidí má sklon ignorovat, co je psáno malým písmem.

Myslí si to – mladí do 29 let, ZŠ a SŠ, nízká ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

▪ Asi jedna pětina lidí (21 %) přiznává, že by si ponechali peníze, pokud by dostali v obchodě vráceno více.

Nemyslí si to – ženy, 60+ let, důchodci

▪ Rovněž jedna pětina lidí (20 %) si myslí, že s penězi sotva vychází.

Nemyslí si to – VŠ vzdělání, nejmenší obce, OSVČ, nejvyšší příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost a finanční znalosti

▪ Téměř 1 z 10 si občas koupí los, když má málo peněz.

Nemyslí si to – VŠ vzdělání, nejmenší obce, OSVČ, nejvyšší příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost a finanční znalosti

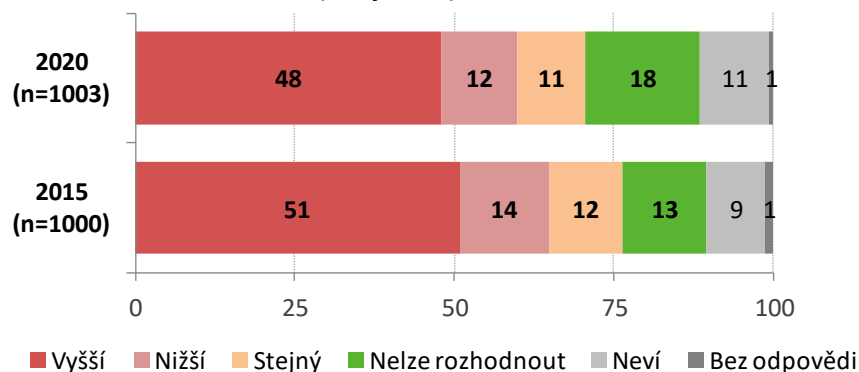
OBECNÉ POSTOJE

G104. Na základě předložených informací (viz tabulku/kartičku/displej) můžeme říci, že výnos penzijního fondu v roce 2019 bude oproti roku 2018: [S]

G105. Představte si, že jste vyhráli 35.000 Kč v loterii. Jak s nimi naložíte? [O]

Finanční gramotnost TEST 1

(údaje v %)

Téměř polovina Čechů (48 %) se domnívá, že výnos bude vyšší, pouze asi jedna pětina (18 %) správně uvádí, že z výsledků minulých let nelze dovozovat výnosnost do budoucna.

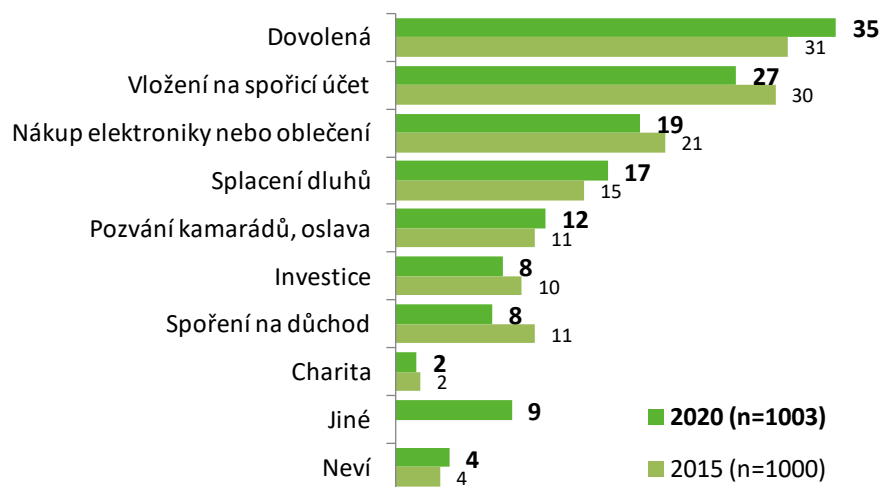
Nelze určit: muži, Praha, OSVČ, velmi vysoká ekonomická zodpovědnost a finanční znalosti

Vyšší: nejvyšší příjmy, spíše vysoká ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

Neví: 60+ let, ZŠ a SŠ bez maturity, důchodci, nejnižší příjmy, nízká ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

Nakládání s náhodným ziskem

(údaje v %)

Nejvíce lidí (35 %) by s náhodným ziskem naložilo koupí dovolené, o trochu méně (27 %) by peníze vložilo na spořicí účet, dalších 19 % by si nakoupilo elektroniku či oblečení. Zanedbatelný není ani podíl těch, kteří by jej využili na splacení dluhů. Pro investování či spoření na důchod by se rozhodlo jen 8 % lidí.

Investování: muži, VŠ vzdělání, 40-59 let, OSVČ, vícečetné domácnosti s dětmi, vysoké finanční znalosti i ekon. zodpov.

Nákup elektroniky či oblečení: mladí do 29 let, ZŠ vzdělání, nízká ekonomická zodpovědnost

Pozvu kamarády: mladí do 29 let, nízká ekon. zodp. i fin. znal.

**Ochrana
spotřebitele
na finančním
trhu**

OSFT – INFORMOVANOST

G70. Co uděláte, když je Vám v nějaké finanční instituci (bance, pojišťovně, stavební spořitelně, u nebankovního poskytovatele úvěrů apod.) předložena smlouva, například o využívání nějakého finančního produktu (založení účtu, pojištění, půjčka apod.)? [S]

Chování při podpisu smlouvy

(údaje v %)

Více než čtvrtina lidí (26 %) si smlouvu před podpisem nepřečte či přečte pouze zběžně, asi jedna třetina (32 %) si potom smlouvu před podpisem odnese domů k prostudování či konzultaci. U této druhé skupiny evidujeme meziroční nárůst z 10, resp. 11 na 16 %.

Prostudují: VŠ vzdělání, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

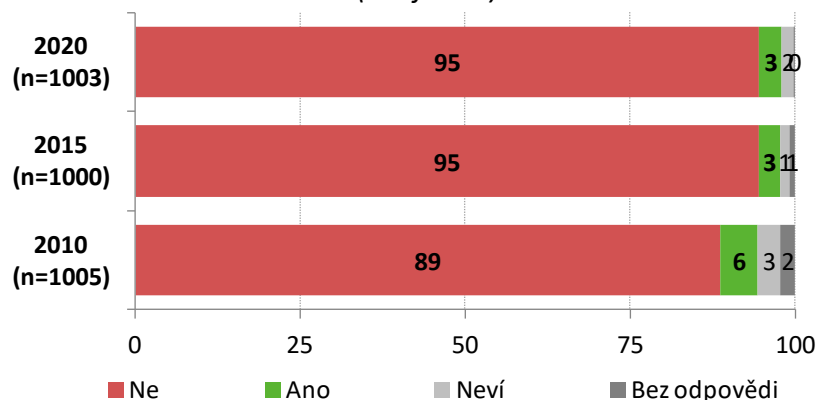
Neprostudují či zběžně pročtou: mladí do 29 let, SŠ bez maturity, malé obce, nejnižší příjmy, nízké finanční znalosti i ekonomická zodpovědnost

OSFT – REKLAMACE

G77. Podal(a) jste už někdy v souvislosti s nějakým finančním produktem stížnost? Reklamoval(a) jste už nějaký finanční produkt? [S]

G78. Jak jste tehdy postupoval(a)? Na koho jste se ve finanční instituci obrátil(a)? [O]

Zkušenosti se stížnostmi na finanční produkt
(údaje v %)

Pouze 3 % osob podala stížnost v souvislosti s nějakým finančním produktem. Naprostá většina (95 %) takovou zkušenost nemá.

Ano: VŠ vzdělání, 40-59 let

Nejčastěji se tyto osoby obrátily přímo na společnost (banku, pojišťovnu apod.), která produkt poskytla – na clientský servis, reklamační oddělení či vedení, ojediněle situaci řešili s finančním poradcem. Jeden respondent uvedl, že se obrátil na finančního arbitra.

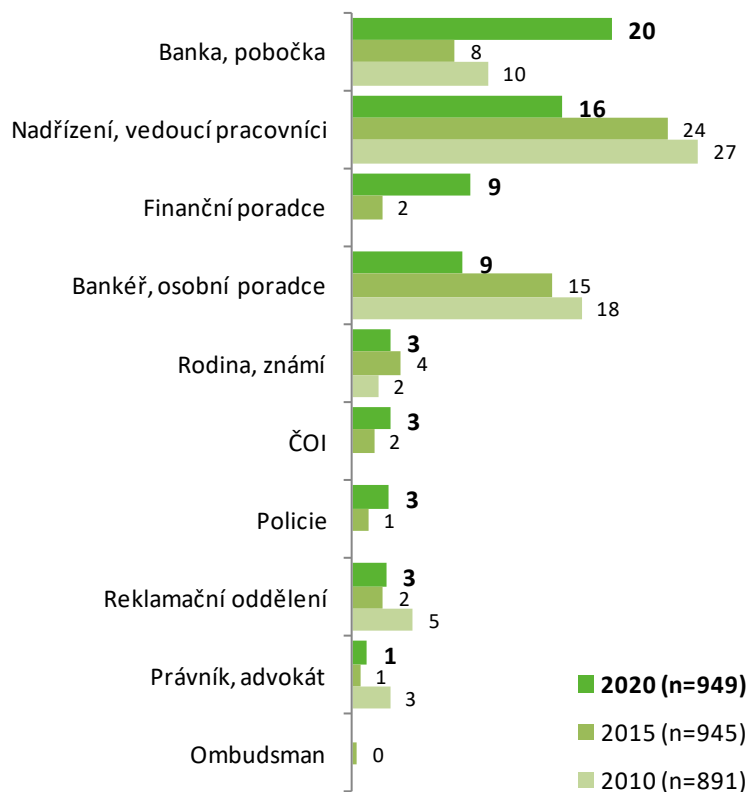
OSFT – REKLAMACE A POSTUP

G79. Jak byste v takovém případě postupoval(a)? Na koho byste se ve finanční instituci obrátil(a)? [O]

G80. Pokud by finanční instituce Vaši stížnost či reklamaci související s finančním produktem neuznala, jak byste postupoval(a) dále? Na koho byste se obrátil(a)? [O]

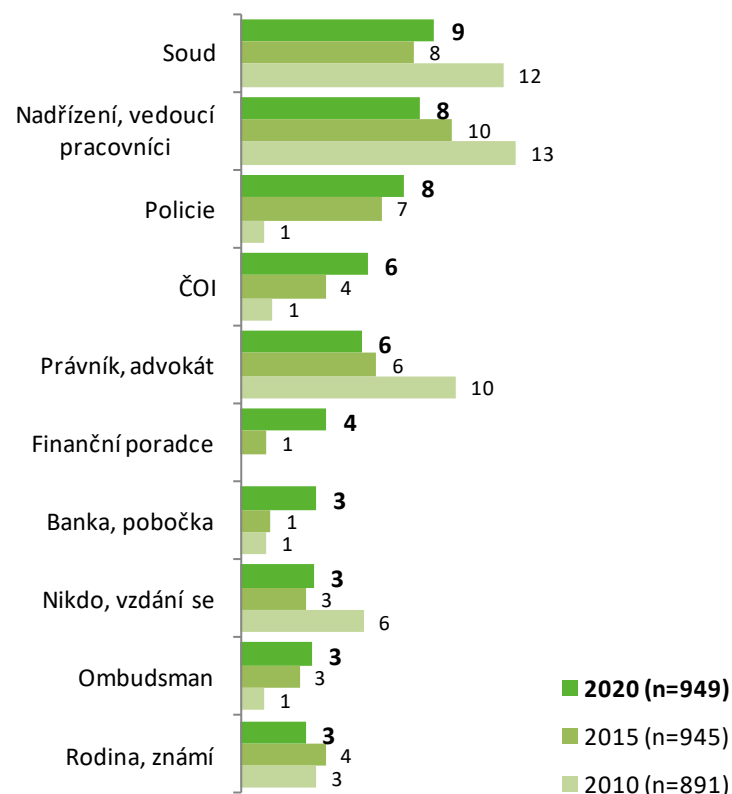
Na koho se obrátit se stížností - TOP 10 institucí

(údaje v %)

Na koho se obrátit dále - TOP 10 institucí

(údaje v %)

▪ Pětina Čechů by se v případě reklamace v první instanci obrátila na banku či její pobočku (20 %) či vedoucí pracovníky (16 %) a finanční či osobní poradce (obojí po 9 %). Čtvrtina (24 %) ovšem neví.

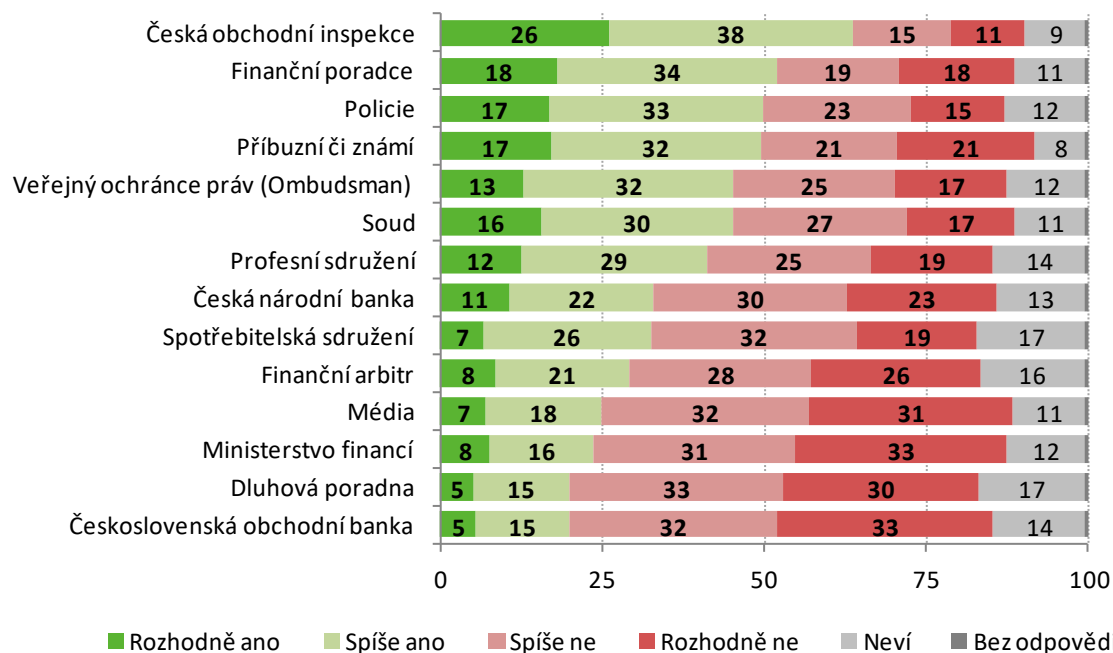
▪ V druhé instanci potom na soud (9 %), vedoucí pracovníky (8 %), policii (8 %), ČOI (6 %) či advokáta (6 %).

OSFT – REKLAMACE A POSTUP

G81. Nyní Vám budu postupně předčítat názvy několika možností, na koho se obrátit v případě, že by finanční instituce Vaši stížnost či reklamaci související s finančním produktem neuznala, a Vy mi, prosím, řekněte, zda byste se na ně v takovém případě obrátil(a). [S]

Na koho se obrátit v případě neuznání reklamace či stížnosti

(n=1003, údaje v %)

V případě neuznání stížnosti by se asi jedna čtvrtina (26 %) rozhodně obrátila na ČOI, asi jedna pětina (18 %) na finančního poradce, okolo 17 % na policii či příbuzné a známé či ombudsmana (13 %).

ROZDÍLY

RODINA – ANO: ženy, důchodci, nejnižší příjmy, se spíše nízkými finančními znalostmi

ČOI – ANO: VŠ vzdělání, spíše vysoce ekonomicky zodpovědní a finančně znalí

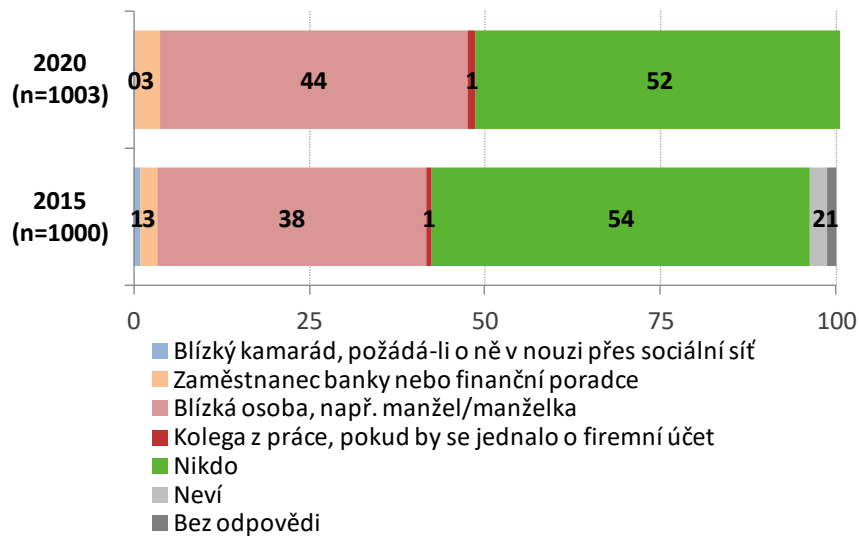
OMBUDSMAN – ANO: ženy, VŠ vzdělání, vícečetné rodiny s dětmi, vysoce ekonomicky zodpovědní a spíše vysoce finančně znalí

FINANČNÍ PORADCE – ANO: OSVČ, 30-39 let, velmi vysoce ekonomicky zodpovědní

FINANČNÍ ARBITR – ANO: s velmi vysokými finančními znalostmi

OSFT – PŘIHLAŠOVACÍ ÚDAJE

G107. Komu byste dal(a) své přihlašovací údaje do elektronického bankovníctví? [S]

Příjemci přihlašovacích údajů do internetbankingu
(údaje v %)

Více než polovina lidí by údaje pro přihlášení do internetového bankovníctví nikomu nedala. 44 % by je dalo blízké osobě (manžel, partnerka).

V obou případech se jedná o přibližně stejný podíl jako v roce 2015 s mírným nárůstem u osob, které by předaly údaje svým blízkým.

Nikomu by údaje nedali – mladí lidé do 29 let, studenti, lidé s nejnižšími příjmy, velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

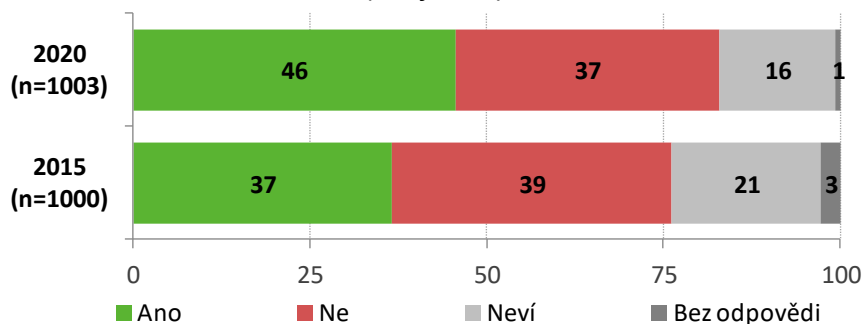
Dali by nejblíže – nejvyšší příjmy, nejmenší obce, spíše vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

OSFT – PROBLÉMY SE SPLÁCENÍM, INFORMACE

G108. Představte si, že máte problémy se splácením závazků. Půjдете se o své finanční situaci poradit s odborníkem? [S]

G109. Kam byste se šel/šla poradit: [O]

Uvažovaná rada odborníka při potížích se splácením
(údaje v %)

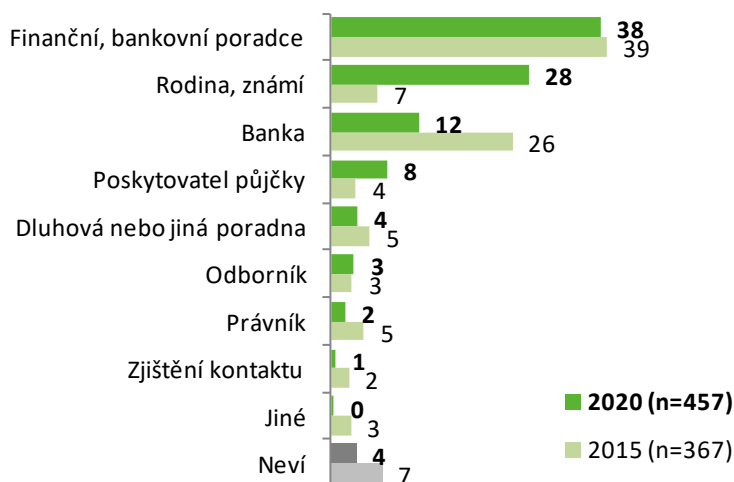
Téměř polovina (46 %) by se šlo v případě problému se splácením poradit s odborníkem. Zde oproti roku 2015 evidujeme nárůst téměř o 10 p.b. Více než jedna třetina by se poradit nešla.

Ano: ženy, vysoce ekonomicky zodpovědní

Ne: muži, nízká ekonomická zodpovědnost

Neví: mladí do 29 let, Praha a střední Čechy

Místo pro radu
(údaje v %)

Jen osoby, které uvažují o radě odborníka

Nečastěji by se lidé šli poradit s finančním či bankovním poradcem (38 %), s rodinou (28 %) či bankou (12 %). Oproti roku 2015 evidujeme nárůst lidí, kteří by se šli poradit s rodinou.

FINANČNÍ ČI BANKOVNÍ PORADCE

ANO: 40-59 let, VŠ vzdělání, vícečetné domácnosti s dětmi, OSVČ, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti

RODINA

ANO: ženy, 60+ let, ZŠ a SŠ bez maturity, důchodci, nejnížší příjmy, nízké finanční znalosti

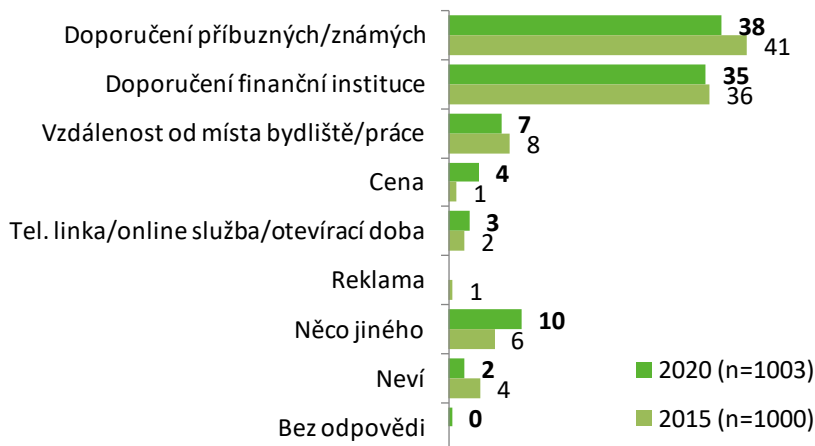
OSFT – PROBLÉMY SE SPLÁCENÍM, VÝBĚR ODBORNÍKA

G110. Podle čeho byste si vybíral(a) osobu, která Vám má poradit? Uveďte prosím hlavní důvod. [O]

G111. Ve který okamžik byste tuto osobu kontaktoval(a)? [S]

Způsoby výběru odborníka

(údaje v %)

Jen respondenti, kteří by hledali radu u odborníka

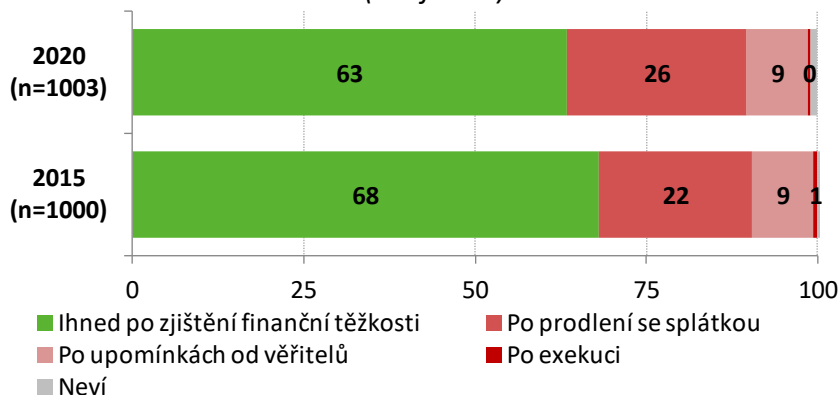
Více než jedna třetina osob (38 %) vybírá odborníka na základě doporučení známých. Obdobný počet (35 %), podobně jako v roce 2015, dá na doporučení finanční instituce.

Doporučení známých: ZŠ vzdělání, důchodci, nejnižší finanční zodpovědnost

Dop. finanční instituce: VŠ vzdělání, velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

Uvažovaný čas kontaktování odborníka

(údaje v %)

Jen respondenti, kteří by hledali radu u odborníka

Téměř dvě třetiny Čechů (63 %) kontaktují odborníka ihned, oproti roku 2015 evidujeme mírný pokles.

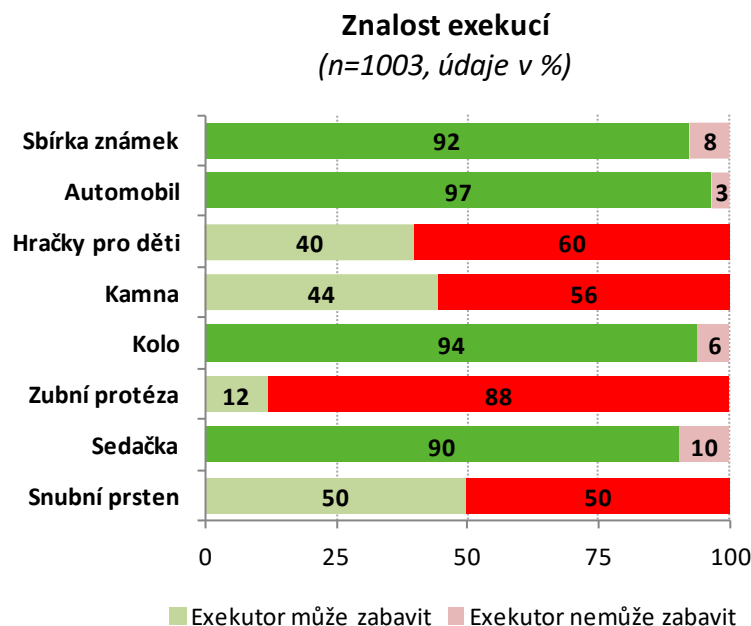
Ihned: ženy, VŠ vzdělání, velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

Po prodlení se splátkou: nízká ekonomická zodpovědnost

Potom, co začnou chodit upomínky věřitelů: lidé s nejnižšími příjmy

OSFT – EXEKUCE

G112. Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit: [S]

Poměrně dobré povědomí panuje u možného zabavení exekutorem u položek, jako je automobil, kolo či sedačka.

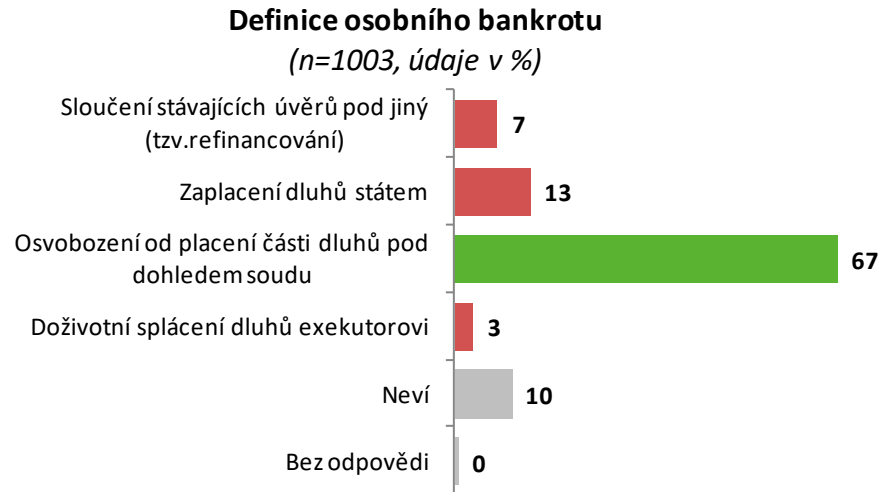
Nicméně v případě snubního prstenu se mylně domnívá polovina občanů, že jej exekutor může zabavit. Obdobně v případě kamen či hraček pro děti (kde to je 44, resp. 40 % Čechů).

Správně: lidé s nejvyššími příjmy, nízká ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

Špatně: lidé s nejnižšími příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost i finanční znalosti

OSFT – OSOBNÍ BANKROT

G113. Mohl(a) byste mi říci, co je to oddlužení (osobní bankrot)? [S]

Dvě třetiny Čechů se správně domnívají, že osobní bankrot je osvobození části dluhů pod dohledem soudu. Jeden z 10 lidí neví.

Ano: VŠ a SŠ s maturitou, vícečlenné domácnosti s dětmi, OSVČ, nejvyšší příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost a finanční znalosti

Neví + Zaplacení dluhů státem: mladí do 29 let, ZŠ a SŠ vzdělání bez maturity, důchodci, nejnižší příjmy, nízká ekonomická zodpovědnost a finanční znalosti

**Markoeconomie
+
matematika**

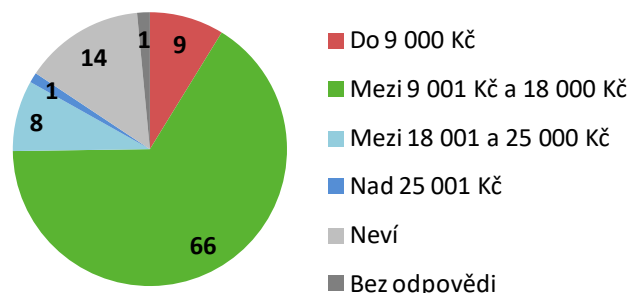
EKONOMIE – STAROBNÍ DŮCHODY

G115. Pokud byste dnes odcházeli do starobního důchodu, jakou penzi si myslíte, že byste od státu průměrně obdrželi? [S]

G116. Jakou výši starobní penze byste si přáli vzhledem ke svým současným příjmům od státu pobírat, kdybyste dnes odcházeli do starobního důchodu? [S]

Deklarovaná výše důchodu

(n=1003, údaje v %)

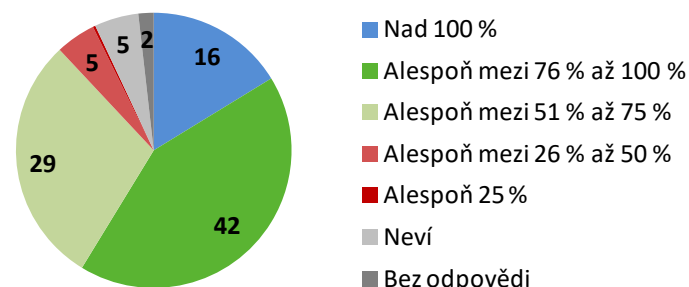
Dvě třetiny občanů jsou schopny správně určit průměrnou výši důchodu (tzn. v rozmezí 9 001–18 000 Kč/měsíčně).

Správně: 40+ let, nejmenší obce, vícečetné domácnosti bez dětí, důchodci, spíše vysoká ekonomická zodpovědnost, vysoké finanční znalosti

Neví: 18-39 let, ZŠ vzdělání, studenti, nízké finanční znalosti i ekonomická zodpovědnost

Výše důchodu v (v %) vzhledem k současným příjmům

(n=1003, údaje v %)

Důchod alespoň ve výši 76-100 % z příjmu by si přálo 42 % Čechů. 51-75 % potom téměř jedna třetina (29 %). Nad 100 % současného příjmu by si v důchodu přálo 16 % Čechů.

76-100 %: zaměstnanci

51-75 %: nejmenší obce, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

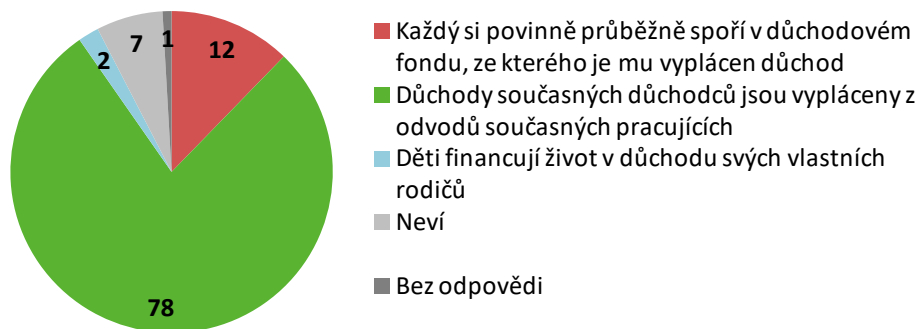
Více než 100 %: studenti, nejnižší příjmy

EKONOMIE – STAROBNÍ DŮCHODY

G118. Jak jsou financovány starobní důchody v České republice? [S]

Povědomí o financování důchodů v ČR

(n=1003, údaje v %)

Přes tři čtvrtiny Čechů (78 %) se domnívají, že důchody jsou vypláceny z odvodů současných pracujících. Více než desetina si ale myslí, že si průběžně spoří do „vlastního“ fondu, ze kterého mu důchod bude vyplácen.

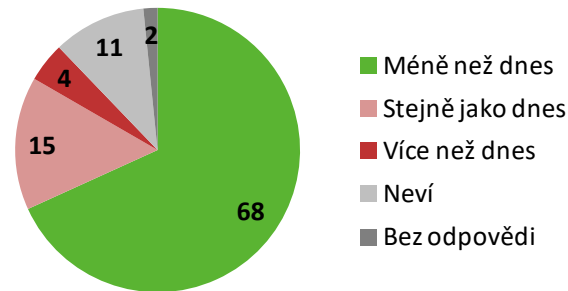
Správně: VŠ vzdělání, vícečetné rodiny s dětmi, nejvyšší příjmy, vysoká ekonomická zodpovědnost a vysoké finanční znalosti

Neví: 18-29 let, velmi nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

INFLACE

G119. Představte si, že úrok na Vašem účtu byl 1 % ročně a roční inflace byla v tu dobu dvouprocentní. Po uplynutí jednoho roku si budete s penězi z daného účtu moci koupit: [S]

Test - znalost inflace.
Úrok = 1 %, inflace = 2 %. Kolik si mohu dovolit:
(n=1003, údaje v %)

Více než dvě třetiny Čechů (68 %) rozumí základnímu principu inflace. Více než 1 z 10 nedokáže posoudit.

Správně: VŠ a SŠ s maturitou, Praha, vícečetné domácnosti bez dětí, OSVČ, nejvyšší mzdy, vysoké finanční znalosti i ekonomická zodpovědnost

Chybně: nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

Neví: ZŠ vzdělání, nejnižší příjmy, nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

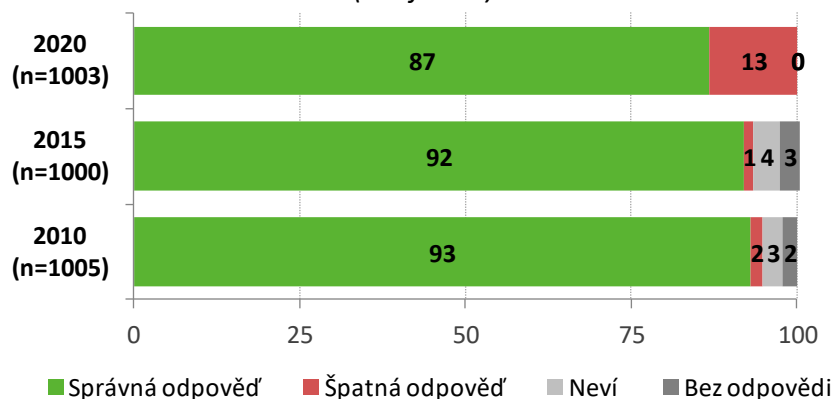
INFLACE+MATEMATIKA

QK2. Představte si, že pět bratrů dostane darem celkem 1.000 korun. Mají-li si peníze rozdělit rovným dílem, kolik každému připadne? [0]

QK3. Nyní si představte, že bratři musejí na svůj podíl z 1.000 korun čekat jeden rok a inflace je na úrovni 2 procent. Domníváte se, že za rok si za tento svůj podíl budou moci koupit... [5]

Pět bratrů - test dělení

(údaje v %)

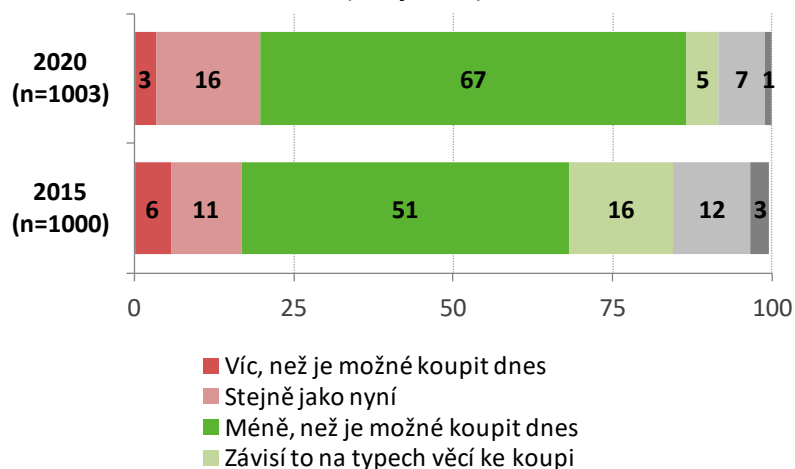
Cca každý osmý nerozumí jednoduché matematické kalkulaci týkající se rozdělení finanční částky na více dílů. Ve srovnání s předchozími vlnami evidujeme zhoršení.

Správně: SŠ s maturitou, nejmenší obce, vícečetné domácnosti s dětmi, nejvyšší příjmy

Neví: ZŠ vzdělání, žijí sami, velmi nízké finanční znalosti a nízká ekonomická zodpovědnost

Pět bratrů - test aplikace inflace

(údaje v %)

72 % osob dokáže správně odvodit důsledky inflace, což je nárůst o 5 p. b. oproti měření z roku 2015.

Správně: VŠ a SŠ s maturitou, nejmenší obce, ale i Praha, OSVČ, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

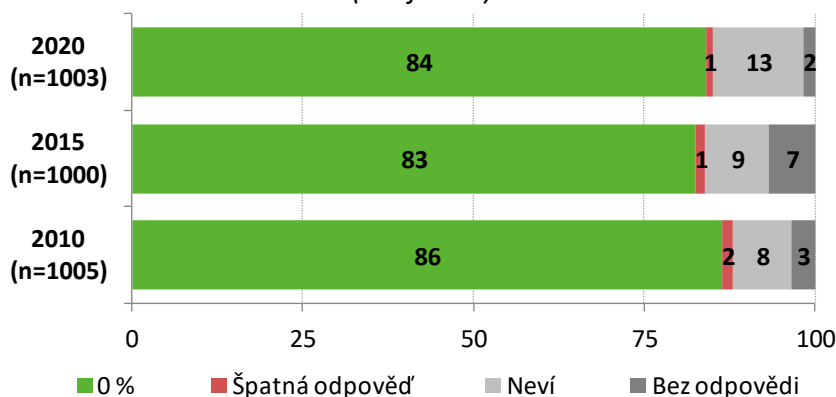
Neví: ZŠ a SŠ bez maturity, nejnížší příjmy, nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

ÚROKY

QK4. Jednou večer jste půjčil(a) příteli 500 korun a on vám druhý den vrátil 500 korun. Jak vysoký úrok zaplatil za tuto půjčku? [0]

QK5. Předpokládejme, že uložíte 1000 korun na spořicí účet (nezohledňuje se daň ani poplatky) s garantovanou úrokovou sazbou 2 % ročně. Na tomto účtu neprovedete žádné další platby ani výběry. Jaký by byl zůstatek na účtu na konci prvního roku po připsání úroku? [0]

Půjčka příteli - test znalosti úroku
(údaje v %)

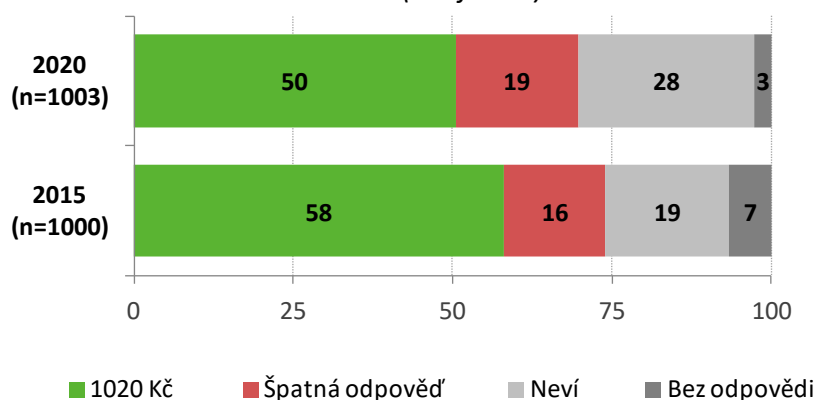

84 % osob uvedlo správnou odpověď (0 %). V čase nezaznamenáváme žádné rozdíly v četnosti správných odpovědí.

Správně: 40-59 let, SŠ s maturitou, nejmenší obce a Praha, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

Špatně: ZŠ a SŠ bez maturity, nejnižší příjmy, nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

Spořicí účet - test znalosti úrokové sazby
(údaje v %)

Pouze polovina Čechů rozumí aplikaci úrokové sazby u vkladu na spořicím účtu. Oproti roku 2015 odpovědělo správně o 8 p. b. lidí méně.

Správně (1.020 Kč): muži, VŠ a SŠ s maturitou, vícečetné domácnosti s dětmi, OSVČ, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

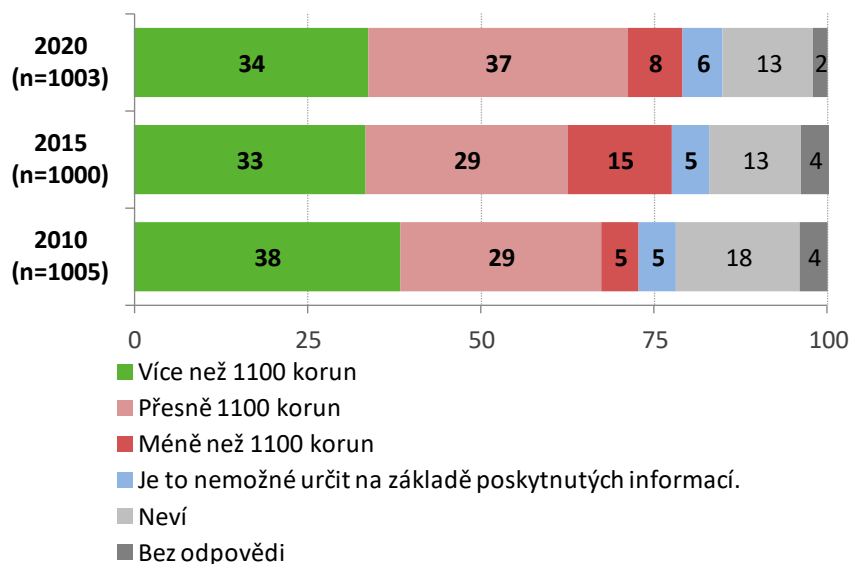
Špatně: ženy, 60+ let, ZŠ a SŠ bez maturity, žijí sami, ekonomicky neaktivní, nejnižší příjmy, nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

QK6. A jaký bude zůstatek na účtu na konci pátého roku (nezohledňuje se daň ani poplatky)? Bude to: [S]

G67. Pokud byste se měl(a) rozhodnout mezi spořicí účet, který je úročen 2 % za rok, nebo účtem, který je úročen 3 % za dva roky, který byste si vybral(a)? [S]

Spořicí účet - test znalosti úroku 2

(údaje v %)

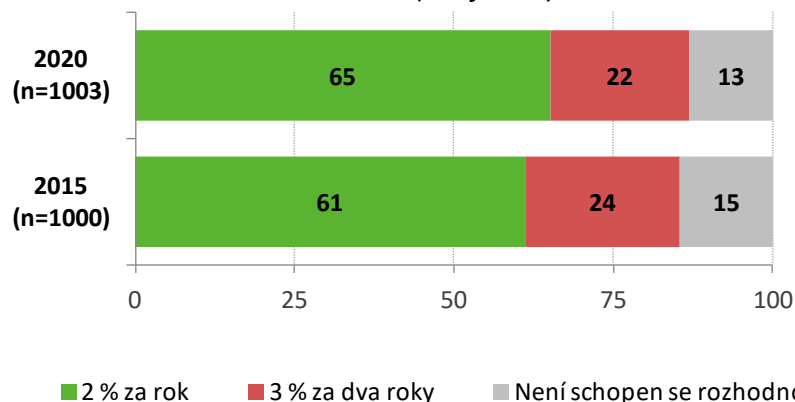
34 % osob správně určilo zůstatek na účtu (více než 1.100 Kč) u příkladu na aplikaci složeného úročení. To je podobné jako v roce 2015.

Správně: VŠ vzdělání, Praha, vícečetné domácnosti s dětmi, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

Neví: 60+ let, ZŠ a SŠ bez maturity, důchodci, nejnižší příjmy, nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

Spořicí účet - test znalosti úrokové sazby 3

(údaje v %)

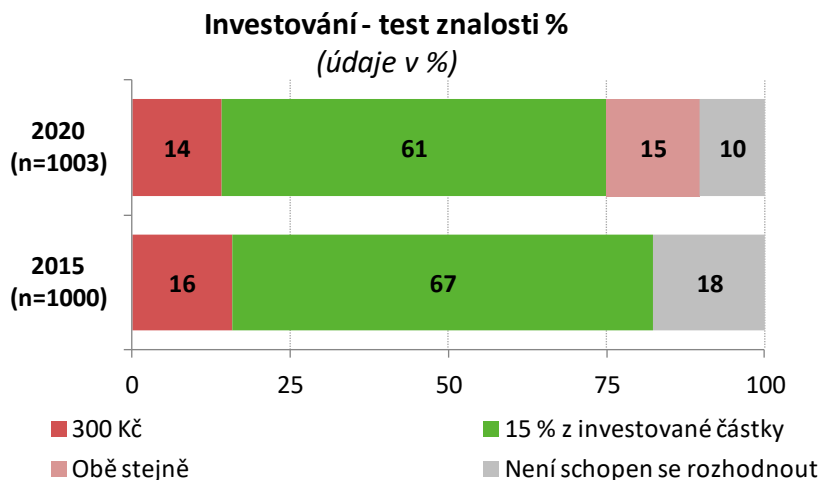

Téměř dvě třetiny Čechů jsou schopné vyřešit jednoduchý příklad výhodnosti úroku. Je to o 4 p. b. více než v roce 2015.

Správně: VŠ vzdělání, Praha, vícečetné domácnosti s dětmi, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

Neví: ZŠ vzdělání, důchodci, nejnižší příjmy, nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

G66. Představte si, že investujete na rok částku 3000 Kč. Dal(a) byste přednost výnosu 15 % z investované částky, nebo výnosu 300 Kč? [S]

Necelým dvěma třetinám Čechů nedělají procenta problém a správně by dali přednost 15% výnosu z investovaných peněz.*

Správně: 30-39 let, VŠ a SŠ s maturitou, nejvyšší příjmy, vysoké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

Neví: 60+ let, ZŠ vzdělání, žijí sami, nezaměstnaní, nejnižší příjmy, nízké finanční znalosti a ekonomická zodpovědnost

*** Jak je z grafu patrné, v roce 2020 přibyla nová možnost odpovědi („Obě stejně“) a porovnávání s rokem 2015 by mohlo být zavádějící.**

**Analytická
část**

Úvod

Abychom dokázali lépe pochopit a popsat finanční gramotnost populace ČR, z šetření jsme vybrali otázky zaměřené na dvě složky finanční gramotnosti:

- A. Finanční znalosti** – otázky, na které existuje jedna objektivně správná odpověď a váží se ke znalostem z oblasti finanční terminologie, finančních produktů, matematiky nebo makroekonomie
- B. Ekonomickou zodpovědnost** – otázky, na které sice neexistuje objektivně správná odpověď, ale jedna nebo více variant je považováno za „lepší“ či „zodpovědnější“. Jedná se tedy o využívání nebo rozhodování z hlediska ekonomické zodpovědnosti, lepšího využívání finančních prostředků případně způsobu pořizování finančních produktů.

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOSTI

Otázky použité pro analýzu

otázka	znění
G117	Mohl(a) byste mi říct, co je to investiční životní pojištění?
G18b	Věděl(a) byste, jaký je rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou?
G32b – banky	Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce?
G32b - družstevní záložny (kampeličky)	Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce?
G32b - pojišťovny	Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce?
G32b - obchodníci s cennými papíry	Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce?
G32b – penzijní fondy	Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce?
G32b – fondy kolektivního investování	Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce?
G32b – stavební spořitelny	Jsou podle Vašeho názoru peníze, které lidé mají v následujících finančních institucích, pojištěny pro případ bankrotu finanční instituce?
G33	Prosím řekněte mi, do jaké výše jsou podle Vašeho názoru v současné době pojištěny vklady v bankách?
G59	Věděl(a) byste, co v souvislosti s úvěry a půjčkami znamená zkratka „RPSN“ a k čemu slouží? Pokud ano, pokuste se, prosím, alespoň přibližně říci, o co se jedná.
G63	Věděl(a) byste, co znamená „p.m.“ a co „p.a.“?
G112 – prsten	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G112 – sedačka	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G112 – protéza	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G112 – kolo	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G112 – kamna	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G112 – hračky	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G112 – auto	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G112 - známky	Myslíte, že exekutor může při exekuci zabavit:
G113	Mohl(a) byste mi říci, co je to oddlužení (osobní bankrot)?
G115	Pokud byste dnes odcházeli do starobního důchodu, jakou penzi si myslíte, že byste od státu průměrně obdrželi?
G118	Jak jsou financovány starobní důchody v České republice?
QK2	Představte si, že pět bratrů dostane darem celkem 1 000 korun. Mají-li si peníze rozdělit rovným dílem, kolik každému připadne?
QK4	Jednou večer jste půjčil(a) příteli 500 korun a on Vám druhý den vrátil 500 korun. Jak vysoký úrok zaplatil za tuto půjčku?
QK5	Předpokládejme, že uložíte 1000 korun na spořicí účet (nezohledňuje se daň ani poplatky) s garantovanou úrokovou sazbou 2 % ročně. Na tomto účtu neprovedete žádné další platby ani výběry. Jaký by byl zůstatek na účtu na konci prvního roku po připsání úroku?
QK6	A jaký bude zůstatek na účtu na konci pátého roku (nezohledňuje se daň ani poplatky)? Bude to:

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOSTI

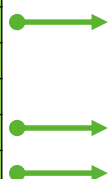
Obtížnost otázek (údaje v %)

	VELMI NÍZKÉ	SPÍŠE NÍZKÉ	SPÍŠE VYSOKÉ	VELMI VYSOKÉ
G117	22	47	80	100
G18b	53	73	93	100
G32b – banky	59	90	98	100
G32b - družstevní záložny	14	27	38	61
G32b - pojišťovny	19	14	15	23
G32b - obchodníci s cen. papíry	17	27	35	37
G32b – penzijní fondy	24	21	19	27
G32b – fondy kol. investování	31	34	38	52
G32b – stavební spořitelny	38	70	86	94
G33	4	7	20	73
G59	0	26	55	88
G63	0	71	87	98
G112 – prsten	23	46	59	65
G112 – sedačka	82	91	91	92
G112 – protéza	58	86	95	100
G112 – kolo	84	95	95	98
G112 – kamna	30	45	69	79
G112 – hračky	35	54	68	87
G112 – auto	90	97	97	98
G112 - známky	85	92	94	97
G113	17	51	90	98
G115	37	61	77	79
G118	40	74	89	97
QK2	35	87	98	100
QK4	31	82	97	100
QK5	8	31	75	87
QK6	8	22	44	85

podprůměrné

nadprůměrné

Tabulka ukazuje, jak se jednotlivé skupiny definované podílem správných odpovědí chovaly u jednotlivých otázek. Vidíme tedy, že:

- Některé podotázky G32b jsou pro všechny skupiny obtížné a ani ti, kteří patří mezi osoby s nejvyššími finančními znalostmi, na ně neodpovídali v naprosté většině správně.
- Naopak některé podotázky G112 jsou pro všechny skupiny relativně jednoduché a i ti, kteří mají velmi nízké finanční znalosti, na ně odpovídali ve větší míře správně.

Můžeme nicméně konstatovat, že testované otázky jsou celkově dobře diferencující.

% v tabulce označují podíl osob v každé ze 4 skupin, který odpověděl na konkrétní otázku SPRÁVNĚ.

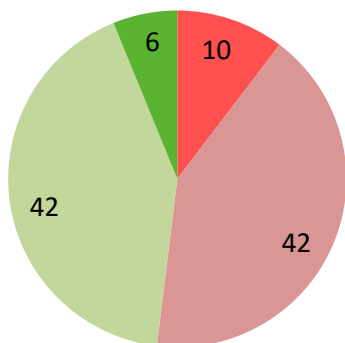
Rozdělení do skupin

Celkem bylo možné získat 16 bodů.

Rozdělení do skupin bylo provedeno na základě počtu bodů za správné odpovědi:

- **0-4 body:** **VELMI NÍZKÉ FINANČNÍ ZNALOSTI**
- **5-8 bodů:** **SPÍŠE NÍZKÉ FINANČNÍ ZNALOSTI**
- **9-12 bodů:** **SPÍŠE VYSOKÉ FINANČNÍ ZNALOSTI**
- **13-16 bodů:** **VELMI VYSOKÉ FINANČNÍ ZNALOSTI**

Finanční znalosti - CELKOVÉ VÝSLEDKY
(n=1003, údaje v %)

■ Velmi nízké finanční znalosti

■ Spíše nízké finanční znalosti

■ Spíše vysoké finanční znalosti

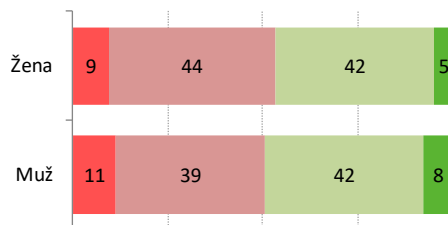
■ Velmi vysoké finanční znalosti

Celkové výsledky ukazují, že mezi občany ČR v roce 2020:

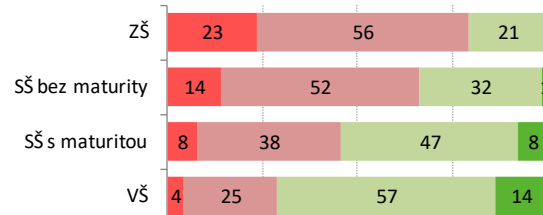
- celkem 48 % osob vykazuje spíše nebo velmi vysoké finanční znalosti, v tom 6 p. b. má finanční znalosti velmi vysoké.
- celkem 52 % má spíše nebo velmi nízké finanční znalosti, v tom 10 p. b. má velmi nízké finanční znalosti.

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOSTI

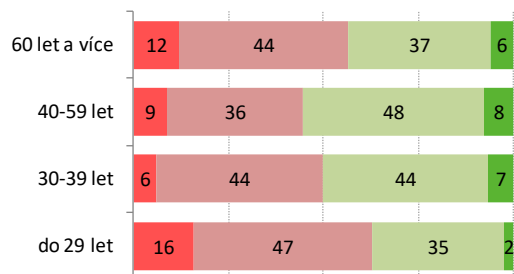
Finanční znalosti - dle pohlaví

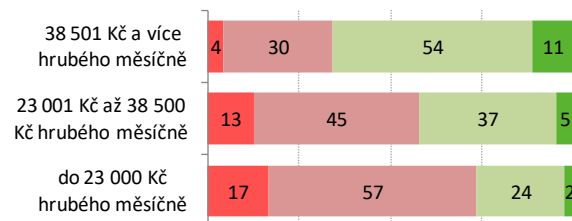
Finanční znalosti - dle vzdělání

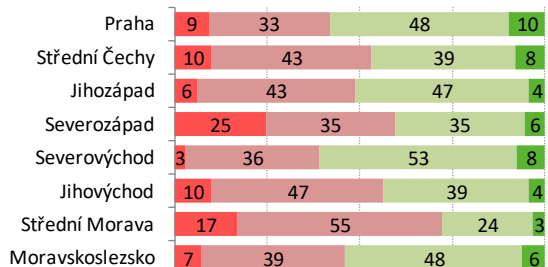
Finanční znalosti - dle věku

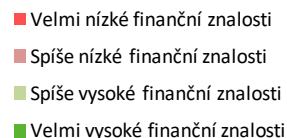
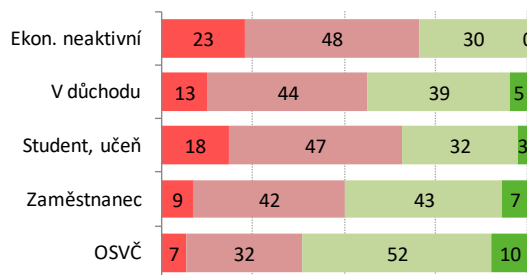
Finanční znalosti - dle příjmu domácn.

Finanční znalosti - dle NUTS 2

Finanční znalosti - dle ekon. aktivity

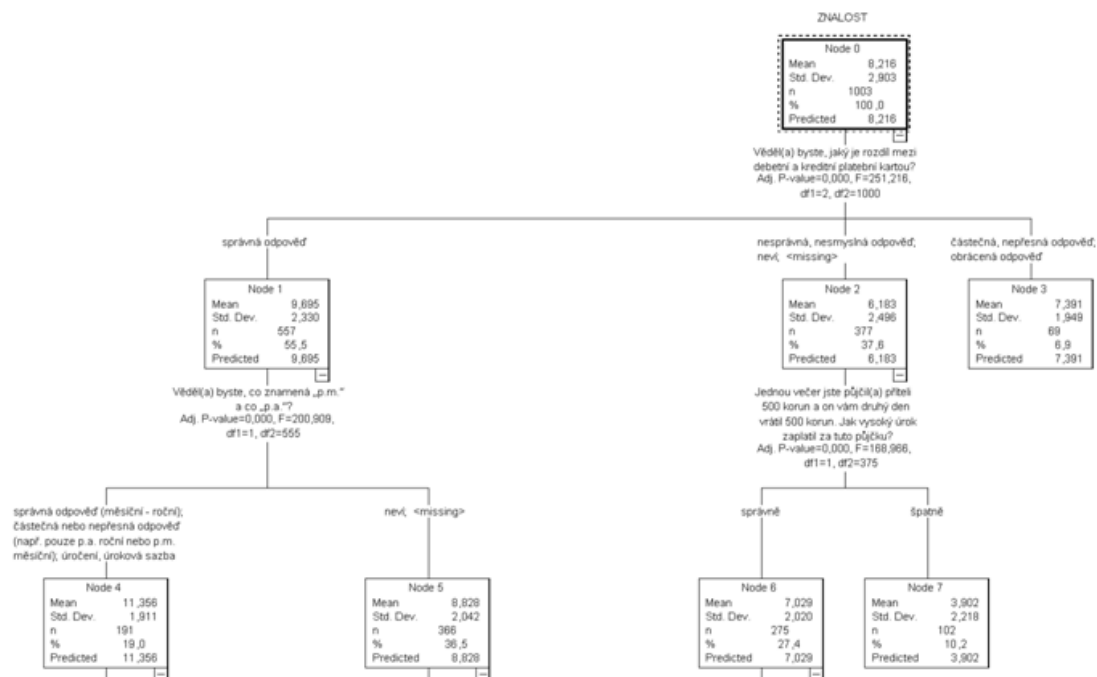
Z předložených grafů je vidět, že finanční znalosti mužů a žen se téměř neliší.

Třídění podle věku ukazuje větší diferencovanost úrovně znalostí u starších věkových kategorií a také celkově nevyšší znalosti nejmladší věkové skupiny.

Závislost sledujeme na vzdělání (čím vyšší vzdělání, tím vyšší znalosti), na příjmu (čím vyšší příjem, tím vyšší znalosti) i na typu ekonomické aktivity (vyšší znalosti vykazují zejména OSVČ).

Naznačuje se nižší úroveň finančních znalostí v regionech Severozápad a Střední Morava.

ANALYTICKÁ ČÁST – FINANČNÍ ZNALOSTI

Nejvíce determinující pro zařazení do skupin dle finančních znalostí je otázka „Věděl(a) byste, jaký je rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou?“

Pokud odpoví zcela správně, pak rozhoduje odpověď na otázku „Věděl(a) byste, co znamená „p.m.“ a co „p.a.“?“

Pokud neodpoví zcela správně, pak hraje roli otázka „Jednou večer jste půjčil(a) příteli 500 korun a on Vám druhý den vrátil 500 korun. Jak vysoký úrok zaplatil za tuto půjčku?“

Tzv. „rozhodovací stromy“ na základě statistických analýz určují, jaké otázky jsou nejvíce determinující při řazení do jednotlivých skupin. Tedy jinak řečeno, jaká odpověď respondenta nejvíce předurčuje k zařazení do skupiny dle finančních znalostí.

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Otázky použité pro analýzu - 1. část

otázka	znění
QF1_a	Děláte každodenní rozhodování o vašich vlastních penězích?
QF2 – a) plán	Děláte plán hospodaření s příjmy a výdaji
QF2 – b) výdaje	Zaznamenáváte si své výdaje
QF2 – d/e/f	Poznamenáváte si, které platby se blíží, abyste na ně nezapomněli Používáte bankovní aplikace nebo jiné elektronické nástroje ke sledování Vašich výdajů Nastavujete si trvalé příkazy pro pravidelné výdaje
QF5	Někteří lidé si stanoví finanční cíle, jako například splacení dluhů, splacení hypotéky nebo nákup auta. Máte Vy (osobně, nebo s partnerem) nějaké finanční cíle?
G11ba	Může si Vaše domácnost dovolit zaplatit z vlastních zdrojů neočekávaný výdaj ve výši 11 200 Kč (například za pračku, lednici)?
QF4	A pokud byste Vy osobně dnes čelil(a) nějakému velkému výdaji – ve výši Vašeho měsíčního příjmu – byl(a) byste schopný/á jej pokrýt bez nutnosti půjčit si nebo požádat rodinu či přátele o pomoc?
G12	Ukládá Vaše domácnost <u>pravidelně</u> část svých příjmů stranou jako rezervu pro případ ztráty příjmu a mimořádných výdajů, např. zakoupení dražšího spotřebiče?
QF3	Spořil(a) jste Vy osobně během posledních 12 měsíců některým z následujících způsobů, bez ohledu na to, zda tyto peníze stále máte?
QF13	Pokud by Vaše domácnost přišla o hlavní zdroj příjmu, jak dlouho byste vydrželi pokrývat životní náklady, aniž byste si museli půjčit peníze nebo se přestěhovat?
G48	Plánujete spořit v následujících 12 měsících některým z následujících způsobů?
Qprod2	Který z následujících výroků nejlépe odpovídá tomu, jakým způsobem jste si tento finanční produkt pořídil(a)?
G31	Jak byste reagoval(a), pokud by Vám byla odcizena platební karta? Co byste udělal(a)? Na koho byste se obrátil(a)?
G53	Představte si, že byste si vzal/a půjčku/úvěr. Kdybyste zjistil(a), že nemůžete zaplatit splátku, informoval(a) byste věřitele předem a proč?
G55	Stalo se Vám v posledních 12 měsících, že jste se dostal(a) do situace, že jste nezaplatil(a) včas nějakou splátku či pravidelnou platbu?
G60	Pokud byste si musel(a) půjčit 10.000 Kč, který z následujících úvěrů byste si vybral(a)?
G62	Který úvěr bude podle Vašeho názoru pro Vás jako dlužníka výhodnější – ten, který bude úročen 1 % p.m., nebo ten, který bude úročen 10 % p.a.?
G101	Myslíte si, že Váš/Vaše partner(ka)/manžel(ka) ví o všech úvěrech, které Vaše domácnost má?
G103	Kolik korun celkem zaplatíte na úrocích a poplatcích za celou dobu trvání úvěru, máte-li k dispozici následující údaje?
QK7 – A alt	Chtěl(a) bych vědět, zda si myslíte, že následující tvrzení jsou pravdivá nebo nepravdivá: Pokud Vám někdo nabízí šanci vydělat investováním hodně peněz, je pravděpodobné, že existuje také šance, že přijdete o spoustu peněz
QK7 – b	Chtěl(a) bych vědět, zda si myslíte, že následující tvrzení jsou pravdivá nebo nepravdivá: Vysoká inflace znamená, že životní náklady prudce rostou
QK7 – C alt	Chtěl(a) bych vědět, zda si myslíte, že následující tvrzení jsou pravdivá nebo nepravdivá: Je méně pravděpodobné, že přijdete o všechny své peníze, pokud je uložíte na více než jednom místě

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Otázky použité pro analýzu - 2. část

otázka	znění
QS1 – a	Raději utrácím, nežli dlouhodobě spořím
QS1 – e	Své finanční záležitosti mám pod kontrolou
QS1 – f	Moje finanční situace omezuje moji schopnost dělat věci, které jsou pro mě důležité
QS1 – g	Stanovuji si dlouhodobé finanční cíle a usiluji o jejich dosažení
QS1 – i	Mám v současnosti příliš velké dluhy
QS1 – j	Když si půjčím, musím dluh splatit
QS2 - a	Mívám starosti s placením svých běžných životních nákladů
QS2 – c	Předtím, než něco koupím, pečlivě zvážím, zda si to mohu dovolit
QS2 - e	Platím účty včas
QS3 – a	Mám sklon ignorovat, co je psáno malým písmem, dokud se něco nestane
QS3 – i	Raději žiju dneškem, nežli myslím na zítřek
G104	Na základě předložených informací můžeme říci, že výnos penzijního fondu v roce 2019 bude oproti roku 2018:
G70	Co uděláte, když je Vám v nějaké finanční instituci (bance, pojišťovně, stavební spořitelně, u nebankovního poskytovatele úvěrů apod.) předložena smlouva, například o využívání nějakého finančního produktu (založení účtu, pojištění, půjčka apod.)?
G107	Komu byste dal(a) své přihlašovací údaje do elektronického bankovníctví?
G108	Představte si, že máte problémy se splácením závazků. Půjдете se o své finanční situaci poradit?
G119	Představte si, že úrok na Vašem účtu byl 1 % ročně a roční inflace byla v tu dobu dvouprocentní. Po uplynutí jednoho roku si budete s penězi z daného účtu moci koupit:
QK3	Pět bratrů má dostat darem 1.000 korun k rozdělení mezi sebe. Nyní si představte, že bratři musejí na svůj podíl z 1.000 korun čekat jeden rok a inflace je na úrovni 2% procenta. Domníváte se, že za rok si za tento svůj podíl budou moci koupit ...
QK6	Předpokládejme, že uložíte 1000 korun na spořicí účet (nezohledňuje se daň ani poplatky) s garantovanou úrokovou sazbou 2 % ročně. Na tomto účtu neprovedete žádné další platby ani výběry. ... Ajaký bude zůstatek na účtu na konci pátého roku (nezohledňuje se daň ani poplatky)? Bude to:
G66	Představte si, že investujete na rok částku 3000 Kč. Dal(a) byste přednost výnosu 15 % z investované částky, nebo výnosu 300 Kč?
G67	Pokud byste se měl(a) rozhodnout mezi spořicí účet, který je úročen 2 % za rok, nebo účtem, který je úročen 3 % za dva roky, který byste si vybral(a)?

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Obtížnost otázek – 1. část (údaje v %)

	VELMI NÍZKÉ	SPÍŠE NÍZKÁ	SPÍŠE VYSOKÁ	VELMI VYSOKÁ	
QF1_a	70	87	84	97	nadprůměrné
QF2 a	16	36	44	73	
QF2 b	5	27	38	52	
QF2 d	14	36	45	52	
QF2 e	16	31	51	69	
QF2 f	26	52	77	95	
QF5	5	27	45	69	
G11ba	21	45	85	99	
QF4	7	36	73	96	
G12	9	35	76	94	
QF3a	37	55	61	59	podprůměrné
QF3b	26	51	87	97	
QF3e	0	4	5	9	
QF3f	0	3	1	2	
QF3g	0	3	6	10	
QF3h	2	5	12	22	
QF13	14	20	59	88	
G48	23	55	86	99	
Qprod2_a	0	23	57	71	nadprůměrné
G31	70	80	90	98	
G53	5	35	69	95	
G55	49	74	93	97	
G60	7	14	24	56	
G62	5	15	24	62	
G101	19	35	66	83	
G103	25	57	57	76	
QK7 – A alt	12	59	88	95	
QK7 – b	26	63	89	95	
QK7 – C alt	19	53	76	90	

Tabulka ukazuje, jak se jednotlivé skupiny definované podílem správných odpovědí chovaly u jednotlivých otázek. Vidíme tedy, že:

- Podotázky QF3e-h jsou pro všechny skupiny velmi náročné a ani ti, kteří patří mezi osoby s nejvyšší ekonomickou zodpovědností, na ně neodpovídali příliš „správně“.
- Naopak otázky QF1_a, G31 a G55 jsou pro všechny skupiny relativně jednoduché resp. mají více splnitelná kritéria a i ti, kteří mají velmi nízkou ekonomickou zodpovědnost, na ně odpovídali ve větší míře „správně“.

Pokračování tabulky na následující straně.

% v tabulce označují podíl osob v každé ze 4 skupin, který odpověděl na konkrétní otázku SPRÁVNĚ.

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Obtížnost otázek – 2. část (údaje v %)

	VELMI NÍZKÉ	SPÍŠE NÍZKÁ	SPÍŠE VYSOKÁ	VELMI VYSOKÁ
QS1 – a	9	19	49	80
QS1 – e	26	31	77	92
QS1 – f	9	14	41	61
QS1 – g	2	19	35	73
QS1 – i	16	55	83	86
QS1 – j	51	67	93	99
QS2 - a	12	44	85	96
QS2 – c	16	36	58	74
QS2 - e	26	56	93	98
QS3 – a	14	21	61	86
QS3 – i	16	22	53	80
G104	5	17	17	34
G70	19	51	80	89
G107	53	58	48	64
G108	26	26	51	76
G119	12	39	80	97
QK3	7	48	83	99
QK6	5	21	36	66
G66	21	46	66	90
G67	21	51	70	95

→ nadprůměrné
→ podprůměrné
→ nadprůměrné

Z druhé části tabulky vyplývá, že:

- Otázka G104 je pro všechny skupiny velmi náročná a ani ti, kteří patří mezi osoby s nejvyšší ekonomickou zodpovědností, na ni neodpovídali většinou „správně“.
- Naopak otázky QS1j a G107 jsou pro všechny skupiny relativně jednoduché či splnitelné a i ti, kteří mají velmi nízkou ekonomickou zodpovědnost, na ně odpovídali ve větší míře „správně“.

Můžeme konstatovat, že vybrané otázky jsou celkově dobře diferencující.

% v tabulce označují podíl osob v každé ze 4 skupin, který odpověděl na konkrétní otázku SPRÁVNĚ.

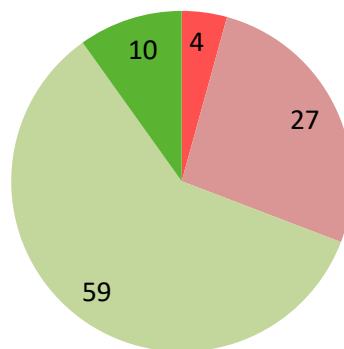
Rozdělení do skupin

Celkem bylo možné získat 42 bodů.

Rozdělení do skupin bylo provedeno na základě počtu bodů za správné odpovědi:

- **0-10 bodů:** **VELMI NÍZKÁ EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST**
- **11-21 bodů:** **SPÍŠE NÍZKÁ EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST**
- **22-32 bodů:** **SPÍŠE VYSOKÁ EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST**
- **33-42 bodů:** **VELMI VYSOKÁ EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST**

Ekonomická zodpovědnost - CELKOVÉ VÝSLEDKY
(n=1003, údaje v %)

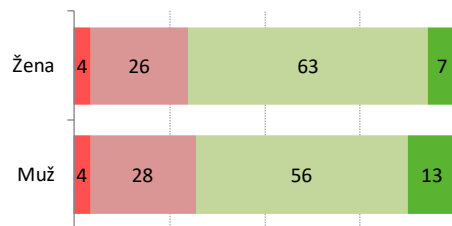
- Velmi nízká ekonomická zodpovědnost
- Spíše nízká ekonomická zodpovědnost
- Spíše vysoká ekonomická zodpovědnost
- Velmi vysoká ekonomická zodpovědnost

Výsledky ukazují, že většina občanů ČR se chová ekonomicky zodpovědně.

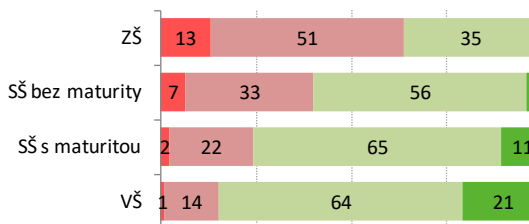
- Celkem 69 % Čechů má vysokou ekonomickou zodpovědnost, v tom 10 p. b. má velmi vysokou ekonomickou zodpovědnost.
- Celkem 31 % osob vykazuje nízkou ekonomickou zodpovědnost, v tom 4 p. b. mají velmi nízkou ekonomickou zodpovědnost.

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Ekonomická zodpovědnost- dle pohlaví

Ekonomická zodpovědnost - dle vzdělání

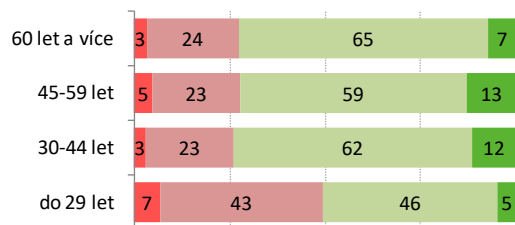
Ekonomická zodpovědnost souvisí s věkem: mladí lidé jsou méně zodpovědní.

Výrazně je zodpovědnost diferencována vzděláním a příjmem.

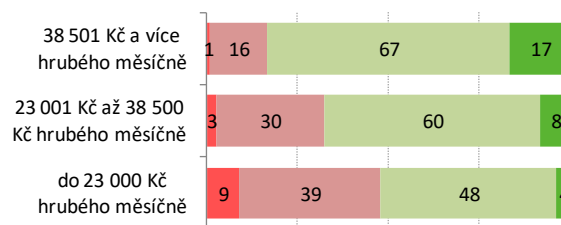
Podle typu ekonomické aktivity se ukazuje vyšší ekonomická zodpovědnost OSVČ a velmi nízká zodpovědnost studentů.

Nižší úroveň ekonomické zodpovědnosti vykazují regiony Severozápad a Střední Morava.

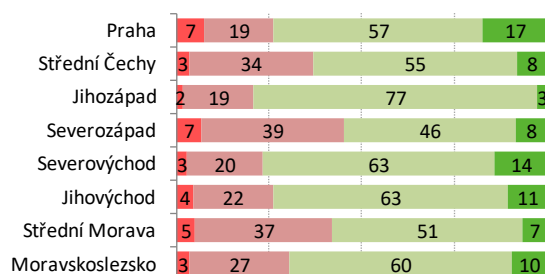
Ekonomická zodpovědnost - dle věku

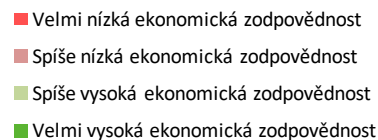
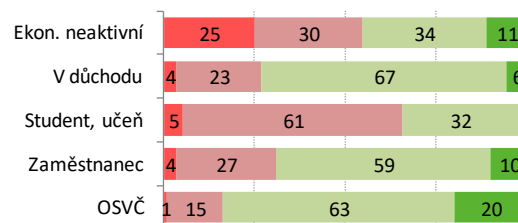
Ekon. zodpovědnost- dle příjmu domácn.

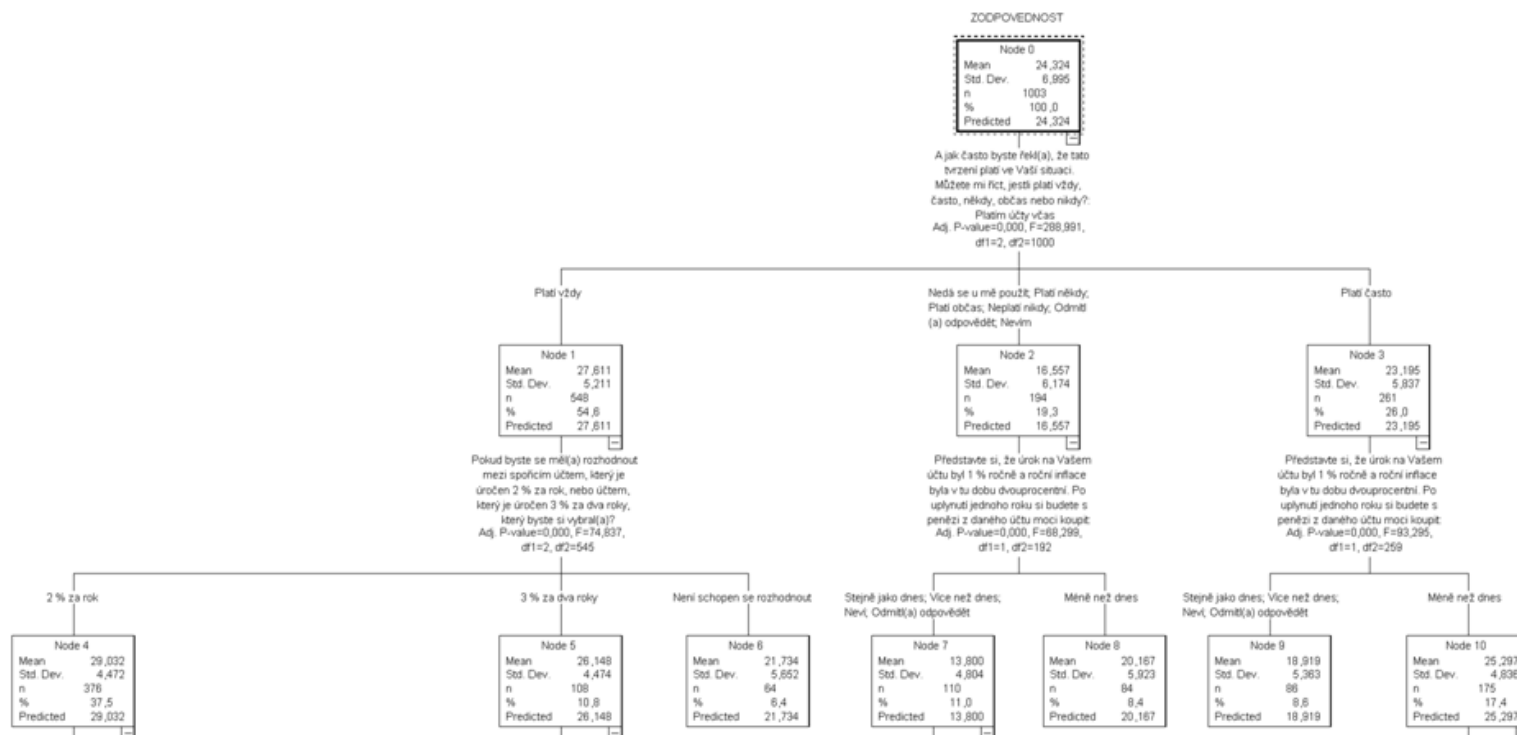
Ekonomická zodpovědnost - dle NUTS 2

Ekon. zodpovědnost- dle ekon. aktivity

ANALYTICKÁ ČÁST – EKONOMICKÁ ZODPOVĚDNOST

Nejvíce determinující pro zařazení do skupin dle ekonomické zodpovědnosti je otázka „*Jak často byste řekl, že platí ve vaší situaci: Platím účty včas*“. Další v pořadí jsou otázky: „*Pokud byste se měl(a) rozhodnout mezi spořicími účtem, který je úročen 2 % za rok, nebo účtem, který je úročen 3 % za dva roky, který byste si vybral(a)?*“ a „*Představte si, že úrok na Vašem účtu byl 1 % ročně a roční inflace byla v tu dobu dvouprocentní. Po uplynutí jednoho roku si budete s penězi z daného účtu moci koupit:*“

Tzv. „*rozhodovací stromy*“ na základě statistických analýz určují, jaké otázky jsou nejvíce determinující při řazení do jednotlivých skupin. Tedy jinak řečeno, jaká odpověď respondenta nejvíce předurčuje k zařazení do skupiny dle ekonomické zodpovědnosti.

Kombinace finančních znalostí a ekonomické zodpovědnosti (celková %)

	Velmi nízká finanční znalost	Spíše nízká finanční znalost	Spíše vysoká finanční znalost	Velmi vysoká finanční znalost
Velmi nízká ekonomická zodpovědnost	3	1	0	0
Spíše nízká ekonomická zodpovědnost	6	16	5	0
Spíše vysoká ekonomická zodpovědnost	1	23	31	4
Velmi vysoká ekonomická zodpovědnost	0	1	7	2

Na základě výsledků lze respondenty rozdělit do 3 kategorií podle kombinace různých úrovní finančních znalostí a ekonomické zodpovědnosti:

1. Nízká ekonomická zodpovědnost a nízké finanční znalosti – patří sem 26 % populace
2. Vysoká ekonomická zodpovědnost a nízké finanční znalosti – 25 % populace
3. Vysoká ekonomická zodpovědnost a vysoké finanční znalosti – 44 % populace

Připravila společnost ppm factum research

PhDr. Stanislav Hampl

ppm factum research s.r.o.

Office Park Nové Butovice / A

Bucharova 1281/2, 158 00 Praha13

Mobil: +420 731 403 656

Tel.: +420 233 111 007

Fax: +420 233 111 002

www.factum.cz

